

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.11.2010
COM(2010) 660 final

**COMUNICAREA COMISIEI
CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU**

Strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2010-2011

{SEC(2010) 1326}
{SEC(2010) 1327}
{SEC(2010) 1328}
{SEC(2010) 1329}
{SEC(2010) 1330}
{SEC(2010) 1331}
{SEC(2010) 1332}
{SEC(2010) 1334}
{SEC(2010) 1335}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia de extindere și principalele provocări 2010-2011

1. INTRODUCERE

De la ultimele rapoarte privind progresele înregistrate adoptate de Comisie, în ciuda numeroaselor alte provocări cu care se confruntă Uniunea, procesul de extindere a UE a căpătat un nou avânt. Intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona îi permite UE să își continue agenda de extindere, menținând totodată ritmul integrării europene.

Negocierile cu Croația au ajuns în faza finală, demonstrând tuturor țărilor implicate în acest proces că aderarea poate deveni o realitate, cu condiția îndeplinirii condițiilor necesare. Serbia a depus cererea de aderare. Comisia își publică astăzi avizele privind cererile de aderare ale Muntenegrului și Albaniei. Islanda a început negocierile de aderare în luna iulie. În negocierile de aderare cu Turcia au fost deschise noi capitole, iar țara s-a lansat într-o revizuire aprofundată a constituției, apropiindu-se de standardele europene. Procesul de liberalizare a vizelor pentru țările din Balcanii de Vest a înregistrat progrese. S-au înregistrat progrese semnificative în soluționarea diferendelor bilaterale de durată între Slovenia și Croația și este în curs de pregătire un dialog între Serbia și Kosovo¹. Reconcilierea postconflict între popoare a avansat și țările însele au început să își asume o responsabilitate în mai mare în cadrul cooperării regionale.

Cu toate acestea, persistă numeroase provocări. În anumite țări implicate în procesul de aderare, ritmul reformei a încetinit. Toate aceste țări trebuie să se concentreze pe buna guvernare, pe consolidarea statului de drept, pe accelerarea reformei economice și pe îmbunătățirea propriei capacități de a adopta și de a pune în aplicare acquis-ul. În majoritatea acestor țări, o atenție deosebită trebuie acordată garantării libertății de exprimare. Rămân de rezolvat mai multe probleme complexe, inclusiv guvernarea Bosniei-Herțegovina și chestiunea denumirii Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. Rămân deschise unele chestiuni bilaterale, iar cooperarea regională este frânată de diferendele privind statutul Kosovo. În ceea ce privește problema Ciprului, negocierile pentru găsirea unei soluții globale au progresat, dar încă nu s-au încheiat.

Angajamentul UE față de procesul de extindere demonstrează convingerea statelor membre că extinderea servește deopotrivă interesele Uniunii și pe cele ale țărilor care doresc să adere. Acest mesaj simplu trebuie transmis și explicat cu claritate publicului larg, cu scopul de a consolida și a sprijini extinderea. Procesul de extindere a UE contribuie la stabilitatea Europei, precum și la securitatea și bunăstarea cetățenilor săi. Acesta oferă un stimulent unic de reformă politică și economică în țările implicate în procesul de aderare. Este atât în interesul UE, cât și în al țărilor implicate în procesul de aderare să inițieze cât mai devreme în cadrul acestui proces discuții privind capitolele de negociere dificile. Scopul este de a aduce țările implicate în procesul de aderare la standardele europene în toate domeniile acoperite de tratatele UE, ceea ce ar sprijini Uniunea în realizarea propriilor obiective. Printre aceste

¹ Conform Rezoluției 1244/99 a Consiliului de Securitate al ONU.

obiective se numără în prezent găsirea unei soluții la criza și guvernanta economică, restabilirea creșterii pentru locuri de muncă prin strategia de reformă 2020, consolidarea siguranței în UE și afirmarea vocii acesteia pe scena internațională. Programul de lucru al Comisiei pentru 2011 cuprinde o serie de inițiative care urmăresc aceste obiective.

Extinderea trebuie să fie în continuare credibilă pentru toate părțile implicate. Țările care doresc să adere și cetățenii lor trebuie să aibă o perspectivă de aderare clară, odată ce condițiile sunt îndeplinite, și trebuie să constate beneficii concrete de-a lungul procesului. Statele membre și opinia publică din UE trebuie să aibă convingerea că noile aderări sunt bine pregătite și că fac obiectul unor condiții riguroase. Pentru ca extinderea să reprezinte un succes, este nevoie de angajamente politice ferme din partea tuturor părților interesate. Consensul reînnoit privind extinderea, asupra căruia s-a convenit în cadrul Consiliului European din decembrie 2006, rămâne în continuare cadrul pentru realizarea acestor obiective. Această politică se bazează pe următoarele principii: consolidarea angajamentelor, stabilirea unor condiții echitabile și riguroase și buna comunicare cu publicul, coroborate cu capacitatea UE de a integra noi membri.

Procesul de extindere oferă mecanisme și stimulente (a căror încoronare o reprezintă aderarea) care încurajează țările implicate în procesul de aderare să coopereze cu UE în îndeplinirea obiectivelor comune. În paralel cu consolidarea guvernantei economice în cadrul UE, va fi intensificat și dialogul economic cu țările implicate în procesul de aderare, ceea ce ne va permite să ne unim eforturile pentru a depăși criza și a crea locuri de muncă. Competitivitatea globală a UE are de câștigat de pe urma integrării mai strânse cu țări care dispun de o serie de avantaje comparative. Acesta este unul dintre beneficiile durabile aduse de cea de a cincea extindere, care a sporit numărul statelor membre de la 15 la 27 între 2004 și 2007. Schimburile comerciale între statele membre „vechi” și „noi” s-au triplat, de la aproximativ 150 de miliarde euro la 450 de miliarde euro între 1998 și 2008. Procesul de extindere i-a oferit UE mijloacele financiare de a interveni, alături de instituțiile financiare internaționale, pentru a menține stabilitatea economică în perioade de criză, dacă acest lucru s-a dovedit necesar. Întreprinderile mici și mijlocii, care generează în UE două treimi din locurile de muncă din sectorul privat și care reprezintă un stimulent major pentru inovare, beneficiază de pe urma unei piețe interne extinse, fiind destinatari importanți ai asistenței de preaderare.

O mai strânsă integrare prin procesul de extindere îi permite UE să își realizeze obiectivele într-o serie de domenii-cheie pentru redresarea economică și creșterea durabilă, cum ar fi energia, transporturile, protecția mediului și eforturile de a face față schimbărilor climatice. Țările din Balcanii de Vest sunt înconjurate din toate părțile de state membre. Turcia are și frontiere terestre, și frontiere maritime cu UE. Construcția coridoarelor de transport transeuropene, diversificarea surselor de energie, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, reducerea poluării transfrontaliere a aerului și a apei se numără printre obiectivele UE a căror îndeplinire este condiționată de angajamentul deplin al țărilor implicate în procesul de aderare.

Țările implicate în procesul de aderare obțin, la rândul lor, beneficii de pe urma progreselor înregistrate în aceste domenii; perspectiva aderării le încurajează să acorde prioritate obiectivelor pe care le au în comun cu UE. Granturile acordate prin Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) și împrumuturile de la Banca Europeană de Investiții și de la alte instituții financiare internaționale, obținute cu ajutorul IPA, furnizează mijloace practice de

sprijin. Islanda, cel mai recent candidat care a început negocierile de aderare, este lider mondial în ceea ce privește diverse surse de energie regenerabilă și poate contribui în mod semnificativ la eforturile UE în materie de inovare în acest domeniu, precum și în alte domenii avansate.

Consolidarea siguranței în Europa, astfel cum este definită de Programul de la Stockholm, este o prioritate a agendei UE. Țările implicate în procesul de aderare trebuie să preia acquis-ul Uniunii și să își demonstreze capacitatea de a-l pune integral în aplicare. Din acest motiv, Comisia și-a dublat eforturile de sprijin acordat țărilor implicate în procesul de aderare pentru a preveni și a combate criminalitatea organizată și corupția și pentru a consolida capacitățile de aplicare a legii ale acestor țări. Procurori, judecători și alți experți din UE în domeniul aplicării legii, al gestionării frontierelor și al migrației își ajută în prezent omologii din țările implicate în procesul de aderare, oferindu-le expertiza lor și verificând progresele înregistrate. Îndeplinirea obiectivelor de referință, care determină ritmul în care o țară candidată avansează, în cadrul negocierilor de aderare, către statutul de stat membru al UE, presupune obținerea unor rezultate convingătoare de către țara respectivă în ceea ce privește administrarea independentă și eficace a justiției.

Experiența liberalizării vizelor pentru țările din Balcanii de Vest arată cât de mult se poate realiza combinând impunerea unor condiții riguroase cu oferirea unor beneficii specifice, legate de progresele în direcția aderării la UE. Aceasta subliniază, de asemenea, importanța unor eforturi continue ale guvernelor în cauză de a asigura respectarea limitărilor și condițiilor atașate unei mai mari libertăți de circulație a persoanelor.

Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, UE și-a acordat mijloacele necesare pentru a-și afirma vocea pe scena mondială. Rolul UE în adoptarea rezoluției Adunării Generale a ONU privind Kosovo este un exemplu al acestui potențial. Într-o lume în care puterile emergente joacă un rol din ce în ce mai important, extinderea îi conferă UE o mai mare greutate și îi potențează vocea în cadrul forurilor internaționale. Cea de a cincea extindere a dat un nou impuls relațiilor UE cu vecinii săi de la est și sud, ducând la explorarea unor noi modalități de dezvoltare inițiative în regiunea Mării Baltice și a Mării Negre. Procesul de aderare a țărilor din Balcanii de Vest și a Turciei sporește interesul și influența UE în regiunile Mării Mediterane și Mării Negre și în bazinul Dunării. Dacă rolul Turciei în propria regiune se dezvoltă complementar cu procesul de aderare a acestei țări și în coordonare cu UE, ponderea celor două părți ar putea să crească în afacerile mondiale, nu în ultimul rând în Orientul Mijlociu și în Caucazul de Sud. Acționând împreună, UE și Turcia pot consolida securitatea energetică, pot rezolva conflictele regionale și pot preveni divizările pe criterii etnice sau religioase. Islanda și UE pot juca împreună un rol important în soluționarea problemelor energetice, de mediu, maritime și de securitate din Arctica. Cu siguranță, astfel de sinergii își pot atinge potențialul maxim prin angajamentul reciproc față de o strategie de extindere credibilă.

Ponderea UE în lume depinde în mare măsură și de cât de atractiv este modelul său de reglementare. Vitalitatea pieței interne și adoptarea unor norme și standarde ale UE de către țări din întreaga lume reprezintă un stimulent major pentru comerț, investiții și creștere economică. Actul privind piața unică prezentat de Comisie vizează eliminarea mai multor blocaje care încă există și generarea unui nou potențial de creștere. Prin procesul de extindere, țările implicate în procesul de aderare vor adopta progresiv acquis-ul, lărgind astfel spațiul în care se aplică un singur set de standarde. Acest lucru ar trebui să impulsioneze noi investiții,

inovarea și coeziunea socială, consolidând totodată atractivitatea modelului de reglementare al UE în rândul țările vecine și la scară internațională.

În procesul de extindere, sunt multe chestiuni în joc atât pentru UE, cât și pentru țările care doresc să adere. În același timp, percepția publică privind importanța acestei agende este afectată de preocupări cotidiene care, adesea, pot părea mai presante. Seria de rapoarte de anul acesta, alături de concluziile și recomandările care le însoțesc, arată că procesul de extindere reprezintă o parte din soluția la multe dintre preocupările cetățenilor noștri, fie că este vorba despre prevenirea și combaterea criminalității organizate și a corupției, fie despre generarea creșterii economice și crearea locurilor de muncă. Instituțiile UE și statele membre trebuie să coopereze pentru a consolida înțelegerea și sprijinul pentru procesul de extindere și pentru a explica modul în care extinderea ne poate ajuta la îndeplinirea obiectivelor comune. Dacă viitoarea extindere va fi o reușită, UE va putea să răspundă mai bine la numeroase alte provocări cu care se confruntă.

2. PRINCIPALELE PROVOCĂRI

2.1. Depășirea crizei economice

Criza economică a afectat toate țările implicate în procesul de aderare. Cu toate acestea, impactul crizei a fost diferit, în funcție de structura economică a fiecărei țări. Albania, Kosovo și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei au fost țările cel mai puțin afectate, deoarece economia lor depinde într-o mai mică măsură de exporturi, iar piețele lor interne au făcut față crizei. Croația, Serbia și Turcia, care sunt mai integrate în piața mondială, au fost foarte afectate. Muntenegru a primit o grea lovitură, din cauza dependenței sale de finanțarea externă și de un număr redus de sectoare. În Bosnia și Herțegovina, impactul crizei a fost accentuat de politici fiscale prociclice, cu un buget cu un procent ridicat de subvenții și transferuri sociale în buget.

În 2010, în țările din Balcanii de Vest există semne slabe de redresare. Cererea internă este în continuare scăzută, ceea ce reflectă condițiile stricte de acordare a creditelor și un șomaj care persistă. În Turcia, care a beneficiat de consolidare fiscală și de restructurarea sectorului său bancar la începutul deceniului, semnele de redresare sunt mai puternice, înregistrându-se o rată robustă a creșterii economice. Islanda suferă în continuare din cauza efectelor turbulențelor financiare mondiale și a prăbușirii sistemului său bancar.

Finanțele publice rămân în continuare sub presiune într-o serie de țări. Deși datoria publică a țărilor implicate în procesul de aderare a fost, în medie, relativ redusă, expansiunea fiscală din perioada de creștere economică a sporit vulnerabilitatea și expunerea acestor țări la criza financiară mondială, cu excepția Turciei. Majoritatea țărilor din Balcanii de Vest nu au dispus de marja de manevră fiscală și de capacitatea necesară pentru a direcționa cheltuielile publice cu prioritate spre relansarea fiscală, ca răspuns la criză. Măsuri de austeritate fiscală, printre care reechilibrarea bugetului, au fost puse în aplicare în țările din Balcanii de Vest. Aceste măsuri nu au fost însă suficiente pentru a preveni o adâncire a deficitelor bugetare. Islanda, Serbia, Kosovo și Bosnia și Herțegovina au recurs la sprijinul FMI.

UE, împreună cu instituțiile financiare internaționale, a furnizat sprijin pentru atenuarea impactului crizei. Asistența pentru preaderare (IPA) a fost reprogramată pentru a sprijini investițiile în infrastructură și competitivitate. Anumitor țări li s-au furnizat sprijin bugetar și

asistență macrofinanciară. Cadrul de investiții pentru țările din Balcanii de Vest joacă un rol important în mobilizarea fondurilor pentru marile proiecte de infrastructură (*a se vedea secțiunea 3 de mai jos*).

Pentru a ajunge la rate de creștere durabile și la o adevărată convergență, vor fi necesare noi reforme structurale și politici fiscale prudente. Sursele interne de creștere trebuie exploatate mai eficient, pentru a îmbunătăți capacitatea de producție, crearea de locuri de muncă și competitivitatea. Este necesar acum să se sporească volumul investițiilor interne și străine în proiecte complet noi („greenfield”), în special în activități orientate spre export. Aceasta va contribui la sporirea producției și a productivității, ceea ce va conduce la o rată mai mare de ocupare a forței de muncă și la balanțe comerciale mai sustenabile. De asemenea, acest lucru va ajuta la soluționarea problemelor presante de natură socială ale regiunii.

Pentru a spori volumul investițiilor interne și străine, guvernele trebuie să îmbunătățească mediul de afaceri. Aceasta înseamnă sporirea eficienței administrației publice și a independenței sistemului judiciar, eliminarea obstacolelor informale în calea comerțului și consolidarea statului de drept. Pentru a atrage investiții, este important să existe o piață regională funcțională în cadrul Acordului central european de comerț liber (CEFTA) și să se continue alinierea la *acquis*. Liberalizarea planificată a comerțului cu produse și servicii agricole în întreaga regiune și deschiderea piețelor de achiziții publice vor consolida și mai mult potențialul de creștere economică al regiunii.

Asigurarea unor finanțe publice solide și sustenabile este crucială pentru țările implicate în procesul de aderare. Acesta este, de asemenea, un aspect esențial al pregătirii în vederea aderării la UE. Experiența recentă a demonstrat interdependența economiilor europene și potențialul destabilizator al unor dezechilibre majore, chiar și în economii de mici dimensiuni.

Comisia va continua să utilizeze la maximum instrumentele sale de preaderare și mecanismul de supraveghere economică pentru a monitoriza performanțele economice și fiscale ale țărilor implicate în procesul de aderare. UE întreține un dialog periodic cu țările candidate, familiarizându-le cu sistemul de coordonare și de supraveghere a politicilor economice din cadrul UE. Un proces similar a fost creat cu potențialii candidați. Dialogurile economice dintre Comisie și țările implicate în procesul de aderare în cadrul acordurilor de asociere sunt, de asemenea, utilizate pentru supravegherea politicilor economice.

În prezent se iau măsuri pentru a consolida guvernarea economică în cadrul UE. În momentul în care această coordonare consolidată a reformei macroeconomice, bugetare și structurale este definită și formalizată integral, Comisia va analiza în ce mod unele dispoziții ale acesteia pot fi extinse pentru țările implicate în procesul de aderare.

Pe lângă dialog și supraveghere, UE sprijină activ eforturile de redresare economică, stabilizare macroeconomică și consolidare fiscală ale țărilor implicate în procesul de aderare. O parte importantă din asistența IPA vizează îmbunătățirea gestionării finanțelor publice și calității statisticilor, precum și consolidarea supravegherii sectorului bancar.

Procesul de extindere contribuie la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 prin extinderea zonei în care se aplică cadrul de reglementare al UE și prin crearea unor noi oportunități comerciale. Comisia salută intenția exprimată de multe țări implicate în procesul

de aderare de a integra Strategia Europa 2020 în prioritățile lor naționale de reformă. Comisia va asocia țările implicate în procesul de aderare la inițiativele adoptate la nivelul UE pentru a realiza obiectivele de creștere economică inteligentă, durabilă și inclusivă, care să furnizeze niveluri înalte de ocupare a forței de muncă, de productivitate și coeziune socială. În domeniul educației, Comisia va analiza posibilitățile de a include toate țările implicate în procesul de aderare în cadrul „Educație și formare 2020” și de a le angaja în activități de învățare reciprocă².

Țările implicate în procesul de aderare au început să ia inițiative pe grupuri regionale, în cadrul cărora pot evalua împreună progresele înregistrate și pot stabili obiective specifice regiunii respective. „Small Business Act” pentru Europa, un ansamblu de măsuri menite să îmbunătățească mediul de afaceri pentru IMM-uri, este un exemplu de astfel de inițiativă. Comisia va propune Consiliului de Cooperare Regională să creeze platforme de dialog și evaluare *inter pares* în alte domenii, în conformitate cu prioritățile Strategiei Europa 2020. În momentul programării asistenței IPA, Comisia va lua în considerare prioritățile Strategiei Europa 2020.

2.2. Incluziunea socială

Criza economică a avut un impact negativ asupra bunăstării sociale în țările implicate în procesul de aderare. Grupurile vulnerabile, inclusiv minoritățile, comunitățile defavorizate și persoanele cu handicap, au fost deosebit de afectate. Ratele ridicate ale șomajului, în special ale șomajului în rândul tinerilor, ratele scăzute de activitate și sărăcia sunt fenomene răspândite în toată regiunea. Romii sunt o minoritate deosebit de vulnerabilă, fiind afectați de sărăcie, discriminare și segregare în ceea ce privește accesul la educație, la locuri de muncă, la locuințe și la servicii sociale, inclusiv la asistența medicală. Un număr semnificativ de romi nu sunt încă înregistrați la starea civilă și nu au documente personale de identitate. Ca o consecință a războaielor recente, mulți dintre ei trăiesc în continuare în tabere, fiind considerați persoane strămutate în interiorul țării.

Comisia se angajează să sprijine țările implicate în procesul de aderare în eforturile de îmbunătățire a condițiilor de trai ale grupurilor vulnerabile, inclusiv în ceea ce privește incluziunea economică și socială a romilor. Comisia furnizează un sprijin substanțial din asistența IPA pentru grupurile vulnerabile prin educație și prin consolidarea serviciilor de ocupare a forței de muncă și a serviciilor sociale, în scopul integrării persoanelor defavorizate pe piața muncii. De asemenea, Comisia finanțează modernizarea infrastructurii taberelor în care locuiesc romii. Acest sprijin va fi consolidat pentru a îmbunătăți condițiile de trai în țările cele mai afectate, ajutându-le să adopte o abordare cuprinzătoare a problemelor de incluziune socială. În cazul Croației, a fost deja încheiat un Memorandum comun privind incluziunea socială, oferind în acest fel un cadru de acțiune în acest domeniu. Țările implicate în procesul de aderare au adoptat anumite măsuri pentru a răspunde problemelor evocate mai sus, însă vor trebui să facă mai multe în acest sens. Comisia le încurajează să depună eforturi pentru a reduce sărăcia și excluziunea socială, în conformitate cu prioritățile Strategiei Europa 2020, și să utilizeze mai judicios oportunitățile oferite de Decada incluziunii romilor. Țările implicate în procesul de aderare ar trebui să ia în considerare posibilitatea stabilirii unor obiective explicite și ambițioase în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educația și reducerea sărăciei în comunitățile defavorizate, în special în cazul romilor.

² Croația, Turcia și Islanda participă deja la cadrul „Educație și formare 2020”.

2.3. Consolidarea statului de drept și a administrației publice

Consolidarea statului de drept, în special a sistemului judiciar, și combaterea corupției și a criminalității organizate reprezintă o provocare crucială pentru majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare. Rezultate tangibile, care să furnizeze îmbunătățiri de durată în ceea ce privește statul de drept, sunt un element important pentru a trece la următoarele etape ale procesului de aderare la UE.

Consensul reînnoit privind extinderea, adoptat în 2006, impune ca aspectele legate de statul de drept să fie abordate într-un stadiu incipient al procesului de aderare. Comisia a acordat prioritate deplină tratării acestor aspecte și utilizării în acest sens a tuturor instrumentelor disponibile. Utilizarea de obiective de referință în cadrul negocierilor de aderare este un catalizator important pentru reforme și transmite un mesaj clar în ceea ce privește necesitatea de a aborda cu seriozitate aspectele legate de statul de drept înainte de aderare. Procesul de liberalizare a vizelor a demonstrat eficacitatea unei abordări în care sunt stabilite cerințe concrete și specifice privind reforma, permițând astfel țărilor să își direcționeze mai bine eforturile. Evaluările *inter pares* și alte misiuni s-au intensificat, punând judecători, procurori și alți experți în domeniul aplicării legii, al gestionării frontierelor și al migrației din statele membre în contact direct cu omologii lor. Cooperarea judiciară și polițienească intensificată în cadrul regiunii, cu statele membre ale UE, precum și cu Europol, Eurojust și Frontex oferă modalități de a combate criminalitatea transnațională în perioada de preaderare.

Având în vedere această experiență, Comisia își va accelera eforturile și va intensifica dialogul privind statul de drept cu țările candidate și potențial candidate. Țările ar trebui să își continue eforturile pentru obținerea unor rezultate concrete și durabile și pentru a prezenta un bilanț convingător și credibil cu privire la combaterea corupției și a criminalității organizate și la reforma sistemului judiciar. Este esențial să se ajungă la un cadru juridic stabil care să fie pus în aplicare. Utilizarea misiunilor *inter pares* și a obiectivelor de referință va fi extinsă. Avizele Comisiei privind cererea de aderare a Muntenegrului și a Albaniei au stabilit priorități în domeniul statului de drept.

Comisia monitorizează îndeaproape progresele înregistrate, în special prin intermediul organismelor comune instituite prin Acordurile de stabilizare și de asociere sau prin Acordurile interimare și misiunile de evaluare. Rezultatele acestui dialog sunt prezentate în rapoartele privind progresele înregistrate. Asistența IPA se concentrează în mod special asupra statului de drept. TAIEX organizează anual peste 100 de acțiuni de formare privind statul de drept adresate țărilor implicate în procesul de aderare.

În mai multe țări din Balcanii de Vest s-au înregistrat recent evoluții pozitive în materie de cooperare judiciară. S-au încheiat noi acorduri bilaterale privind cooperarea polițienească, în special între Serbia și Albania, privind asistența judiciară reciprocă și executarea reciprocă a hotărârilor instanțelor în materie penală. Croația și Serbia au mers mai departe, semnând un acord care să le permită să își extrădeze reciproc resortisanții în cadrul procedurilor penale sau pentru executarea pedepselor cu închisoare în procesele legate de criminalitatea organizată și de corupție. Comisia încurajează și alte țări din regiune să urmeze acest exemplu. Cooperarea judiciară ar fi și mai mult îmbunătățită prin extinderea posibilității extrădării resortisanților în toate cazurile de infracțiuni grave, inclusiv în cazul crimelor de război. Consiliul de Cooperare Regională face eforturi în sensul consolidării cooperării între poliție, parchete și sistemul judiciar.

Pentru respectarea statului de drept și îmbunătățirea guvernantei, este esențial să existe o funcție publică profesionistă și nepolitizată. Reforma administrației publice constituie o prioritate în țările implicate în procesul de aderare, majoritatea acestora aflându-se în diverse stadii de consolidare statală. Pentru a fi viabile, reformele trebuie să fie integrate în structurile statale existente și să ia în considerare contextul social și de guvernanță specific. Comisia va continua să sprijine reformele guvernantei publice în țările implicate în procesul de aderare, în strânsă cooperare cu SIGMA³.

2.4. Libertatea de exprimare și a mass-mediei

În majoritatea țărilor implicate în procesul de extindere, libertatea de exprimare și a mass-mediei, care este o parte integrantă a oricărui sistem democratic, constituie în continuare un motiv de îngrijorare. În Turcia, cadrul juridic nu garantează încă în mod suficient libertatea de expresie. În mai multe țări din Balcanii de Vest au continuat să existe amenințări și atacuri fizice la adresa jurnaliștilor. În unele țări, calomnia este în continuare o faptă penală sau face obiectul unor amenzi disproporționate de mari. În mai multe țări, amestecul politic în independența mass-mediei, inclusiv a organismelor publice de radiodifuziune, reprezintă o problemă. Independența editorială este subminată de presiuni politice și economice nejustificate. Aceste probleme trebuie rezolvate de țările în cauză în regim de urgență.

Comisia va monitoriza îndeaproape progresele înregistrate în acest domeniu. Accentul va fi pus în special pe domenii precum cadrul juridic și conformitatea acestuia cu standardele europene, mai ales în ceea ce privește calomnia, responsabilitatea autorităților de a sancționa corespunzător toate cazurile de atac la adresa jurnaliștilor, crearea unor organisme de autoreglementare și contribuția acestora la consolidarea profesionalismului, rolul organismelor publice de radiodifuziune în democrațiile pluraliste, rețelele transfrontaliere care să îmbunătățească fluxul de reportaje în întreaga regiune, contribuind astfel la o mai bună înțelegere reciprocă. În primăvara anului 2011, Comisia va organiza o conferință privind libertatea de exprimare și a mass-mediei în țările implicate în procesul de aderare, care va fi o ocazie de a evalua progresele înregistrate în aceste domenii. După caz, în urma conferinței se va furniza asistență IPA.

2.5. Reconciliere, cooperare regională și aspecte bilaterale în Balcanii de Vest

În ultimul deceniu, țările din Balcanii de Vest au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește stabilitatea și cooperarea regională. Cu toate acestea, o serie de probleme rezultate din conflictele din regiune rămân nesoluționate și afectează atât funcționarea internă a statelor, cât și relațiile dintre acestea. UE colaborează cu părțile din regiune pentru a depăși această moștenire a trecutului.

Progresele în ceea ce privește reconcilierea sunt un element esențial pentru stabilitatea în Kosovo, care a intrat într-o nouă etapă din momentul emiterii avizului consultativ al Curții Internaționale de Justiție cu privire la Kosovo. În urma adoptării rezoluției Adunării Generale a ONU, UE este pregătită să faciliteze un proces de dialog între Pristina și Belgrad pentru a promova cooperarea, a realiza progrese în sensul aderării la UE și a îmbunătăți viețile

³ Asistența pe termen scurt în domeniul guvernantei orizontale și al reformei administrației publice este acordată prin SIGMA - sprijin pentru îmbunătățirea guvernantei și a gestiunii – program OCDE sprijinit de Comisie în contextul extinderii.

cetățenilor. Progresele în ceea ce privește reconcilierea sunt esențiale și în Bosnia și Herțegovina, în special pentru buna funcționare a statului. Aplicarea integrală a Acordului de la Ohrid în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, respectarea și protecția minorităților în întreaga regiune, returnarea refugiaților și cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII), precum și buna derulare a proceselor naționale pentru crimele de război sunt elemente importante pentru reconciliere.

O reconciliere durabilă necesită eforturi la toate nivelurile – cel al guvernelor, al sistemului judiciar și al societății civile. De asemenea, reconcilierea este legată de rezolvarea problemelor ce țin de sărăcie și excluziune socială. Recent au apărut o serie de semnale pozitive. Parlamentul sârb a adoptat o declarație care condamnă crimele de la Srebrenica și făcea referire la hotărârea Curții Internaționale de Justiție în acest sens. ONG-urile au lansat o inițiativă în vederea instituirii unei comisii regionale pentru a cerceta și a face cunoscut adevărul. Această inițiativă, denumită RECOM, este sprijinită de președinții Croației și Serbiei, de Parlamentul Muntenegrului și de comunitățile religioase. Un sprijin regional mai larg ar contribui la reconciliere. Președinții Serbiei, Bosniei și Herțegovinei, Croației și Muntenegrului au participat, în mai 2010, la summit-ul Inițiativei Igman, la Sarajevo; peste 140 de ONG-uri sunt implicate în această inițiativă, cu scopul de a promova și facilita cooperarea locală și regională. Aceste eforturi diverse trebuie susținute de urmărirea în justiție a crimelor de război prin deplina cooperare cu TPII, precum și prin tratarea rapidă și corespunzătoare a cazurilor de crime de război în cadrul instanțelor naționale. Deplina cooperare cu TPII, în special din partea Serbiei și a Croației, rămâne un element esențial.

Grație procesului Declarației de la Sarajevo, s-au înregistrat evoluții pozitive în ceea ce privește problema returnării refugiaților. O conferință ministerială, care s-a desfășurat la Belgrad în martie, a redeschis dialogul dintre guvernele în cauză. Comisia este dispusă să ia în considerare contribuții financiare suplimentare din partea UE în favoarea acestui proces și să sprijine organizarea unei conferințe a donatorilor de îndată ce țările respective au ajuns la un acord privind întreprinderea de acțiuni concrete pentru a rezolva problemele rămase. Din cauza conflictelor armate din regiune, 14 631 de persoane sunt, în continuare, considerate dispărute (în luna august 2010), iar procesul de soluționare a cazurilor restante este foarte lent. Țările în cauză trebuie să își intensifice eforturile pentru a soluționa cazurile restante într-un termen rezonabil.

Cooperarea regională contribuie la reconciliere, la păstrarea unor relații de bună vecinătate și la un climat propice abordării chestiunilor bilaterale nesoluționate. În Balcanii de Vest, cooperarea regională este crucială, de asemenea, pentru dezvoltarea economică și pentru a identifica soluții la probleme comune, cum ar fi criminalitatea organizată, gestionarea frontierelor, schimbările climatice sau poluarea mediului. Cooperarea regională este esențială pentru a înregistra progrese în sensul aderării la UE în domenii cum ar fi securitatea cetățenilor, energia sau transporturile.

Regiunea a luat măsuri pentru a consolida structurile de cooperare regională. Consiliul de Cooperare Regională (CCR) are un rol-cheie în orientarea și monitorizarea cooperării regionale. CCR a adoptat o strategie ambițioasă și un program de lucru pentru 2011-2013 care trebuie puse în aplicare, cu accent pe activități care produc rezultate și pentru care CCR poate aduce o valoare adăugată reală. Acordul central european de comerț liber (CEFTA) este esențial pentru realizarea zonei de liber schimb regionale. Comunitatea energiei depune eforturi în vederea creării unei piețe regionale a energiei și se pregătește pentru integrarea în

piața energiei UE. Acordul privind spațiul aerian comun european (ECAA) va moderniza standardele în domeniul siguranței, securității și gestionării traficului aerian și va crea condiții mai competitive pentru pasagerii aerieni.

Comisia furnizează un sprijin financiar substanțial pentru cooperarea regională. În 2011, fondurile IPA vor fi mobilizate pentru a facilita participarea regiunii la acorduri internaționale importante, cum ar fi tratatul privind transporturile. Școala regională de administrație publică (ReSPA) este acum pe deplin operațională și organizează în prezent aproximativ 2 500 de zile de formare pe an. Acordul internațional de stabilire a personalității sale juridice a fost ratificat în iulie 2010. Inaugurarea oficială a sediului său din Danilovgrad (Muntelegru) este preconizată la data de 11 noiembrie 2010.

În contextul procesului de la Ljubljana, Comisia va continua să sprijine reabilitarea patrimoniului cultural. CCR va crea un Grup operativ pentru cultură și societate, care va fi asistat de un secretariat permanent care va beneficia de asistență financiară de preaderare din partea UE. Sarcina sa va fi de a gestiona procesul de la Ljubljana, în cooperare cu Consiliul Europei și cu Comisia.

În prezent, Comisia finalizează o strategie pentru regiunea Dunării, care va reuni statele membre, țările implicate în procesul de aderare și țările semnatare ale Parteneriatului estic. Incluziunea și participarea activă a țărilor din Balcanii de Vest care au acces la bazinul Dunării, alături de vecinii lor din UE, sunt esențiale pentru succesul acestei strategii. Aceasta este o oportunitate pentru investiții care să aducă beneficii reciproce în sectoarele transporturilor, energiei și mediului, precum și în favoarea dezvoltării socioeconomice.

Cooperarea regională a fost frânată de diferendele privind Kosovo. Au fost afectate, în special, funcționarea CEFTA, extinderea sistemului paneuro-mediteraneean de cumul diagonal și semnarea Acordului privind comunitatea transporturilor. În anumite cazuri, a fost imposibilă organizarea unor reuniuni cu participarea tuturor actorilor regionali. Comisia încurajează puternic toate părțile implicate să găsească soluții practice și pragmatice pentru a asigura participarea tuturor la cooperarea regională, fără a aduce atingere pozițiilor diferite privind statutul Kosovo.

Slovenia și Croația au semnat și au ratificat un Acord de arbitraj privind frontierele, care pregătește o soluționare definitivă a acestei probleme. Acest acord arată că aspectele bilaterale pot fi rezolvate într-un spirit de bună vecinătate. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Kosovo au finalizat delimitarea frontierei dintre ele. Cu toate acestea, o serie de alte chestiuni bilaterale, în special legate de frontiere, rămân nesoluționate, cum este cazul problemei dintre Grecia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei cu privire la denumirea țării.

Chestiuni bilaterale nesoluționate, inclusiv diferendele privind frontierele, trebuie rezolvate de părțile implicate, într-un spirit de bună vecinătate, ținând cont de interesele generale ale UE. Pentru aceasta este nevoie de o voință politică reînnoită a părților implicate. Comisia așteaptă ca părțile să depună toate eforturile pentru a soluționa conflictele frontaliere încă existente, în conformitate cu principiul soluționării pașnice a diferendelor, enunțat în Carta Organizației Națiunilor Unite, și să recunoască competența Curții Internaționale de Justiție, dacă este necesar. Problemele bilaterale nu ar trebui să blocheze procesul de aderare. UE este dispusă să faciliteze crearea impulsului politic necesar pentru a căuta soluții și a sprijini inițiative în acest sens.

3. INSTRUMENTE DE PREADERARE CARE SPRIJINĂ POLITICA DE EXTINDERE

Asistență financiară – abordare strategică

Asistența financiară acordată prin Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) este menită să sprijine țările candidate și potențial candidate în efortul acestora de a îndeplini criteriile de aderare, pentru a se alinia politicilor și standardelor UE și pentru a încuraja dezvoltarea socioeconomică. O astfel de asistență din bugetul UE furnizează o valoare adăugată clară. Asistența acordată țărilor implicate în procesul de aderare este o investiție în viitorul UE. Sprijinindu-și viitorii membri să se pregătească în mod corespunzător pentru aderare, UE însăși își va putea îndeplini mai bine obiectivele strategice. În cadrul IPA pentru 2007-2013, sunt disponibile 11,6 miliarde EUR pentru a sprijini țările implicate în procesul de aderare să se pregătească în acest sens. O defalcare indicativă figurează în Cadrul financiar indicativ multianual revizuit pentru perioada 2011-2013.

IPA permite planificarea strategică a asistenței prin documente indicative de planificare multianuală triennale. Aceste documente stabilesc principalele priorități pentru asistență în anii următori și constituie baza pentru programarea anuală sau multianuală. Documentele indicative de planificare multianuală se bazează pe nevoile identificate în rapoartele de parteneriat și în rapoartele privind progresele înregistrate.

Comisia a adoptat o serie de măsuri pentru a consolida natura strategică a acestui proces, precum și legătura dintre, pe de o parte, prioritățile stabilite în cadrul parteneriatelor pentru aderare sau europene și al rapoartelor privind progresele înregistrate și, pe de altă parte, programarea asistenței. Aceasta a dus la un accent sporit pus pe domenii fundamentale, cum ar fi buna guvernare și statul de drept. Pentru a ilustra mai bine orientarea către aceste domenii și pentru a consolida responsabilizarea și implicarea țărilor beneficiare, Comisia va folosi din ce în ce mai mult o abordare sectorială în planificarea asistenței sale de preaderare.

Prin urmare, țările implicate în procesul de aderare sunt încurajate să dezvolte programe strategice detaliate în sectoarele-cheie care au fost identificate ca fiind esențiale pentru a realiza progrese în direcția aderării la UE. Prioritățile în materie de aderare ar trebui pe deplin integrate în aceste programe naționale. Următoarele documente indicative de planificare multianuală pentru perioada 2011-2013 vor stabili obiectivele pentru asistența IPA în aceste sectoare.

Alte domenii care vor fi în continuare incluse ca priorități în documentele indicative de planificare multianuală vor fi cele legate de dezvoltarea regională, de dezvoltarea resurselor umane și de dezvoltarea rurală, în special pentru țările candidate. Învățând cum să gestioneze ajutorul de preaderare în mod eficace și în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, guvernele țărilor implicate în procesul de aderare se pot pregăti pentru gestionarea fondurilor UE ca viitoare state membre.

Cu toate acestea, persistă unele provocări în ceea ce privește punerea efectivă în aplicare a programelor IPA în unele țări. Țările beneficiare trebuie să-și intensifice eforturile pentru a asigura o capacitate administrativă și o expertiză suficiente în dezvoltarea și implementarea unor proiecte viabile, care să producă rezultate, pentru a optimiza absorbția fondurilor de

preaderare disponibile. Comisia va sprijini beneficiarii în eforturile lor de îmbunătățire a capacității și va monitoriza ciclul financiar IPA, identificând din timp deficiențele.

De asemenea, Comisia va utiliza din ce în ce mai mult o programare multianuală, care permite o mai bună ierarhizare a priorităților și ordonare cronologică a măsurilor planificate, precum și mai multă previzibilitate privind asistența financiară pentru țările beneficiare.

O abordare sectorială va facilita cooperarea dintre donatori și beneficiari, eliminând dublarea eforturilor și conducând la o mai mare eficacitate și eficiență, ceea ce ar trebui să permită, la rândul său, tuturor părților interesate să se concentreze din ce în ce mai mult asupra rezultatelor preconizate și a impactului eforturilor noastre comune.

Amploarea investițiilor necesare în țările implicate în procesul de aderare pentru a se pregăti pentru aderare și pentru o adevărată convergență necesită contribuții semnificative din bugetele naționale, sprijin din partea altor donatori, a instituțiilor financiare internaționale (IFI), precum și mobilizarea investitorilor privați. Parteneriatele public-privat sunt deosebit de valoroase prin faptul că reunesc granturi din bugetele de stat și împrumuturi de la bănci private. Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV), Fondul european pentru Europa de Sud-Est (EFSE) și Fondul pentru o creștere ecologică (GGF) sunt exemple bune de instrumente prin care se poate obține, cu resurse publice limitate, un flux important de capitaluri.

CIBV a fost creat în decembrie 2009 ca o inițiativă comună a Comisiei și a IFI partenere. Acesta este un instrument esențial pentru orientarea investițiilor în infrastructura regiunii, care permite obținerea unor împrumuturi importante de la IFI grație granturilor IPA. Valoarea totală a granturilor acordate este de 137 de milioane EUR, care ar putea atrage investiții cu o valoare estimată la 6,6 miliarde EUR. CIBV se va concentra asupra sporirii numărului de proiecte privind apa și apele reziduale din regiune, va stimula sprijinul pentru eficiența energetică și accelerarea investițiilor în rețeaua de transport de bază, precum și dezvoltarea IMM-urilor și a mecanismelor de stimulare a creșterii economice după perioada de criză financiară. Proiectele derulate în cadrul CIBV vizează mai multe țări din Balcanii de Vest și consolidează cooperarea regională. CIBV va favoriza investiții de o importanță regională majoră, cum ar fi rețeaua de transport regional de bază din Europa de Sud-Est, care poate fi considerată ca precursora viitoarei rețele transeuropene de transport (TEN-T) din regiune.

Asistența financiară acordată prin IPA pentru cooperarea regională urmărește asigurarea stabilității regionale, intensificarea fluxurilor de schimburi comerciale intraregionale și sprijinirea inițiativelor și structurilor de cooperare regională în Balcanii de Vest, inclusiv a Consiliului de Cooperare Regională și a Școlii Regionale de Administrație Publică. Consiliul de Cooperare Regională are un rol important pentru a monitoriza dacă IPA și alte finanțări din partea donatorilor reflectă prioritățile cooperării regionale.

Participarea la programele și agențiile UE

Participarea țărilor implicate în procesul de aderare la programele și agențiile UE are ca obiectiv intensificarea cooperării cu statele membre și familiarizarea țărilor respective cu politicile și metodele de lucru ale UE. Țările candidate și potențial candidate pot lua parte la programele UE pe baza unor acorduri-cadru și pot participa la agențiile UE de la caz la caz.

Participarea poate fi parțial finanțată prin asistență financiară acordată prin IPA. Țările sunt încurajate să participe cu prioritate la programe sau agenții în care implicarea lor sprijină sectoare-cheie pentru reformă și de pe urma cărora pot obține cele mai mari beneficii.

Informare și comunicare

O politică de extindere reușită are nevoie de un sprijin solid al publicului larg. Statele membre și țările implicate în procesul de aderare au un rol central în ceea ce privește eforturile de informare și comunicare care pot ajuta la menținerea acestui sprijin al publicului larg. Comisia se angajează să îmbunătățească fluxul de informații obiective referitoare la procesul de extindere, prezentate într-o formă accesibilă, prin diferitele mijloace de comunicare disponibile astăzi. Este deosebit de important ca aceste informații să ajungă la tineri, a căror scurtă experiență de viață ar putea să nu le permită să înțeleagă importanța consolidării securității și stabilității în Europa. Este responsabilitatea liderilor politici la nivelul UE, național, regional și local să utilizeze aceste informații în modul cel mai util pentru propriii cetățeni.

Experiența celei de a cincea extinderi a arătat că lipsa de comunicare poate fi repede înlocuită cu informații eronate. Această lipsă trebuie evitată printr-o informare corectă și ușor accesibilă. Acest lucru este esențial pentru ca publicul larg să înțeleagă ce este în joc. În 2010, Uniunea se confruntă cu noi provocări legate de criza economică, de mediu, de locurile de muncă, de siguranța cetățenilor, de schimbările climatice și de migrație. Acestea sunt chestiuni de interes pentru public atât în statele membre, cât și în țările implicate în procesul de aderare. Pentru liderii politici, provocarea constă în a explica modul în care continuarea agendei de extindere poate ajuta UE să își realizeze obiectivele în aceste domenii cruciale, poate accelera programul de reformă și poate ameliora condițiile de trai ale cetățenilor în țările implicate în procesul de aderare. Obținerea unor rezultate concrete și tangibile în cadrul acestui proces este cel mai bun mod de a promova extinderea. Liberalizarea vizelor pentru țările din Balcanii de Vest este un exemplu concludent în acest sens.

Dezvoltarea societății civile

Activitățile societății civile sunt esențiale pentru maturitatea unei democrații, pentru respectarea drepturilor omului și a statului de drept. Astfel de activități întăresc responsabilitatea politică, stimulează și amplifică dialogul privind alegerile societății și consolidează consensul în favoarea unei societăți pluraliste. Contribuind la o democrație mai deschisă, mai participativă și mai dinamică, o societate civilă vivace și activă favorizează, de asemenea, toleranța și reconcilierea. Implicarea organizațiilor societății civile în procesul de preaderare contribuie la calitatea reformelor demarate în contextul aderării și la obținerea sprijinului opiniei publice pentru aceste reforme.

Ar trebui creată o cultură a acceptării și a valorizării rolului jucat de societatea civilă pentru a permite organizațiilor societății civile să se angajeze într-un veritabil dialog politic. Consultarea publică privind inițiativa politică și proiectele legislative ar trebui să devină un principiu general. Accesul societății civile la sprijinul guvernamental este adesea împiedicat de lipsa de transparență și de criteriile de acordare a granturilor slab dezvoltate.

Facilitatea privind societatea civilă sprijină organizațiile societății civile să își consolideze capacitățile și nivelul de profesionalism, permițându-le să se angajeze într-un veritabil dialog cu actorii publici și privați și să urmărească evoluțiile din domenii cum ar fi statul de drept și respectarea drepturilor fundamentale. Facilitatea finanțează inițiative la nivel local, crearea unor rețele regionale și vizite pe termen scurt în UE.

Comisia a revizuit facilitatea pentru a o orienta mai bine către organizațiile care reprezintă comunitățile locale, luând astfel în considerare feedback-ul primit din partea organizațiilor societății civile. Comisia își va direcționa mai bine asistența, pentru a răspunde nevoilor existente în fiecare țară și va furniza finanțare inițială ONG-urilor pe termen mai lung. Organizațiile mai puternice și cu baze solide ar putea servi drept mentori și facilitatori pentru organizațiile mai mici.

4. PROGRESSELE ÎNREGISTRATE ÎN ȚĂRILE IMPLICATE ÎN PROCESUL DE ADERARE ȘI AGENDA 2010-2011

4.1. Direcționarea țărilor din Balcanii de Vest către aderarea la UE

La reuniunea ministerială UE-Balcanii de Vest de la Sarajevo, din 2 iunie 2010, UE și-a reiterat angajamentul neechivoc față de perspectiva europeană a țărilor din Balcanii de Vest. Viitorul țărilor din Balcanii de Vest este în Uniunea Europeană.

Țările din Balcanii de Vest s-au apropiat de UE în ultimul an, regiunea înregistrând progrese, chiar dacă inegale, în ceea ce privește reformele și respectarea criteriilor și condițiilor stabilite. Progresele înregistrate de Croația confirmă faptul că procesul de stabilizare și de asociere pentru țările din Balcanii de Vest este o politică ce duce la aderarea la UE. Progresele celorlalte țări din Balcanii de Vest către aderarea la UE depind, în mod similar, de ritmul cu care efectuează reforme politice și economice.

S-au făcut progrese considerabile către liberalizarea vizelor. Anul acesta, UE a eliminat obligativitatea vizelor pentru Serbia, Muntenegru și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei în momentul în care aceste țări și-au demonstrat capacitatea de a îndeplini obiectivele de referință stabilite în domenii precum securitatea documentelor de călătorie, gestionarea frontierelor, migrație, azil, ordine și securitate publică, precum și respectarea drepturilor omului. În curând, va fi eliminată obligativitatea vizelor pentru Bosnia și Herțegovina și Albania, pe baza dovezilor clare că și aceste țări au atins obiectivele de referință în cauză. Este important ca țările respective să își intensifice eforturile de informare a cetățenilor lor cu privire la domeniul de aplicare și la limitele regimului de călătorii fără vize. Kosovo a adoptat o lege privind readmisia și și-a intensificat eforturile de reintegrare a persoanelor repatriate, croind astfel drumul către dialogul privind liberalizarea vizelor.

Croația

Croația a făcut progrese constante în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor de aderare în perioada care a trecut de la începerea negocierilor de aderare, în octombrie 2005. Croația îndeplinește criteriile politice de la Copenhaga. În ceea ce privește criteriile economice, Croația are o economie de piață funcțională și ar trebui să poată face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul său amplu de reformă, în vederea reducerii deficiențelor structurale.

Referitor la criteriul privind acquis-ul, Croația a făcut progrese satisfăcătoare în cadrul negocierilor de aderare. Au fost deschise 33 de capitole și au fost închise provizoriu 25. Croația a făcut progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor pentru încheierea capitolelor de negociere cu implicații financiare (*Agricultură și dezvoltare rurală, Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale, Dispoziții financiare și bugetare*). Croația trebuie să facă eforturi susținute pentru a institui pe deplin structurile administrative necesare pentru gestionarea și controlul fondurilor UE.

Croația trebuie să îndeplinească obiectivele de referință care mai trebuie atinse pentru a se închide capitolul *Sistemul judiciar și drepturile fundamentale*, în special să înregistreze rezultatele pozitive necesare în ceea ce privește independența și eficiența sistemului judiciar, combaterea corupției și a criminalității organizate, respectarea și protejarea minorităților, inclusiv returnarea refugiaților, procesele pentru crime de război și cooperarea deplină cu TPII, inclusiv soluționarea problemei accesului TPII la documente. În ceea ce privește *concurența*, Croația trebuie să adopte planuri de restructurare pentru șantierul naval, în conformitate cu acquis-ul. Croația trebuie să continue să joace un rol activ în cadrul cooperării regionale din Balcanii de Vest și să sprijine eforturile celorlalte țări din regiune în direcția integrării în UE.

Având în vedere rezultatele pozitive obținute de Croația în ceea ce privește atingerea obiectivelor de referință și punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul negocierilor de aderare, Croația a avansat considerabil în direcția îndeplinirii criteriului „acquis”. Acest lucru este demonstrat în tabelele de monitorizare pe care Comisia le elaborează pentru capitolele închise provizoriu.

Comisia va continua să monitorizeze până la aderare punerea în aplicare a angajamentelor, utilizând toate instrumentele disponibile, inclusiv evaluări *inter pares* și structuri instituite prin Acordul de stabilizare și de asociere. Comisia va prezenta periodic rapoarte de monitorizare.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei continuă să îndeplinească în mod suficient criteriile politice. Ca urmare a reformelor considerabile din 2009, s-au înregistrat noi progrese, chiar dacă într-un ritm inegal, în ceea ce privește reforma Parlamentului, a poliției, a sistemului judiciar, a administrației publice și protecția minorităților. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei trebuie să continue să înregistreze progrese referitor la dialogul dintre actorii politici, la reforma sistemului judiciar și a administrației publice, la combaterea corupției, la libertatea de exprimare și la îmbunătățirea mediului de afaceri. Punerea în aplicare a legislației este esențială.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a continuat să își îndeplinească angajamentele care îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere. Comisia a propus trecerea la a doua etapă a asocierii prevăzută în ASA.

Consiliul nu a adoptat încă o poziție cu privire la recomandarea Comisiei din octombrie 2009 de deschidere a negocierilor de aderare.

Problema numelui țării, cu privire la care există diferențe de opinie cu Grecia, rămâne nesoluționată. Cele două țări poartă discuții sub egida ONU în vederea rezolvării acestei probleme și au avut loc o serie de contacte bilaterale, inclusiv la nivel de prim miniștri, însă dinamica creată prin întreprinderea acestor acțiuni nu a dus încă la rezultate concrete. Ar trebui evitate acțiunile și declarațiile care ar putea afecta negativ relațiile de bună vecinătate. Este esențială menținerea unor relații de bună vecinătate și găsirea, sub egida ONU, a unei soluții negociate și acceptate de ambele părți privind problema denumirii acestei țări.

Munte negru

În paralel cu prezentul document de strategie, Comisia a adoptat Avizul cu privire la cererea Muntenegrului de aderare la UE. Concluziile și recomandările din aviz sunt prezentate în anexa la prezenta comunicare.

Albania

În paralel cu prezentul document de strategie, Comisia a adoptat Avizul cu privire la cererea Albaniei de aderare la UE. Concluziile și recomandările din aviz sunt prezentate în anexa la prezenta comunicare.

Bosnia și Herțegovina

Bosnia și Herțegovina a făcut progrese limitate în ceea ce privește reformele-cheie. Alegerile din octombrie 2010 au fost, în general, conforme cu standardele internaționale. Nu au fost eliminate incompatibilitățile dintre Constituția Bosniei și Herțegovina și Convenția europeană a drepturilor omului, în ciuda hotărârii în acest sens a Curții Europene a Drepturilor Omului. Respectarea principiilor democratice și a dreptului la tratament echitabil, fără discriminare, așa cum se prevede în CEDO, constituie un element esențial al Acordului interimar.

Elaborarea unei viziuni împărtășite de toți liderii cu privire la direcția generală în care trebuie să se îndrepte țara și cu privire la reformele-cheie legate de UE rămâne esențială pentru a înregistra noi progrese către aderarea la UE. Bosnia și Herțegovina trebuie să își intensifice eforturile destinate obținerii unui bilanț satisfăcător cu privire la punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului interimar.

Bosnia și Herțegovina ar trebui să ia de urgență primele măsuri în vederea alinierii Constituției sale la Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) și în vederea îmbunătățirii eficienței și funcționării instituțiilor sale. Această țară trebuie să fie în măsură să adopte, să pună în aplicare și să asigure respectarea legislației și normelor UE. În ceea ce privește obligațiile internaționale, rămâne esențială înregistrarea de progrese referitor la atingerea obiectivelor și condițiilor stabilite pentru închiderea Biroului Înaltului Reprezentant (BIR). UE va asista Bosnia și Herțegovina, printr-o prezență întărită, în punerea în aplicare a obiectivelor agendei UE.

Serbia

Serbia și-a depus cererea de aderare la UE în decembrie 2009 și a demonstrat un angajament reînnoit pentru îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga. În octombrie 2010, Consiliul a invitat Comisia să își prezinte avizul cu privire la această cerere. În februarie 2010 a intrat în vigoare Acordul interimar, iar în iunie 2010 statele membre au convenit să înainteze Acordul de stabilizare și de asociere parlamentelor lor, spre ratificare.

Serbia a continuat punerea în aplicare a agendei sale de reformă politică. Au fost obținute unele rezultate pozitive în ceea ce privește combaterea criminalității organizate. Sunt necesare eforturi suplimentare privind reforma sistemului judiciar și a administrației publice, precum și în ceea ce privește combaterea criminalității organizate și a corupției. Serbia a continuat să obțină rezultate pozitive în ceea ce privește punerea în aplicare a Acordului interimar și este pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de ASA. Serbia a făcut pași importanți în ceea ce privește reconcilierea în regiune, în special cu Croația și cu Bosnia și Herțegovina. Serbia a continuat să coopereze activ cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie. Cu toate acestea, cele două persoane puse sub urmărire de către TPII continuă să se afle în libertate. Cooperarea deplină cu TPII rămâne o condiție esențială a aderării la UE, în conformitate cu concluziile Consiliului din 25 octombrie 2010.

Serbia trebuie să demonstreze că are o atitudine mai constructivă față de participarea Kosovo la comerțul și la cooperarea regională. Ar trebui să recunoască ștampilele vamale ale Kosovo, care au fost certificate de două ori de către UNMIK ca respectând Rezoluția 1244 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. Trebuie consolidată cooperarea cu misiunea de sprijinire a statului de drept EULEX în ceea ce privește regiunea de nord a Kosovo. În urma rezoluției Adunării generale a ONU, UE este dispusă să faciliteze un dialog între Belgrad și Pristina pentru a promova cooperarea, a realiza progrese în direcția aderării la UE și a îmbunătăți condițiile de trai ale cetățenilor.

Kosovo

În Kosovo, alegerile locale de la sfârșitul anului 2009 s-au desfășurat în mod corespunzător, cu participarea tuturor comunităților. Prezența la vot a fost foarte scăzută în regiunea de nord a Kosovo. Procesul de descentralizare a avansat semnificativ, iar cooperarea cu EULEX s-a intensificat. Guvernul și-a îmbunătățit capacitatea de a pune în aplicare agenda europeană și politica în materie de reformă ale Kosovo. Cu toate acestea, rămân provocări importante în ceea ce privește reforma administrației publice și statul de drept, inclusiv sistemul judiciar. Trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a combate corupția, criminalitatea organizată și spălarea banilor. Dialogul și reconcilierea dintre comunități, precum și protecția și integrarea minorităților, în special a sârbilor kosovari, continuă să fie domenii cu privire la care persistă preocupări. Autoritățile trebuie să asigure o abordare constructivă față de participarea Kosovo la forurile de cooperare regionale, pentru a ține pasul cu evoluțiile din regiune.

În decembrie 2009, Consiliul a salutat Comunicarea Comisiei „Kosovo - Drumul către concretizarea perspectivei europene”⁴. Consiliul a invitat Comisia să adopte măsurile necesare pentru a sprijini progresele Kosovo în direcția aderării la UE, în conformitate cu perspectiva

⁴ COM (2009) 534 final, 14.10.2009.

europăană a regiunii, și să îi prezinte un raport în acest sens. Consiliul a subliniat importanța măsurilor legate de comerț și de vize, fără a aduce atingere pozițiilor statelor membre cu privire la statutul Kosovo.

În februarie, Comisia a propus prelungirea aplicabilității măsurilor autonome în materie de comerț pentru Kosovo. În iulie, a instituit o misiune de experți pentru a evalua gradul de pregătire al Kosovo în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor aferente unui posibil acord comercial cu UE. Va fi necesar să se depună eforturi în ceea ce privește reglementarea tehnică a produselor, controlul de origine, proprietatea intelectuală, normele în materie de concurență și achizițiile publice. Comisia își va intensifica eforturile de sprijinire a Kosovo în eforturile sale de remediere a deficiențelor identificate. De îndată ce Kosovo va îndeplini cerințele relevante, Comisia va propune directive de negociere a unui acord comercial.

Comisia va promova participarea Kosovo la programele relevante ale Uniunii. În ianuarie, Comisia a lansat împreună cu autoritățile din Kosovo dialogul cu Kosovo privind procesul de stabilizare și de asociere. A fost încheiat un ciclu complet de reuniuni.

Comisia sprijină participarea Kosovo la programele de cooperare transfrontalieră din cadrul IPA cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și cu Albania. Din 2011, sprijinul va include și programe cu Muntenegru.

Comisia va continua să promoveze inițiativele pe care le-a schițat în comunicarea sa privind Kosovo, în conformitate cu concluziile Consiliului.

4.2. Continuarea negocierilor de aderare cu Turcia

Turcia și-a continuat procesul de reformă politică. Și-a modificat Constituția, introducând reforme esențiale ale sistemului său politic și juridic, care abordează o serie de priorități în domeniul juridic și al drepturilor fundamentale. Reformele limitează competența instanțelor militare, restructurează Curtea Constituțională, extind componența Consiliului Suprem al Magistraturii și a Ministerului Public, care devin astfel mai reprezentative pentru întregul sistem judiciar, extind drepturile sindicatelor în sectorul public, oferă baza pentru adoptarea de măsuri speciale de protejare a drepturilor femeilor și ale copiilor, garantează protecția datelor cu caracter personal și acordă dreptul de a depune plângere la un Ombudsman, furnizând astfel temeiul juridic pentru instituirea funcției de Ombudsman.

Modificările aduse Constituției reprezintă un pas important în direcția cea bună. Cu toate acestea, pentru a consolida sprijinul pentru reforma Constituției, este necesară o amplă consultare publică, în care să fie implicate și angajate total toate partidele politice și societatea civilă. Acum, este esențial să se asigure punerea în aplicare corespunzătoare a acestor reforme prin acte legislative relevante. O nouă Constituție civilă ar furniza o bază solidă pentru continuarea consolidării democrației în Turcia, în conformitate cu standardele UE și cu criteriile de aderare la UE.

În ceea ce privește drepturile fundamentale, trebuie consolidată libertatea de exprimare și a mass-mediei în Turcia, atât în legislație, cât și în practică. Persistă o serie de deficiențe în ceea ce privește exercitarea libertății religioase. Sunt necesare progrese și referitor la drepturile femeilor, la egalitatea de gen și la asigurarea unor drepturi depline pentru sindicate. „Deschiderea democratică” menită, în special, să soluționeze problema kurdă a produs doar

rezultate limitate. Situația privind securitatea în sud-est s-a înrăutățit, înregistrându-se o recrudescență a atacurilor organizației teroriste PKK/Kongra-Gel. S-au înregistrat unele progrese în combaterea corupției.

Negocierile de aderare au avansat, chiar dacă destul de lent. Acestea au ajuns într-o etapă solicitantă, în care Turcia trebuie să își intensifice eforturile pentru a îndeplini condițiile stabilite. Dacă va face progrese în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință și a cerințelor specificate în cadrul de negociere, Turcia va putea accelera ritmul negocierilor. În următoarele luni, Turcia ar trebui să acorde o importanță deosebită capitolelor *Politica în domeniul concurenței, Achizițiile publice și Politica socială și ocuparea forței de muncă*.

Politica externă a Turciei a devenit mai activă în vecinătatea sa mai extinsă. Acest lucru reprezintă un câștig pentru Uniunea Europeană, cu condiția să vină ca o completare la procesul de aderare a Turciei și să fie dezvoltată în coordonare cu UE. Turcia a făcut o serie de propuneri menite să ducă la o cooperare mai strânsă cu UE în domeniul politicii externe. S-au înregistrat progrese semnificative referitor la negocierile privind încheierea unui acord de readmisie cu Turcia.

Turcia a continuat să își exprime sprijinul public pentru negocierile care au loc sub egida ONU între liderii comunităților cipriote grecești și turce în vederea soluționării globale a problemei Ciprului. Cu toate acestea, nu s-au realizat progrese în ceea ce privește normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. Turcia nu a pus încă pe deplin în aplicare protocolul adițional la Acordul de asociere și nu a înlăturat toate obstacolele din calea liberei circulații a mărfurilor, inclusiv restricțiile privind legăturile directe de transport cu Cipru. Turcia trebuie urgent să își îndeplinească obligația de punere în aplicare deplină și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere și să realizeze progrese privind normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. UE va continua să monitorizeze și să analizeze progresele înregistrate cu privire la aspecte care fac obiectul Declarației din 21 septembrie 2005, în conformitate cu Concluziile Consiliului, inclusiv cele din decembrie 2006 și din decembrie 2009. În cazul în care nu se vor înregistra progrese, Comisia recomandă menținerea de către UE a măsurilor din 2006, care vor avea un efect permanent asupra evoluției globale a negocierilor.

Turcia trebuie să își intensifice eforturile de rezolvare a problemelor bilaterale nesoluționate cu vecinii săi, inclusiv a disputelor privind frontierele. Se constată că există o voință reînnoită în ceea ce privește îmbunătățirea relațiilor cu Grecia. Grecia a depus un număr considerabil de plângeri oficiale privind violarea repetată a spațiului său aerian de către Turcia, inclusiv privind efectuarea de zboruri deasupra insulelor grecești. Grecia a făcut și plângeri legate de violarea apelor sale teritoriale. Protocoalele privind normalizarea relațiilor cu Armenia, semnate în 2009, nu au fost ratificate.

4.3. Lansarea procesului de aderare a Islandei

A fost lansat procesul de aderare a Islandei. Ca urmare a recomandării Comisiei, formulată în avizul acesteia din februarie 2010 și a deciziei Consiliului European din iunie, în iulie 2010 au fost deschise negocierile de aderare cu Islanda și urmează să înceapă procesul de examinare analitică a punerii în aplicare de către Islanda a acquis-ului UE. Islanda are acum dreptul la asistență IPA, care este disponibilă pentru a sprijini eforturile țării de a fi perfect pregătită pentru aderarea la UE.

Au fost înregistrate progrese satisfăcătoare în ceea ce privește continuarea îmbunătățirii cadrului juridic privind conflictele de interese și finanțarea partidelor politice. Au fost modificate normele privind numirea judecătorilor, în vederea unei mai mari consolidări a independenței sistemului judiciar. Au fost adoptate măsurile importante de stabilizare a economiei. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea finanțelor publice și redresarea sistemului financiar. Programul FMI își urmează cursul stabilit. Cu toate acestea, persistă incertitudini și provocări de natură economică. Islanda va trebui să îndeplinească obligațiile care îi revin, precum cele identificate de Autoritatea AELS de Supraveghere în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European. Sunt necesare eforturi semnificative pentru a se asigura faptul că cetățenii Islandei sunt informați corespunzător cu privire la implicațiile aderării la UE.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pe baza analizei de mai sus, Comisia formulează următoarele **concluzii și recomandări**:

1. Extinderea consolidează pacea și stabilitatea în Europa. Este în **interesul strategic al UE** să continue procesul de extindere pe baza principiilor și condițiilor convenite și pe baza Consensului reînnoit privind extinderea, aprobat de Consiliul European în decembrie 2006. Pentru ca extinderea să fie un succes, este necesar angajamentul politic ferm al tuturor părților interesate. Extinderea trebuie să rămână credibilă pentru toate părțile implicate. Țările care doresc să adere trebuie să fie bine pregătite, prin îndeplinirea unor condiții riguroase, și să aibă o perspectivă europeană clară și tangibilă în momentul în care îndeplinesc condițiile stabilite.
2. Procesul de extindere îi permite UE să **își atingă mai bine obiectivele de politică** într-o serie de domenii esențiale pentru redresarea economică și creșterea durabilă, inclusiv în ceea ce privește convergența reglementărilor și piața internă, energia, transporturile, protecția mediului și eforturile de limitare a efectelor schimbărilor climatice, precum și în ceea ce privește eforturile de consolidare a siguranței în UE.
3. Comisia va continua să consolideze monitorizarea politicilor macroeconomice ale țărilor implicate în procesul de aderare, ținând seama și de noile evoluții în ceea ce privește guvernanta economică a UE. Comisia **se așteaptă** ca țările implicate în procesul de aderare să continue reformele legate de UE și să îmbunătățească mediul de afaceri, contribuind astfel la depășirea crizei economice și la realizarea creșterii durabile. Comisia va asocia țările implicate în procesul de aderare la inițiativele luate la nivelul UE în vederea atingerii obiectivelor **Strategiei Europa 2020**. Comisia invită țările implicate în procesul de aderare să asigure reflectarea obiectivelor 2020 în prioritățile lor politice naționale, să participe la grupurile de politică regională în vederea efectuării unei analize periodice a rezultatelor acestor reforme și să stabilească obiective adaptate fiecărei regiuni, după caz.
4. Comisia **încurajează** țările implicate în procesul de aderare să întreprindă măsurile necesare în vederea îmbunătățirii situației grupurilor vulnerabile, inclusiv a incluziunii sociale și economice a romilor. Comisia este hotărâtă să sprijine țările implicate în acest demers.
5. Comisia va continua să acorde prioritate reformei sistemului judiciar și a administrației publice, combaterii corupției și criminalității organizate și va intensifica și mai mult **dialogul privind statul de drept** cu țările implicate în

procesul de aderare. Majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare trebuie să facă progrese semnificative privind consolidarea statului de drept și, în special, să obțină rezultate credibile privind combaterea corupției și a criminalității organizate.

6. **Libertatea de exprimare** și a mass-mediei continuă să fie un motiv de preocupare în majoritatea țărilor implicate în procesul de aderare și problemele identificate trebuie soluționate în mod prioritar. Înregistrarea de progrese în acest domeniu este esențială și aceasta va fi monitorizată îndeaproape de Comisie. Aceasta va sprijini în continuare organizațiile societății civile și va utiliza pe deplin facilitățile privind societatea civilă.
7. **Cooperarea regională** este un element esențial al procesului de stabilizare și de asociere. Țările din Balcanii de Vest au făcut progrese importante în ceea ce privește cooperarea regională, care nu ar trebui subminate de divergențele privind Kosovo. Consiliul de Cooperare Regională trebuie să se axeze pe punerea în aplicare a strategiei sale orientate spre rezultate.
8. S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește **liberalizarea vizelor**. A fost eliminată obligativitatea vizelor pentru cetățenii din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru și Serbia. În curând, va fi eliminată obligativitatea vizelor pentru Bosnia și Herțegovina și Albania, pe baza unor dovezi clare că și aceste țări au atins obiectivele de referință. Țările respective trebuie să depună eforturi suplimentare pentru a-și informa cetățenii cu privire la domeniul de aplicare și la limitele regimului de călătorii fără vize, să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a acestuia și, atunci când este necesar, să adopte măsurile corective adecvate.
9. Părțile implicate trebuie să rezolve **chestiunile bilaterale** în spirit de bună vecinătate și ținând cont de interesele generale ale UE. Aceste chestiuni nu ar trebui să frâneze procesul de aderare. UE este gata să faciliteze găsirea unor soluții și să sprijine inițiativele în acest sens. A sosit timpul ca regiunea să depășească moștenirea conflictelor din trecut, pornind de la dinamica favorabilă creată recent în ceea ce privește reconcilierea. Relațiile de bună vecinătate rămân esențiale.
10. Comisia reamintește faptul că acele capitole de negociere cu privire la care pregătirile tehnice au fost încheiate ar trebui deschise sau închise provizoriu pe baza acquis-ului aferent, conform cadrelor de negociere și sub rezerva măsurilor convenite de Consiliu. Este în interesul UE să deschidă discuțiile cu privire la capitolele dificile la începutul negocierilor, inclusiv capitolul privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale, care necesită obținerea unor **rezultate credibile și convingătoare** și care, astfel, este probabil să fie printre ultimele capitole închise.
11. **Asistența** de preaderare face parte integrantă din strategia de extindere și este menită să contribuie la respectarea priorităților identificate în rapoartele de parteneriat și în rapoartele privind progresele înregistrate. Țările beneficiare trebuie să își consolideze capacitatea de a utiliza în mod eficace fondurile UE.
12. Comisia **invită** statele membre să conlucreze cu instituțiile UE în vederea asigurării unei mai bune înțelegeri a procesului de aderare de către cetățeni și a consolidării sprijinului public pentru acesta și să explice cetățenilor modul în care ne poate ajuta să ne atingem obiectivele comune. Comisia este hotărâtă să îmbunătățească fluxul de

informații obiective referitoare la procesul de extindere, prezentate într-o formă accesibilă, prin diferitele mijloace de comunicare disponibile astăzi.

13. **Croația** a făcut progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor de aderare, iar negocierile de aderare au ajuns în etapa finală. Cooperarea deplină cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie rămâne o cerință pentru ca țara să înregistreze progrese pe tot parcursul procesului de aderare, conform cadrului de negociere. Comisia consideră că negocierile ar trebui încheiate în momentul în care Croația va îndeplini obiectivele de referință care mai trebuie atinse pentru a se încheia un anumit capitol, în special în ceea ce privește sistemul judiciar și drepturile fundamentale, inclusiv combaterea corupției, nemaifiind astfel necesar ca UE să aibă în vedere eventuala instituire după aderare a unui mecanism de cooperare și de verificare. Comisia va monitoriza îndeaproape progresele înregistrate de Croația în ceea ce privește sistemul judiciar și drepturile fundamentale și va face un bilanț al situației în primul trimestru al anului 2011.
14. **Turcia** și-a continuat procesul de reformă politică, în special prin reforma Constituției. Este necesară obținerea mai multor rezultate în ceea ce privește drepturile fundamentale, „deschiderea democratică” și implicarea părților interesate în procesul de reformă. Asigurarea libertății de exprimare în practică reprezintă o provocare deosebit de importantă. Negocierile de aderare au avansat, chiar dacă destul de lent. Dacă Turcia va face progrese în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință și a cerințelor specificate în cadrul de negociere, va putea accelera ritmul negocierilor. Turcia trebuie urgent să își îndeplinească obligația de punere în aplicare deplină și nediscriminatorie a protocolului adițional la Acordul de asociere și să realizeze progrese privind normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru. UE va continua să monitorizeze și să analizeze progresele înregistrate în privința chestiunilor care fac obiectul declarației din 21 septembrie 2005, în conformitate cu concluziile Consiliului din 11 decembrie 2006, inclusiv cu concluziile din decembrie 2006 și din decembrie 2009. În cazul în care nu se vor înregistra progrese, Comisia recomandă menținerea de către UE a măsurilor din 2006, care vor avea un efect permanent asupra evoluției globale a negocierilor.
15. În ceea ce privește **problema Ciprului**, liderii comunităților cipriote grecești și turce continuă negocierile privind o soluționare globală a acesteia sub egida Organizației Națiunilor Unite. Comisia le sprijină eforturile și le oferă consiliere tehnică pe teme care țin de competența UE. Comisia îi invită pe liderii celor două comunități să își intensifice eforturile în vederea încheierii cu succes și în cel mai scurt timp a discuțiilor cu privire la această soluție și își reiterează apelul adresat Turciei de a contribui în mod concret la găsirea unei astfel de soluții globale privind problema Ciprului.
16. A fost lansat procesul de aderare a **Islandei**. Ca urmare a recomandării Comisiei, formulat în avizul său din februarie 2010 și a deciziei Consiliului European din iunie, în iulie 2010 au fost deschise negocierile de aderare cu Islanda, iar procesul de examinare analitică a punerii în aplicare de către Islanda a acquis-ului UE urmează să înceapă. Islanda va trebui să își îndeplinească obligațiile asumate, precum cele identificate de Autoritatea AELS de Supraveghere în cadrul Acordului privind Spațiul Economic European. Sunt necesare eforturi semnificative pentru a se asigura faptul că cetățenii Islandei sunt informați corespunzător cu privire la implicațiile aderării la UE.

17. **Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei** continuă să îndeplinească într-o măsură suficientă criteriile politice. S-au înregistrat noi progrese în ceea ce privește domeniile-cheie de reformă, chiar dacă într-un ritm inegal. Sunt necesare eforturi în special în ceea ce privește reforma sistemului judiciar și a administrației publice. Comisia **își reiterează recomandarea** de a se deschide negocierile de aderare la Uniunea Europeană cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. Este esențială menținerea unor relații de bună vecinătate și găsirea, sub egida ONU, a unei soluții negociate și acceptate de ambele părți privind problema denumirii acestei țări.
18. În avizele sale adoptate astăzi, Comisia **recomandă** deschiderea negocierilor de aderare cu **Muntelegru și Albania** în momentul în care aceste țări vor fi atins gradul necesar de îndeplinire a criteriilor de aderare prevăzute de Consiliul European de la Copenhaga din 1993. În special, Muntenegru și Albania trebuie să îndeplinească prioritățile-cheie specifice prevăzute în fiecare aviz. Comisia **recomandă** Consiliului să acorde Muntenegrului statut de țară candidată și îndeamnă Albania să facă eforturi suplimentare pentru a realiza noi progrese pe baza celor obținute deja. Raportul privind progresele înregistrate al Comisiei privind cele două țări, care va face parte din pachetul Extindere 2011, se va axa în special pe punerea în aplicare a priorităților-cheie care trebuie respectate în vederea deschiderii negocierilor de aderare.
19. **Serbia** și-a depus cererea de aderare la UE în decembrie 2009, iar în octombrie 2010 Consiliul a invitat Comisia să își prezinte avizul cu privire la această cerere. Serbia a continuat să își pună în aplicare agenda de reformă politică și să obțină rezultate pozitive în ceea ce privește aplicarea Acordului interimar. Serbia este pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de ASA și a întreprins măsuri importante în ceea ce privește reconcilierea în regiune. Sunt necesare eforturi suplimentare privind reforma sistemului judiciar și a administrației publice, precum și în ceea ce privește combaterea criminalității organizate și a corupției. Serbia a continuat să coopereze cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie. Cu toate acestea, cele două persoane puse sub urmărire de către TPII continuă să se afle în libertate. Cooperarea deplină cu TPII rămâne o condiție esențială a aderării la UE, în conformitate cu concluziile Consiliului din 25 octombrie 2010. Serbia trebuie să demonstreze că are o atitudine mai constructivă față de participarea Kosovo la comerțul și la cooperarea la nivel regional. Trebuie consolidată cooperarea cu misiunea de sprijinire a statului de drept EULEX în ceea ce privește regiunea de nord a Kosovo.
20. În urma rezoluției Adunării generale a ONU, UE va facilita un proces de dialog între Belgrad și Pristina pentru a promova cooperarea, a realiza progrese în vederea aderării la UE și îmbunătățirii vieților cetățenilor.
21. Procesul de descentralizare din **Kosovo** a avansat semnificativ, iar cooperarea cu EULEX s-a intensificat. Guvernul și-a îmbunătățit capacitatea de a pune în aplicare agenda europeană și politica în materie de reformă ale Kosovo. Cu toate acestea, rămân provocări importante în ceea ce privește statul de drept, inclusiv reforma administrației publice și a sistemului judiciar, precum și referitor la combaterea corupției, a criminalității organizate și a spălării banilor. Dialogul și reconcilierea dintre comunități, precum și protecția și integrarea minorităților, în special a sârbilor kosovari, continuă să fie chestiuni cu privire la care persistă preocupări. Autoritățile trebuie să asigure o abordare constructivă față de participarea Kosovo la forurile de

cooperare regionale, pentru a ține pasul cu evoluțiile din regiune.

Comisia promovează inițiativele pe care le-a conturat în comunicarea sa din octombrie 2009 privind Kosovo, în conformitate cu concluziile Consiliului din decembrie 2009. Comisia salută progresele recente făcute de Kosovo în ceea ce privește adoptarea legii privind readmisia și elaborarea unui plan de acțiune de reintegrare a persoanelor returnate, care dispune de resursele necesare. Sub rezerva continuării punerii în aplicare a acestui plan, Comisia este hotărâtă să **lanseze** în curând **un dialog privind liberalizarea vizelor**. Comisia asistă Kosovo în ceea ce privește instituirea condițiilor necesare încheierii unui acord comercial cu UE. În momentul în care Kosovo va îndeplini condițiile relevante, Comisia va **propune** directive de negociere pentru încheierea unui **acord comercial**. De asemenea, va propune participarea Kosovo la **programele** relevante ale **Uniunii**, cum ar fi Europa pentru cetățeni și Cultura. Comisia va **propune** directive de negociere pentru încheierea unui acord-cadru în acest sens.

22. **Bosnia și Herțegovina** trebuie să formeze un guvern care să își angajeze cu hotărâre toate eforturile în favoarea unui viitor în UE al țării și să intensifice ritmul reformelor relevante. Bosnia și Herțegovina ar trebui să întreprindă de urgență primele măsuri în vederea alinierii Constituției sale la Convenția europeană a drepturilor omului și a îmbunătățirii modului de funcționare a instituțiilor sale. Bosnia și Herțegovina trebuie să fie în măsură să adopte, să pună în aplicare și să asigure respectarea legislației și a normelor UE. În ceea ce privește obligațiile internaționale, este în continuare esențial să se realizeze progrese în vederea îndeplinirii obiectivelor și condițiilor care au fost stabilite pentru închiderea Biroului Înaltului Reprezentant (BIR). UE va asista Bosnia și Herțegovina, printr-o prezență întărită, în punerea în aplicare a obiectivelor agendei UE.
23. În ansamblu, rapoartele privind progresele înregistrate pe 2010 indică faptul că procesul de aderare la UE avansează într-un ritm care depinde în mare parte de capacitatea dovedită a țărilor care doresc să adere de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru. Acest lucru necesită **reforme durabile**, precum și adaptări legislative și instituționale credibile și convingătoare. În momentul în care țările în cauză vor îndeplini standardele stabilite, inclusiv cele legate de democrație, statul de drept și drepturile și libertățile fundamentale, UE este hotărâtă să conlucreze cu ele pentru ca acestea să treacă la etapele următoare ale procesului.

ANEXA 1

Concluziile și recomandările din avizele Comisiei privind cererile de aderare ale Muntenegrului și Albaniei

Muntenegru

Muntenegru a făcut progrese în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor stabilite de Consiliul European de la Copenhaga în 1993 legate de stabilitatea instituțiilor care garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și respectarea și protecția minorităților, precum și referitor la îndeplinirea condițiilor procesului de stabilizare și de asociere. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare.

În ceea ce privește criteriile economice, Muntenegru a atins un anumit grad de stabilitate macroeconomică. Cu toate acestea, pentru a deveni o economie de piață funcțională, așa cum prevede Consiliul European de la Copenhaga din 1993, Muntenegru trebuie să elimine dezechilibrele interne și externe, precum și deficiențele existente, în special în sectorul financiar și în ceea ce privește funcționarea piețelor, și să consolideze statul de drept. Pentru a putea face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, Muntenegru trebuie să își consolideze infrastructura fizică și capitalul uman și să continue punerea în aplicare a reformelor structurale.

În ansamblu, bilanțul Muntenegrului în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor care îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere este pozitiv.

Muntenegru ar fi în măsură ca pe termen mediu să își asume obligațiile asociate calității de stat membru, în majoritatea domeniilor acquis-ului, cu condiția ca procesul de aliniere să continue și să se facă în continuare eforturi considerabile și susținute pentru a asigura punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Trebuie acordată o atenție deosebită domeniilor liberei circulații a mărfurilor, dreptului proprietății intelectuale, agriculturii și dezvoltării durabile, siguranței alimentare, politicii veterinare și fitosanitare, pescuitului, statisticii, politicii sociale și ocupării forței de muncă, politicii regionale și coordonării instrumentelor structurale, sistemului judiciar și drepturilor fundamentale, justiției, libertății și securității și controlului financiar. Respectarea deplină a acquis-ului în domeniul mediului ar putea fi realizată numai pe termen lung și ar necesita niveluri mai mari de investiții. Eforturile în acest domeniu trebuie accelerate.

Aderarea Muntenegrului ar avea un impact general limitat asupra politicilor Uniunii Europene și nu ar afecta capacitatea Uniunii de a-și menține și aprofunda dezvoltarea.

Comisia consideră că ar trebui deschise negocierile de aderare la Uniunea Europeană a Muntenegrului în momentul în care această țară va fi atins gradul necesar de îndeplinire a criteriilor de aderare, îndeosebi a criteriilor politice de la Copenhaga care prevăd stabilitatea instituțiilor care garantează în special statul de drept. În acest sens, Muntenegru trebuie să respecte în special următoarele priorități-cheie:

- îmbunătățirea cadrului legislativ pentru alegeri, în conformitate cu recomandările Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului și a Comisiei de la Veneția; consolidarea rolului legislativ și de supraveghere al Parlamentului;

- încheierea unor etape esențiale ale reformei administrației publice, inclusiv modificarea Legii privind procedura administrativă generală și a Legii privind funcționarii publici și personalul angajat în instituțiile publice, consolidarea Autorității de Gestionare a Resurselor Umane și a Instituției de Stat în domeniul Auditului, în vederea sporirii gradului de profesionalism și a depolitizării administrației publice, precum și în vederea consolidării unei abordări transparente și bazate pe merite în ceea ce privește numirile și promovările;
- consolidarea statului de drept, în special prin numiri depolitizate și bazate pe merit ale membrilor Consiliului Instanțelor și al Consiliului Parchetelor și ale procurorului general, precum și prin întărirea independenței, autonomiei, eficienței și răspunderii judecătorilor și procurorilor.
- îmbunătățirea cadrului juridic anticorupție și punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune ale guvernului de combatere a corupției; obținerea unui bilanț solid de anchete proactive, urmăriri în justiție și condamnări, în cazurile de corupție de la toate nivelurile;
- consolidarea combaterii criminalității organizate, pe baza analizei amenințărilor și a unor anchete proactive, a intensificării cooperării cu partenerii regionali și cu cei din UE, a prelucrării eficiente a informațiilor strânse în materie penală și a consolidării capacităților și a coordonării în domeniul aplicării legii. Obținerea unor rezultate solide în acest domeniu.
- sporirea libertății mass-mediei, în special prin alinierea la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind calomnia, și consolidarea cooperării cu societatea civilă;
- punerea în aplicare a cadrului juridic și de politică privind combaterea discriminării, în conformitate cu standardele europene și internaționale; garantarea statutului juridic al persoanelor strămutate, în special a romilor, a ashkali și a egiptenilor, și asigurarea respectării drepturilor acestora. Acest lucru va include adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii durabile pentru închiderea taberei de la Konik.

Munteșnegru este încurajată să continue să participe constructiv în cooperarea regională și în consolidarea relațiilor bilaterale cu țările învecinate. Trebuie soluționate problemele bilaterale rămase. Trebuie continuată punerea în aplicare fără probleme a ASA, în acest context fiind necesar să se acorde o atenție corespunzătoare soluționării deficiențelor identificate în domenii precum ajutoarele de stat și traficul de tranzit. În plus, Munteșnegru este puternic încurajată să continue să își consolideze capacitatea administrativă în toate domeniile. Sunt necesare eforturi deosebite în ceea ce privește eficacitatea și imparțialitatea administrației publice în domenii sensibile, precum protecția mediului. Cazurile de violență împotriva ziariștilor și a activiștilor din cadrul ONG-urilor și cazurile de intimidare a acestora trebuie aduse în fața justiției în mod corespunzător. Trebuie soluționată problema violenței în familie, a relelor tratamente și a condițiilor precare de detenție.

Având în vedere progresele înregistrate până în prezent, Comisia recomandă Consiliului să acorde Munteșnegrului statut de țară candidată.

Comisia va monitoriza evoluția reformelor necesare în cadrul instituțional al Acordului de stabilizare și de asociere și va continua să sprijine eforturile Munteșnegrului prin intermediul instrumentului financiar IPA. Comisia va prezenta un raport privind progresele înregistrate de Munteșnegru în cadrul pachetului Extindere 2011. Acest raport se va axa în special pe punerea în aplicare a priorităților-cheie care trebuie respectate în vederea deschiderii negocierilor de aderare.

Albania

Albania a făcut progrese în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor stabilite de Consiliul European de la Copenhaga în 1993 legate de stabilitatea instituțiilor care garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și respectarea și protecția minorităților, precum și referitor la îndeplinirea condițiilor procesului de stabilizare și asociere. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi considerabile.

În ceea ce privește criteriile economice, Albania a atins un anumit grad de stabilitate macroeconomică. Cu toate acestea, pentru a deveni o economie de piață funcțională, așa cum prevede Consiliul European de la Copenhaga din 1993, Albania trebuie să continue consolidarea guvernantei, să îmbunătățească funcționarea pieței muncii, să asigure recunoașterea drepturilor de proprietate și să consolideze statul de drept. Pentru a putea face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, Albania trebuie să își consolideze infrastructura fizică și capitalul uman și să facă reforme structurale suplimentare.

În ansamblu, bilanțul Albaniei în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor care îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere este pozitiv.

Albania ar fi în măsură ca pe termen mediu să își asume obligațiile asociate calității de stat membru, în majoritatea domeniilor acquis-ului, cu condiția ca procesul de aliniere să continue și să se facă în continuare eforturi considerabile și susținute pentru a asigura punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Ar trebui acordată o atenție deosebită domeniilor liberei circulații a mărfurilor, dreptului proprietății intelectuale, societății informaționale și mass-mediei, agriculturii și dezvoltării durabile, siguranței alimentare, politicii veterinare și fitosanitare, pescuitului, politicii în domeniul transporturilor, politicii sociale și ocupării forței de muncă, politicii regionale și coordonării instrumentelor structurale, sistemului judiciar și drepturilor fundamentale, justiției, libertății și securității și controlului financiar. Respectarea deplină a acquis-ului în domeniul mediului ar putea fi realizată numai pe termen lung și ar necesita niveluri semnificative de investiții; eforturile în acest domeniu ar trebui accelerate.

Aderarea Albaniei ar avea un impact general limitat asupra politicilor Uniunii Europene și nu ar afecta capacitatea Uniunii de a-și menține și aprofunda dezvoltarea.

Comisia consideră că ar trebui deschise negocierile de aderare la Uniunea Europeană a Albaniei în momentul în care această țară va fi atins gradul necesar de îndeplinire a criteriilor de aderare, îndeosebi a criteriilor politice de la Copenhaga care prevăd stabilitatea instituțiilor care garantează în special democrația și statul de drept. În acest sens, Albania trebuie să respecte în special următoarele priorități-cheie:

- asigurarea unei funcționări corespunzătoare a Parlamentului, pe baza unui dialog politic constructiv și susținut între toate partidele politice;
- adoptarea legilor rămase care necesită vot cu majoritate calificată în Parlament;
- numirea Ombudsmanului și asigurarea faptului că procesul de audiere și de votare în Parlament a persoanelor desemnate ca membri ai Curții Constituționale și ai Curții Supreme se desfășoară corespunzător;

- modificarea cadrului juridic pentru alegeri, în conformitate cu recomandările Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului;
- asigurarea faptului că alegerile se desfășoară în conformitate cu standardele europene și internaționale;
- încheierea unor etape esențiale ale reformei administrației publice, inclusiv modificarea Legii privind funcția publică și consolidarea Departamentului de Administrație Publică, în vederea sporirii gradului de profesionalism și a depolitizării administrației publice, precum și în vederea consolidării unei abordări transparente și bazate pe merite în ceea ce privește numirile și promovările;
- consolidarea statului de drept prin adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii de reformă a sistemului judiciar, care să asigure independența, eficiența și răspunderea instituțiilor judiciare.
- punerea în aplicare eficace a strategiei și a planului de acțiune ale guvernului de combatere a corupției, eliminarea obstacolelor din calea anchetelor, în special a celor care vizează judecători, miniștri și membri ai Parlamentului; obținerea unui bilanț solid de anchete proactive, urmăriri în justiție și condamnări în cazurile de corupție de la toate nivelurile;
- consolidarea combaterii criminalității organizate, pe baza analizei amenințărilor și a unor anchete proactive, a intensificării cooperării cu partenerii regionali și cu cei din UE și a îmbunătățirii coordonării cu agențiile de asigurare a respectării legii; obținerea unor rezultate pozitive solide în acest domeniu;
- pregătirea, adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii și a unui plan de acțiune naționale privind drepturile de proprietate, în urma unei consultări ample a părților interesate și ținând seama de jurisprudența CEDO; acestea ar trebui să aibă ca obiect procesele de restituire, de compensare și de legalizare;
- întreprinderea unor măsuri concrete de consolidare a protecției drepturilor omului, în special ale femeilor, ale copiilor și ale romilor, și de punere în aplicare efectivă a politicilor de combatere a discriminării.
- întreprinderea unor măsuri suplimentare de îmbunătățire a tratamentului deținuților în secțiile de poliție, în perioada de detenție premergătoare proceselor și în închisori; consolidarea urmăririi judiciare a cazurilor de rele tratamente și îmbunătățirea aplicării recomandărilor Ombudsmanului în acest domeniu.

Albania este încurajată să continue să participe constructiv în cooperarea regională și în consolidarea relațiilor bilaterale cu țările învecinate. Trebuie continuată punerea în aplicare fără probleme a ASA, în acest context fiind necesar să se acorde o atenție corespunzătoare respectării termenelor de punere în aplicare a angajamentelor asumate. În plus, Albania este puternic încurajată să continue să își consolideze capacitatea administrativă în toate domeniile. Cooperarea cu societatea civilă trebuie îmbunătățită. Albania trebuie să aloce resursele necesare pentru a garanta funcționarea eficace a instituțiilor sale din domeniul drepturilor omului și să își intensifice eforturile în domeniul protecției minorităților. Este necesară consolidarea libertății mass-mediei și a independenței acestora și soluționarea problemei prevalenței influențelor politice.

Comisia va monitoriza progresele înregistrate în aplicarea reformelor necesare în cadrul instituțional al Acordului de stabilizare și de asociere și va continua să sprijine eforturile Albaniei prin intermediul instrumentului financiar IPA. Comisia va prezenta un raport privind progresele înregistrate de Albania în cadrul pachetului Extindere 2011. Acest raport se va axa în special pe punerea în aplicare a priorităților-cheie care trebuie respectate în vederea deschiderii negocierilor de aderare.

ANEXA 2

Concluziile rapoartelor privind progresele înregistrate de Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Bosnia și Herțegovina, Serbia, Kosovo, Turcia și Islanda

Croația

Croația îndeplinește în continuare **criteriile politice**. S-au realizat progrese în numeroase domenii, inclusiv în cel al statului de drept. Cu toate acestea, trebuie continuate și intensificate și mai mult eforturile, în special în ceea ce privește reforma judiciară și administrativă, combaterea corupției și a criminalității organizate, respectarea și protecția minorităților, precum și returnarea refugiaților.

Democrația și statul de drept au fost consolidate în continuare. *Guvernul și parlamentul* au continuat să funcționeze în mod eficace. Cu toate acestea, trebuie consolidată capacitatea parlamentului de supraveghere a procesului legislativ. Reforma sistemului judiciar a continuat, dar există încă provocări semnificative, legate în special de eficiența, independența și răspunderea sistemului judiciar.

S-au realizat progrese limitate în ceea ce privește reforma *administrației publice*. Legea privind procedurile administrative generale a intrat în vigoare și au fost adoptate o strategie de dezvoltare a resurselor umane și un plan de acțiune pentru funcția publică. Cu toate acestea, administrația publică este în continuare afectată de unele deficiențe, precum procedurile administrative complexe, politizarea și gestionarea neperformantă a resurselor umane. Pentru a se obține rezultate concrete, este nevoie de un angajament politic mai ferm și de o coordonare îmbunătățită între principalele părți interesate la nivel central, regional și local.

Reforma judiciară a continuat. Numărul cauzelor nesoluționate a scăzut în instanțe, iar independența sistemului judiciar a fost consolidată prin modificări ale constituției. Cu toate acestea, principalele rezultate preconizate ale procesului de reformă nu s-au concretizat încă. Persistă unele provocări, în special în ceea ce privește aplicarea unor criterii transparente în numirea judecătorilor și a procurorilor, reducerea suplimentară a numărului cauzelor restante, durata procedurilor și executarea hotărârilor judecătorești. S-au realizat unele progrese în privința tratării cazurilor de crime de război, inclusiv în privința reexaminării verdictelor controversate date în anii '90. Cu toate acestea, persistă problema legată de impunitate, în special în cazul crimelor comise împotriva etnicilor sârbi, din care multe nu au beneficiat de anchete corespunzătoare.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în *combaterea corupției*. Punerea în aplicare și coordonarea generală a acțiunilor anticorupție s-au îmbunătățit. Biroul pentru combaterea corupției și a criminalității organizate a continuat să fie activ și a emis rechizitorii în unele cauze importante. Numărul verdictelor date de instanțe a crescut. S-a inclus în constituție un drept de acces la informațiile provenite de la organismele publice. Cu toate acestea, corupția rămâne generalizată în multe domenii. Structurile juridice și administrative modernizate recent și, în special, capacitatea instanțelor de a trata cauze tot mai numeroase și mai complexe nu au fost încă testate pe deplin în practică. Croația trebuie să obțină în continuare rezultate în materie de eficacitate a anchetelor, a urmăririi în justiție și a hotărârilor judecătorești, în special în ceea ce privește corupția la nivel înalt. S-au înregistrat puține progrese în prevenirea conflictelor de interese. Se pot raporta îmbunătățiri limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației privind accesul la informații. Există în continuare probleme legate de finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *drepturilor omului și al protecției minorităților*. Protecția drepturilor omului este, în general, garantată, însă persistă o serie de probleme importante în ceea ce privește punerea acesteia în aplicare. În ceea ce privește *accesul la justiție*, reforma semnificativă a sistemului de justiție administrativă a început. În prezent, se acordă asistență judiciară gratuită finanțată de stat. Cu toate acestea, procedurile sunt complicate, iar nivelul general al ajutorului acordat este scăzut. În ceea ce privește *sistemul penitenciarelor*, au fost luate măsuri legislative pentru îmbunătățirea condițiilor din penitenciare prin introducerea preconizată a unui sistem de eliberare condiționată. Închisorile sunt în continuare supraaglomerate și prezintă un nivel necorespunzător de protecție a sănătății. În ceea ce privește *relele tratamente*, Avocatul Poporului a continuat să primească reclamații privind utilizarea excesivă a forței de către poliție.

Libertatea de exprimare, inclusiv libertatea și pluralismul mass-mediei, sunt prevăzute în legislație și sunt în general respectate. Cu toate acestea, unii editorialiști și ziariști semnalează în continuare existența unor presiuni politice. Persistă problemele legate de independența mass-mediei locale.

S-au înregistrat progrese limitate în privința *drepturilor femeilor* și a egalității de gen. Poziția pe care o ocupă femeile pe piața muncii nu s-a schimbat în mod semnificativ, iar rata șomajului în rândul femeilor rămâne ridicată. Ombudsmanul pentru copii a devenit mai activ în promovarea și protecția *drepturilor copiilor*. Cu toate acestea, acest organism nu are suficiente resurse pentru a-și îndeplini mandatul în întregime.

S-au înregistrat unele progrese în privința *persoanelor vulnerabile din punct de vedere social și a celor cu handicap*. În prezent se consolidează capacitatea Biroului Avocatului Poporului pentru persoanele cu handicap, în special în vederea unei reprezentări extinse în regiuni. Se constată, totuși, o lipsă de informare în ceea ce privește drepturile în domeniul protecției sociale, asistenței medicale și al pensiilor. Criteriile de stabilire a drepturilor nu sunt aplicate în mod consecvent, iar dispozițiile legislative care reglementează drepturile specifice sunt fragmentate. Tranziția de la îngrijirea în centrele instituționalizate la îngrijirea în centre de proximitate a înregistrat o evoluție lentă.

S-au luat unele măsuri de sensibilizare a publicului în legătură cu noua lege privind *combaterea discriminării*. Cu toate acestea, autoritățile și cetățenii cunosc domeniul de aplicare al acesteia doar într-o măsură limitată, iar în instanță a ajuns doar un număr scăzut de plângeri având ca obiect discriminarea. S-au înregistrat unele progrese în domeniul legislației privind infracțiunile inspirate de ură, deși punerea în aplicare a acesteia se află în faza inițială.

S-au realizat unele progrese privind *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*. S-a observat acordarea unei importanțe sporite aspectelor legate de minorități în contextul îmbunătățirii relațiilor în regiune, în special a celor dintre Croația și Serbia. Au fost consolidate dispozițiile constituționale privind minoritățile. S-a continuat acordarea unei atenții speciale minorității romă, constatându-se unele îmbunătățiri în domeniul educației preșcolare. Nivelul finanțărilor disponibile pentru organizațiile care reprezintă minoritățile au fost reduse doar marginal, în pofida măsurilor de austeritate financiară adoptate. Cu toate acestea, persistă numeroase probleme privind minoritățile. Croația trebuie să încurajeze în continuare spiritul de toleranță față de minoritatea sârbă. De asemenea, Croația trebuie să adopte măsuri adecvate pentru protecția persoanelor care ar putea face încă obiectul amenințărilor sau al unor acte de discriminare, ostilitate sau violență. Comunitatea romă se confruntă cu condiții deosebit de dificile de trai și rămân, în continuare, probleme de rezolvat în domeniile educației, protecției sociale, îngrijirii medicale, ocupării forței de muncă și

accesului la documente personale. Minoritățile continuă să întâmpine dificultăți în domeniul ocupării forței de muncă, fiind subreprezentate atât în cadrul administrației de stat, al sistemului judiciar și al poliției, cât și în cadrul sectorului public, în sens larg.

S-au înregistrat unele progrese în privința *refugiaților*. Întoarcerea refugiaților în Croația a continuat. Acordarea de locuințe pentru foștii deținuți de drepturi de ocupare sau de închiriere a continuat. A fost adoptat un plan de acțiune revizuit pentru accelerarea punerii în aplicare a planurilor guvernului de asigurare de locuințe care au fost amânate din 2009, cu obiectivul punerii acestora în aplicare pe deplin în 2011. S-au înregistrat unele progrese în privința reconstrucției clădirilor deteriorate. Numărul semnificativ de recursuri pendinte introduse împotriva cererilor de asistență pentru reconstrucție respinse s-a redus. Punerea în aplicare a deciziei de validare a drepturilor de pensie a continuat. Cu toate acestea, progresele înregistrate în vederea îndeplinirii obiectivelor fixate în 2009 în materie de locuințe au fost lente. Este încă necesar să se trateze mai multe mii de cereri de acordare a unei locuințe și să se pună la dispoziție locuințe pentru refugiații care se întorc. Sunt încă în curs de soluționare numeroase recursuri privind reconstrucția locuințelor. Trebuie depuse eforturi în vederea creării condițiilor necesare returnării permanente a refugiaților.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Croația continuă cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII). Grupul operativ special instituit de guvern trebuie să își continue eforturile pentru a găsi documentele dispărute privind utilizarea artileriei sau pentru a afla ce s-a întâmplat cu acestea, eforturi solicitate de Biroul procurorului TPII. În urma reuniunii ministeriale care s-a desfășurat la Belgrad în martie 2010, s-a conferit un nou impuls procesului Declarației de la Sarajevo, reunind Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia, care au convenit să coopereze pentru a clarifica statisticile privind refugiații. De asemenea, țările s-au angajat să conlucreze în vederea găsirii unor soluții până la sfârșitul anului pentru o serie de chestiuni nesoluționate.

Croația a continuat să participe activ la inițiativele regionale, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC), la Consiliul de Cooperare Regională (CCR) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA). Președintele croat a adoptat o abordare proactivă în ceea ce privește cooperarea regională. Relațiile bilaterale cu celelalte țări implicate în procesul de aderare și cu statele membre UE învecinate continuă să se dezvolte, inclusiv cu Serbia. Relațiile cu Slovenia s-au îmbunătățit ca urmare a semnării acordului de arbitraj internațional în privința frontierelor.

Economia Croației a fost grav afectată de criza economică și financiară mondială. Țara a intrat în recesiune în primul trimestru al anului 2009 și, până la jumătatea anului 2010, nu s-au înregistrat semne clare de redresare. Atât șomajul, cât și deficitul și datoria publică au crescut în mod semnificativ. Îndatorarea externă a crescut și constituie, în continuare, una dintre principalele vulnerabilități ale economiei. Stabilitatea monetară a fost menținută prin politicile băncii centrale, iar sectorul financiar a făcut față relativ bine crizei.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Croația are o economie de piață funcțională. Aceasta ar trebui să poată face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul său amplu de reformă, în vederea reducerii deficiențelor structurale.

S-a menținut un larg consens politic cu privire la elementele fundamentale ale unei economii de piață. Programul de redresare economică a conferit politicii economice o orientare pe termen mediu. Efectele benefice pe care le poate avea programul asupra creșterii și

competitivității internaționale depind de punerea efectivă în aplicare a acestuia. Având în vedere constrângerile existente, politica macroeconomică a fost, în general, adecvată pentru a face față consecințelor crizei economice și financiare mondiale. Politica monetară a reușit să mențină cursul de schimb și stabilitatea financiară, atenuând presiunile exercitate asupra lichidităților. Deficitul de cont curent s-a redus ca urmare a recesiunii, iar presiunile inflaționiste au continuat să scadă. Sectorul bancar a continuat să reziste la șocuri.

Cu toate acestea, reformele structurale au avansat în general într-un ritm foarte lent, în special în ceea ce privește privatizarea și restructurarea întreprinderilor care înregistrează pierderi. Piața muncii a rămas foarte rigidă, cu rate de ocupare a forței de muncă și de activitate reduse, care au continuat să scadă în timpul recesiunii. În domeniul fiscal, autoritățile au depus puține eforturi pentru limitarea creșterii deficitului și pentru consolidarea eficienței cheltuielilor publice. Transferurile sociale au continuat să fie la un nivel ridicat și nu au fost direcționate corespunzător, iar un număr mare de întreprinderi de stat au continuat să primească sprijin din partea statului, prin subvenții directe și indirecte și garanții. Pentru obținerea unei sustenabilități a finanțelor publice pe termen mediu, îmbunătățirea procesului și a disciplinei bugetare, precum și a eficienței cheltuielilor publice rămâne în continuare o provocare esențială. Mediul investițiilor a continuat să sufere din cauza sarcinii normative împovărătoare și a numeroaselor taxe și impozite parafiscale.

Croația și-a îmbunătățit **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. Pregătirile în vederea îndeplinirii cerințelor UE au continuat să progreseze corespunzător și, în majoritatea sectoarelor, gradul de aliniere la normele UE este satisfăcător. S-au înregistrat progrese suplimentare în majoritatea domeniilor, inclusiv la capitolele în care nivelul de aliniere este deja ridicat. Sunt necesare eforturi suplimentare în anumite domenii pentru consolidarea capacității administrative necesare punerii în aplicare a acquis-ului în mod corespunzător.

S-au realizat progrese satisfăcătoare în domeniul *liberei circulații a mărfurilor*, iar alinierea la acquis la acest capitol este destul de avansată. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește evaluarea conformității, metrologia și supravegherea pieței. Croația trebuie să finalizeze alinierea la acquis și să își consolideze capacitatea de punere în aplicare. Se pot raporta progrese satisfăcătoare în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor* și s-a atins un nivel satisfăcător de aliniere legislativă. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida, în special, coordonarea sistemelor de securitate socială.

S-au înregistrat progrese cu privire la *dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor*, în special în ceea ce privește recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale și serviciile poștale. Alinierea generală la acquis este satisfăcătoare. Sunt necesare eforturi sporite pentru finalizarea alinierii, în special în domeniul recunoașterii reciproce a calificărilor profesionale, și pentru transpunerea Directivei privind serviciile. Este necesar să se continue eforturile de îmbunătățire a capacității administrative.

S-au realizat progrese suplimentare în ceea ce privește alinierea la acquis în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*. Trebuie continuate eforturile care vizează finalizarea liberalizării circulației capitalurilor și asigurarea în mod mai eficace a respectării legislației privind combaterea spălării banilor.

Se pot raporta progrese satisfăcătoare în domeniul *achizițiilor publice*, în special în ceea ce privește îmbunătățirea capacității principalelor părți interesate de a coordona și a pune în

aplicare politica de achiziții publice. Capacitatea de aplicare a legii în mod eficient trebuie consolidată în continuare la toate nivelurile sistemului achizițiilor publice.

Se pot raporta unele progrese în ceea ce privește *dreptul societăților comerciale*. Alinierea la *acquis* își urmează cursul stabilit. Sunt necesare eforturi suplimentare în domeniul auditului.

Se pot raporta progrese în domeniul *legislației privind drepturile de proprietate intelectuală*. Alinierea la *acquis* a atins un nivel foarte ridicat și se pot raporta progrese în ceea ce privește asigurarea respectării legislației. Trebuie sporit nivelul general de sensibilizare a opiniei publice cu privire la drepturile de proprietate intelectuală.

S-au obținut progrese semnificative în ceea ce privește *politica în domeniul concurenței*, în special în vederea finalizării procedurii de ofertare pentru restructurarea șantierelor navale. În general, s-a obținut un nivel satisfăcător de aliniere. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru adoptarea de planuri de restructurare în conformitate cu *acquis*-ul privind ajutoarele de stat destinate șantierelor navale aflate în dificultate, pentru îmbunătățirea rezultatelor Agenției de concurență în activitatea sa de asigurare a aplicării legii în cazul cartelurilor și pentru continuarea îmbunătățirii capacității administrative, în special în domeniul antitrust. Trebuie finalizată alinierea la *acquis* a legii croate privind radiodifuziunea. Planurile naționale de restructurare a industriei siderurgice trebuie, de asemenea, actualizate.

Se pot raporta progrese substanțiale în domeniul *serviciilor financiare*, atât în privința alinierii legislației, cât și a consolidării resurselor administrative. Cu toate acestea, este necesară consolidarea în mai mare măsură a capacității autorităților de reglementare.

Croația a înregistrat progrese semnificative în domeniul *societății informaționale și al mass-mediei* și a ajuns la un nivel ridicat de aliniere la *acquis*. Cu toate acestea, este necesară continuarea eforturilor de întărire a capacității celor două autorități naționale de reglementare pentru punerea corectă în aplicare a cadrului juridic. Liberalizarea tuturor segmentelor piețelor comunicațiilor electronice trebuie continuată.

Se pot raporta progrese satisfăcătoare în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*, în special în ceea ce privește instituirea și implementarea agenției de plată și a sistemului integrat de administrare și control, precum și în ceea ce privește organizarea comună a piețelor. Cu toate acestea, trebuie continuate eforturile semnificative depuse în aceste domenii-cheie ale politicii agricole comune. Croația trebuie să alinieze pe deplin sistemul de sprijinire a agriculturii cu *acquis*-ul și să asigure îmbunătățirea capacității de absorbție a fondurilor de dezvoltare rurală.

S-au realizat progrese satisfăcătoare privind alinierea în domeniul *siguranței alimentelor și politicii veterinare și fitosanitare*, în special ca urmare a adoptării și punerii în aplicare a legislației secundare. Transpunerea *acquis*-ului este destul de avansată în toate sectoarele. S-au înregistrat progrese semnificative prin adoptarea programului național de modernizare a unităților responsabile pentru produsele și subprodusele de origine animală. Trebuie continuate eforturile privind punerea în aplicare a programului, consolidarea capacității administrative și de control și crearea de puncte de control la frontieră.

Croația a înregistrat progrese satisfăcătoare în alinierea la *acquis* în domeniul *pescuitorului*. Pregătirile în vederea aplicării politicii în domeniul pescuitorului sunt într-un stadiu destul de avansat. Croația trebuie să îmbunătățească punerea în aplicare a legislației, în special în privința gestionării, inspecției și controlului flotei și a politicii structurale.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *transporturilor*. În general, nivelul de aliniere este satisfăcător. Cu toate acestea, trebuie finalizată alinierea în sectorul aviatic. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării acquis-ului.

S-au înregistrat progrese suplimentare la capitolul *energie*, domeniu în care nivelul de aliniere este ridicat. Cu toate acestea, trebuie depuse eforturi semnificative pentru sporirea eficienței administrației și pentru consolidarea independenței autorităților de reglementare din sectorul energetic.

S-au înregistrat progrese în domeniul *fiscal*, în special în privința capacității operaționale și a informatizării. Legislația Croației în domeniul fiscalității directe și indirecte este în mare măsură aliniată la acquis. Trebuie însă continuat procesul de aliniere, în special în domeniile accizelor și al TVA. Trebuie continuate eforturile de consolidare a capacității administrative, inclusiv în domeniul interconectivității sistemelor informatice.

S-au înregistrat progrese suplimentare în domeniul *politicii economice și monetare*, în care alinierea la acquis s-a finalizat, în general, cu succes.

În ceea ce privește *statisticile*, s-au înregistrat progrese substanțiale în modernizarea infrastructurii statistice. S-a atins un nivel satisfăcător de aliniere. Trebuie depuse în continuare eforturi în vederea alinierii pe deplin a statisticilor croate la cerințele UE.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare privind *politica socială și ocuparea forței de muncă*. În general, nivelul de aliniere la acquis este satisfăcător. Cu toate acestea, încă există unele decalaje în alinierea legislației, în special în ceea ce privește transpunerea directivelor privind dreptul muncii, precum și în domeniul combaterii discriminării și al egalității de gen. Este necesară consolidarea suplimentară a capacității administrative.

Croația a înregistrat progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*, în special în ceea ce privește principiile și instrumentele de politică. Alinierea la acquis este foarte avansată. Trebuie consacrate eforturi suplimentare susținute îmbunătățirii mediului de afaceri. Trebuie continuate eforturile de restructurare a industriei siderurgice și, în special, a construcțiilor navale.

Croația a înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește dezvoltarea *rețelelor transeuropene*. Alinierea la acquis a fost finalizată.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale*, în special în privința elaborării documentelor strategice și a desemnării instituțiilor și mecanismelor care să pună în aplicare a politicii de coeziune a UE, să recruteze și să formeze personalul suplimentar. Pregătirile făcute de Croația în vederea aplicării politicii de coeziune a UE sunt într-un stadiu destul de avansat. Croația trebuie să își finalizeze pregătirile, axându-se pe crearea unei rezerve de proiecte mature și pe absorbția fondurilor.

Croația a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește *sistemul judiciar și drepturile fundamentale*. Reforma sistemului judiciar a continuat cu adoptarea unei noi legislații care consolidează independența sistemului judiciar și cu o reducere suplimentară a numărului cauzelor restante. Cu toate acestea, reforma sistemului judiciar constituie în continuare un obiectiv ambițios și există încă provocări semnificative, legate în special de eficiența, independența și răspunderea sistemului judiciar. Eforturile de combatere a corupției s-au intensificat, obținându-se anumite rezultate pozitive, dar corupția rămâne încă prevalentă în

numeroase domenii. Croația trebuie să obțină în continuare rezultate în materie de eficacitate a anchetelor, a urmării în justiție și a hotărârilor judecătorești, în special în ceea ce privește corupția la nivel înalt. Trebuie intensificate măsurile de prevenire a corupției, cum ar fi îmbunătățirea transparenței cheltuielilor publice. Protecția drepturilor fundamentale a fost consolidată, dar trebuie să fie îmbunătățită în practică, în special pentru minorități și refugiați.

Croația a înregistrat progrese substanțiale în domeniul *justiției, libertății și securității*. Sistemul de azil s-a îmbunătățit în mod semnificativ, dar trebuie să se acorde atenție integrării persoanelor care beneficiază de protecție în Croația și protecției migranților minori aflați în situație neregulamentară. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul vizelor. Cu toate acestea, alinierea la *acquis* trebuie să continue. S-au înregistrat progrese în domeniul frontierelor externe. Cu toate acestea, anumite aspecte ale planului de acțiune privind gestionarea integrată a frontierelor trebuie modificate, iar modernizarea echipamentelor trebuie intensificată. S-au înregistrat progrese semnificative în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală. S-au înregistrat în continuare progrese și în politica de combatere a narcoticelor.

În domeniul *științei și cercetării*, s-au înregistrat în continuare progrese, care, în schimb, au încetinit ca urmare a crizei economice și financiare. Sunt necesare eforturi pentru continuarea consolidării capacității de cercetare, asigurarea formării și sporirea investițiilor realizate de industrie și întreprinderile mici și mijlocii în cercetare. În continuare, s-au realizat progrese în privința *acquis-ului* în domeniul *educației și culturii*. Nivelul de aliniere este satisfăcător. Croația trebuie să își continue pregătirile în vederea gestionării programelor „Învățare de-a lungul vieții” și „Tineretul în acțiune”.

S-au realizat progrese satisfăcătoare la capitolul *mediu*, atât în ceea ce privește alinierea legislației, cât și punerea acesteia în aplicare. Trebuie finalizată alinierea legislativă în ceea ce privește calitatea apei și, într-o anumită măsură, schimbările climatice. Trebuie îmbunătățite punerea în aplicare a *acquis-ului* orizontal și cooperarea cu organizațiile neguvernamentale active în domeniul mediului. În general, pregătirile Croației se apropie de finalizare. Croația trebuie să continue consolidarea capacității administrative, în special la nivel local.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. S-a atins un nivel satisfăcător de aliniere. Sunt necesare eforturi susținute în vederea consolidării în continuare a capacității administrative.

S-au realizat progrese satisfăcătoare în privința *uniunii vamale*. Legislația vamală a Croației este aliniată la *acquis* într-o foarte mare măsură. Croația a continuat să înregistreze progrese în domeniul IT, în special în ceea ce privește interconectivitatea. Sunt necesare progrese suplimentare în vederea înlăturării ultimelor discrepante din legislația croată, a punerii în aplicare a strategiei anticorupție și a pregătirii interconectivității sistemelor informatice.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *relațiilor externe*. Croația a atins un nivel avansat de aliniere și continuă să își coordoneze și alinieze pozițiile în cadrul forurilor internaționale. Cu toate acestea, Croația trebuie să asigure respectarea pe deplin a obligațiilor sale internaționale atunci când recurge la măsuri de salvagardare. Trebuie alocate resurse suplimentare politicii de dezvoltare și ajutorului umanitar.

Croația a înregistrat progrese suplimentare în domeniul *politicii externe, de securitate și apărare*. Croația a continuat să participe la mai multe misiuni militare și civile ale UE. În general, Croația a atins un nivel de aliniere ridicat. Croația trebuie să continue consolidarea

punerii în aplicare și a asigurării respectării legislației cu privire la controlul armelor, inclusiv transparența informațiilor cu privire la arme.

Se pot raporta progrese în domeniul *controlului financiar*. Independența Biroului național de audit a fost consolidată. În prezent, eforturile ar trebui să se axeze pe viabilitatea reformelor. Organismele implicate în structura de coordonare antifraudă trebuie să își intensifice eforturile în vederea punerii în aplicare eficiente a strategiei antifraudă.

S-au realizat progrese suplimentare în domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*. În continuare, s-a consolidat capacitatea instituțională în vederea aplicării normelor privind resursele proprii. Croația a atins un nivel satisfăcător de aliniere la acquis și dispune de capacitatea necesară punerii în aplicare a acestuia, cu excepția cazului cotizațiilor pentru zahăr. Croația trebuie să continue consolidarea capacității sale de coordonare.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei continuă să îndeplinească într-o măsură suficientă **criteriile politice**. Ca urmare a reformelor substanțiale din 2009, s-au înregistrat noi progrese, chiar dacă ritmul acestora a fost inegal. În general, coaliția aflată la guvernare este stabilă și există cooperare între forțele politice. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește reforma parlamentului, a poliției, a sistemului judiciar, a administrației publice, precum și respectarea și protecția minorităților. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare în majoritatea domeniilor legate de criteriile politice, în special în privința unor preocupări actuale importante, cum ar fi independența sistemului judiciar, reforma administrației publice și libertatea de exprimare în mass-media. Dialogul politic trebuie consolidat.

Acordul-cadru de la Ohrid reprezintă în continuare un element esențial pentru **democrație și statul de drept** în această țară. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește aplicarea legii privind limbile, descentralizarea și reprezentarea echitabilă. Sunt necesare eforturi continue, prin intermediul unui dialog, pentru îndeplinirea obiectivelor acordului și pentru asigurarea punerii în aplicare depline a acestuia.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește reforma *parlamentului*. Au fost adoptate modificări ale regulamentului de procedură al acestuia, care garantează drepturile opoziției. Parlamentul a luat măsuri de consolidare a capacității sale instituționale, în special prin crearea Institutului parlamentar. Cu toate acestea, comisia parlamentară competentă nu a reușit să se reunească periodic, ceea ce a afectat dialogul privind relațiile interetnice.

Partenerii care formează coaliția *guvernamentală* continuă să coopereze în mod constructiv și s-au angajat să întreprindă reforme care să pregătească țara pentru aderarea la Uniunea Europeană. Cu toate acestea, este nevoie de un dialog mai intens în ceea ce privește aspectele legate de relațiile interetnice. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru impulsivarea procesului de descentralizare în conformitate cu Acordul-cadru de la Ohrid. Cadrul financiar aplicabil administrației locale trebuie să fie mai transparent și mai echitabil. Cooperarea guvernului cu Consiliul Național pentru Integritate Europeană trebuie consolidată în continuare.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește funcționarea *administrației publice*. A fost adoptată Legea privind funcția publică. Referitor la reforma poliției, legea privind afacerile interne referitoare la reforma poliției a intrat în vigoare, iar majoritatea normelor de punere în aplicare au fost adoptate. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare semnificative

În vederea asigurării transparenței, profesionalismului și independenței funcției publice. Puterea politică s-a amestecat în mod nejustificat în recrutări și promovări la toate nivelurile administrației publice. Cadrul juridic trebuie îmbunătățit, în special în ceea ce privește recrutarea personalului pe bază de merit. În multe cazuri, procesul de transformare a unui număr mare de posturi temporare în posturi permanente nu a condus la o recrutare efectuată pe bază de concurență și de merit.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *reforma sistemului judiciar*. Eficiența instanțelor a fost consolidată prin îmbunătățirea gestiunii bugetare. Cu toate acestea, există motive de îngrijorare cu privire la independența și imparțialitatea sistemului judiciar: nu s-au înregistrat noi progrese în ceea ce privește garantarea punerii în aplicare a dispozițiilor legale existente. În acest context, este important ca, în cadrul noilor recrutări, să se acorde prioritate absolvenților institutului de formare a judecătorilor și procurorilor.

S-au înregistrat progrese în domeniul *politicii anticorupție*. Poliția a desfășurat operațiuni la scară largă, utilizând măsuri speciale de anchetă. Cadrul legislativ și instituțional a fost, în mare măsură, instituit, însă trebuie consolidat numărul condamnărilor efective în cazurile de corupție la nivel înalt. Dispozițiile existente privind declarațiile de avere, conflictele de interese și finanțarea partidelor politice nu sunt încă puse în aplicare eficace. Trebuie să se asigure baza de resurse pentru Comisia națională anticorupție. Corupția predomină în continuare în multe domenii și rămâne o problemă gravă.

Există cadrul juridic și instituțional în domeniul *drepturilor omului și al protecției minorităților* și, în general, *drepturile civile și politice* sunt respectate. Cu toate acestea, este necesar ca garanțiile juridice existente să fie aplicate pe deplin.

Secția semideschisă a închisorii Idrizovo, în care condițiile de detenție erau degradante și inumane, a fost închisă. Cu toate acestea, strategia de soluționare a problemelor grave care persistă în ceea ce privește condițiile de detenție progresează lent. Supravegherea autorităților de aplicare a legii este, în continuare, incompletă. În ceea ce privește libertatea de exprimare, există motive tot mai mari de preocupare din cauza imixtunii puterii politice în mass-media și a presiunii nejustificate exercitate asupra jurnaliștilor. Implicarea societății civile în procesul de elaborare a politicilor rămâne limitată.

Avocatul Poporului a constituit în continuare principalul interlocutor în ceea ce privește protecția și promovarea drepturilor omului. Volumul de lucru al acestuia a crescut în perioada de raportare. Cu toate acestea, proporția recomandărilor acceptate de organismele publice a scăzut. Autoritatea și resursele Avocatului Poporului trebuie consolidate.

În mare măsură, există dispoziții legale privind protecția *drepturilor sociale și economice*. Punerea în aplicare a strategiei împotriva violenței în familie a continuat. Componenta Consiliului economic și social a fost aprobată, ceea ce a facilitat dialogul social. S-a adoptat o lege-cadru împotriva discriminării, în care orientarea sexuală nu figurează, însă, printre motivele de discriminare. A fost elaborată o abordare strategică privind egalitatea de șanse. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru punerea în aplicare a legii privind justiția pentru minori și a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

S-au înregistrat progrese în domeniul *respectării și al protecției minorităților și a drepturilor culturale*. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește reprezentarea echitabilă, iar guvernul a adoptat măsuri de promovare a integrării interetnice în sistemul educațional. Integrarea comunităților etnice rămâne, totuși, limitată și este necesară intensificarea

dialogului pentru consolidarea încrederii, în special în domeniul cultural și cel lingvistic. În ceea ce privește drepturile romilor, numărul persoanelor care nu dețin documente personale a fost redus. S-au adoptat măsuri pentru a se evita plasarea abuzivă a copiilor în școli speciale. Cu toate acestea, romii continuă să se confrunte cu condiții foarte grele de trai și cu discriminare.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a cooperat pe deplin cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII). Cazurile pe care TPII le-a trimis autorităților naționale sunt în curs de soluționare, în cadrul sistemului judiciar național.

În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite ale Americii nu respectă pozițiile comune și principiile directoare ale UE. Este necesar ca țara să se alinieze la poziția UE.

Țara a continuat să participe activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECF), la Consiliul de Cooperare Regională (CCR) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA).

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este un partener activ în regiune și are, în general, relații bilaterale bune cu țările din regiune. Odată finalizat procesul de demarcare a frontierei cu Kosovo, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a soluționat ultima problemă legată de frontiere. Cu toate acestea, relațiile cu Grecia au continuat să fie afectate negativ de problema denumirii țării, nesoluționată încă. Țara este angajată în discuții în vederea soluționării acestei probleme, desfășurate sub auspiciile ONU. Ar trebui evitate acțiunile și declarațiile care ar putea periclita relațiile de bună vecinătate. Reuniunile directe la cele mai înalte niveluri politice reprezintă măsuri pozitive, chiar dacă nu au dus încă la rezultate concrete. Este în continuare esențială menținerea unor relații de bună vecinătate, inclusiv găsirea, sub auspiciile ONU, a unei soluții negociate cu Grecia și acceptabile pentru ambele părți, privind chestiunea denumirii țării.

Economia Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei nu s-a contractat decât în mică măsură, datorită expunerii scăzute a sectorului financiar la activele internaționale toxice, a rezistenței fluxurilor de capital privat și a stabilității sectorului public. Reformele structurale au continuat. Cu toate acestea, șomajul structural ridicat, în special în rândul tinerilor și al persoanelor cu nivel de educație scăzut, reprezintă în continuare o cauză majoră de îngrijorare. S-au înregistrat unele îmbunătățiri minore în privința reducerii deficiențelor instituționale, însă deficiențele statului de drept continuă să aibă o influență negativă asupra climatului afacerilor.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este în continuare într-un stadiu destul de avansat. În anumite domenii, s-au înregistrat progrese în direcția creării unei economii de piață funcționale, în special prin reducerea barierelor la intrarea pe piață și ieșirea de pe aceasta și prin consolidarea capacității instanțelor de a soluționa cazurile legate de economie. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei ar trebui să poată face față, pe termen mediu, presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să aplice cu hotărâre programul de reformă, în vederea reducerii deficiențelor structurale importante.

Țara a menținut un larg consens politic privind punctele esențiale ale politicilor economice. Politica monetară, bazată pe o raportare *de facto* la euro, a contribuit la stabilitatea

macroeconomică. În 2009, după o abordare expansionistă în 2008, politica fiscală s-a orientat într-o mai mare măsură spre stabilitate. Balanța de plăți externe a țării s-a îmbunătățit, reflectând o ușoară redresare a exporturilor, o scădere a importurilor ca urmare a unei cereri interne scăzute și a unor intrări puternice de capital privat. Procesul de privatizare este, în mare parte, încheiat. Liberalizarea prețurilor și a comerțului a fost în mare parte realizată. Au fost îmbunătățite în continuare intrarea pe piață și înregistrarea întreprinderilor, iar cadrul de reglementare a fost simplificat și mai mult. Durata procedurilor de insolvență a fost redusă în continuare, iar înregistrarea proprietăților a fost, în mare parte, finalizată. Sectorul financiar a rezistat bine la criză, iar independența unora dintre agențiile de reglementare și de supraveghere a fost consolidată.

Ca urmare a accentuării deficitelor fiscale, datoria publică a crescut. Calitatea cheltuielilor publice s-a deteriorat, parțial din cauza unei scăderi a cheltuielilor de investiții pe termen mediu. Rata șomajului a rămas foarte ridicată. Intrările de investiții străine directe (ISD), al căror nivel era deja scăzut, au continuat să scadă. Funcționarea economiei de piață a continuat să fie îngreunată de deficiențele instituționale, de lipsa stabilității în administrație și de deficiențele statului de drept. Lipsa consultărilor cu părțile interesate înaintea adoptării deciziilor guvernamentale afectează previzibilitatea mediului de afaceri. Sistemul judiciar continuă să creeze blocaje, iar uneori agențiilor de reglementare și de supraveghere le lipsesc în continuare independența și resursele necesare pentru a-și îndeplini funcțiile în mod eficace. Gradul de securitate juridică rămâne scăzut, ceea ce afectează în mod negativ capacitatea țării de a atrage investiții străine. Sectorul informal rămâne o problemă serioasă.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a înregistrat unele progrese în îmbunătățirea **capacității de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**, în special în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor, dreptul societăților comerciale, serviciile financiare și domeniul justiției, libertății și securității. Progresele au rămas limitate în alte domenii, precum achizițiile publice, societatea informațională și mass-media, precum și politica socială și ocuparea forței de muncă. În general, s-au înregistrat progrese suplimentare în îndeplinirea priorităților din cadrul parteneriatului pentru aderare. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi susținute pentru întărirea capacității administrative în vederea punerii în aplicare și a asigurării respectării legislației. Angajamentele asumate în cadrul Acordului de stabilizare și de asociere au fost puse în aplicare.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *liberei circulații a mărfurilor*. O parte a acquis-ului orizontal și sectorial a fost transpusă. Capacitatea administrativă a autorităților de supraveghere a pieței este insuficientă pentru asigurarea respectării legislației tehnice. S-au înregistrat puține progrese în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*. S-au înregistrat anumite progrese în domeniul *dreptului de stabilire și al liberei circulații a serviciilor*, în special în domeniul serviciilor poștale. Pregătirile pentru recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale se află într-un stadiu incipient. S-au înregistrat progrese globale în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*. Există încă restricții privind circulația capitalurilor pe termen scurt și transferurile transfrontaliere. S-au înregistrat progrese moderate în ceea ce privește cadrul juridic, capacitatea administrativă și rezultatele în materie de aplicare a legislației în domeniul combaterii spălării banilor.

S-au realizat progrese în domeniul *achizițiilor publice*. Biroul achizițiilor publice a adoptat o strategie pentru dezvoltarea sistemului achizițiilor publice. Legislația privind concesiunile și parteneriatele public-privat nu este încă aliniată la acquis. Capacitatea administrativă de aplicare a normelor privind achizițiile la nivel operațional nu este încă satisfăcătoare. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *dreptului societăților comerciale*. Cu toate

acestea, alinierea la *acquis* se află în continuare într-un stadiu incipient. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește consolidarea cadrului juridic în domeniul *proprietății intelectuale*. Strategia națională privind proprietatea intelectuală a fost pusă în aplicare. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește asigurarea respectării dispozițiilor.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *concrenței*. În domeniul ajutoarelor de stat, numărul deciziilor *ex-ante* a înregistrat o creștere moderată. Cu toate acestea, în sectorul antitrust trebuie consolidate resursele umane și financiare ale Comisiei pentru protecția concurenței.

S-au înregistrat progrese generale satisfăcătoare în domeniul *serviciilor financiare*. S-au depus eforturi pentru a se garanta reglementarea și supravegherea sectorului asigurărilor. Anumite servicii financiare, precum leasingul, trebuie să facă obiectul reglementării și al supravegherii.

S-au realizat progrese inegale în domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*. Se înregistrează îmbunătățiri în privința alinierii la *acquis-ul* UE și a liberalizării pieței. Cu toate acestea, rămâne în continuare de garantat viabilitatea serviciului public de radiodifuziune. Legislația privind mass-media nu este încă aliniată la Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale.

S-au înregistrat progrese în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*. Politica de dezvoltare rurală se aliniază treptat la cerințele UE. În timp ce structurile operaționale AFSARD și IPARD au fost consolidate, capacitatea altor organisme administrative din sector trebuie îmbunătățită. Alinierea la *acquis* necesită eforturi suplimentare susținute. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *siguranței alimentelor și al politicii veterinare și fitosanitare*, în principal în ceea ce privește pregătirea din punct de vedere legislativ și punerea în aplicare de către operatorii din sectorul alimentar. Capacitatea administrativă trebuie consolidată, în special în ceea ce privește eficacitatea sistemelor de monitorizare și de control.

Pot fi raportate unele progrese în domeniul *politicii transporturilor*. Procesul de deschidere a pieței transporturilor feroviare a întâmpinat dificultăți. Sunt necesare eforturi suplimentare de îmbunătățire a modului de funcționare al autorităților de siguranță, în special al Comisiei de anchetă privind accidentele aeriene.

S-au înregistrat unele progrese în sectorul energetic. Au fost adoptate noi strategii în materie de energie. Cu toate acestea, noua lege generală privind energia trebuie promulgată. Tarifele la energia electrică nu reflectă pe deplin costurile. Cu toate că s-au înregistrat progrese satisfăcătoare, se așteaptă o hotărâre finală în cazul diferendului cu operatorul sistemului de distribuție, un investitor UE important. Autoritatea de reglementare în domeniul energiei și autoritatea de reglementare în domeniul protecției față de radiații trebuie să devină independente din punct de vedere funcțional.

Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește armonizarea legislației în domeniul *fiscalității* directe și indirecte cu *acquis-ul*. Se pot raporta unele progrese în domeniul capacității operaționale a administrației fiscale, în ceea ce privește serviciile oferite contribuabililor și eficiența auditului. Capacitățile de audit și investigații fiscale în vederea combaterii evaziunii fiscale rămân reduse.

S-au realizat progrese limitate în domeniul *politicii economice și monetare*. Alinierea la *acquis* este incompletă, iar capacitățile administrative pentru punerea în aplicare a politicilor

variază în mare măsură. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *statisticilor*. Cu toate acestea, situația resurselor Institutului Național de Statistică rămâne deficitară și trebuie asigurată o reprezentare echitabilă. Este esențial să se asigure fonduri pentru recensământul privind populația și locuințele din 2011. Trebuie continuate eforturile de îmbunătățire a statisticilor sectoriale, în special în ceea ce privește statisticile economice.

S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește alinierea în domeniul *politicii sociale și al ocupării forței de muncă*. S-a adoptat o lege-cadru împotriva discriminării, dar aceasta prezintă unele lacune substanțiale și nu se bucură de sprijinul grupurilor relevante ale societății civile. Dialogul social bilateral și trilateral continuă să fie insuficient. Incluziunea persoanelor cu handicap și a altor persoane excluse social este lentă.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în reducerea barierele administrative și a costurilor aferente funcționării întreprinderilor. Au fost instituite noi organisme și s-au consacrat resurse semnificative funcționării acestora. Cu toate acestea, trebuie consolidat sprijinul financiar consacrat strategiilor de sprijinire a întreprinderilor și a sectorului IMM-urilor.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *rețelelor transeuropene*. Țara continuă să participe activ în cadrul Observatorului transporturilor din Europa de Sud-Est și al Comunității Energiei. Cu toate acestea, progresele privind coridorul X înregistrează întâzieri semnificative.

S-au înregistrat progrese inegale în domeniul *dezvoltării regionale și al coordonării fondurilor structurale*. Implementarea Programului operativ pentru dezvoltare regională face obiectul unor întâzieri semnificative. Trebuie consolidată capacitatea administrativă la nivelul ministerelor de resort, în special cunoștințele tehnice. De asemenea, este necesară consolidarea pregătirii și a punerii în aplicare a proiectelor în vederea absorbției fondurilor IPA în viitor. În general, alinierea la acquis-ul din domeniul politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale este într-un stadiu incipient.

S-au înregistrat progrese limitate în reforma *sistemului judiciar* și în garantarea *drepturilor fundamentale*, precum și unele progrese în domeniul combaterii *corupției*. Consiliul judiciar și Consiliul ministerului public trebuie să asigure în practică un nivel ridicat de independență și imparțialitate a sistemului judiciar. Poliția a desfășurat operațiuni la scară largă, utilizând măsuri de investigare speciale. Cu toate acestea, numărul condamnărilor efective în cazurile de corupție la nivel înalt trebuie să crească. Noua legislație privind conflictele de interese și finanțarea partidelor politice trebuie pusă în aplicare efectiv. În ceea ce privește drepturile fundamentale, deși cadrul juridic și instituțional a fost, în ansamblu, instituit, este necesar ca garanțiile juridice existente să fie aplicate pe deplin.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, se pot raporta progrese satisfăcătoare în ceea ce privește azilul, politica privind vizele, frontierele externe și Schengen. S-au luat măsuri în privința creșterii numărului de solicitanți de azil în UE în prima perioadă de punere în aplicare a regimului de călătorii fără vize. Cu toate acestea, în august și septembrie s-a înregistrat o nouă creștere a numărului de solicitanți de azil. Autoritățile trebuie să se ocupe în continuare de acest aspect și să informeze cetățenii cu privire la drepturile și obligațiile care decurg din regimul de călătorie fără vize. Punerea în aplicare a reformei poliției a continuat, iar cooperarea polițienească internațională s-a îmbunătățit. Cu toate acestea, trebuie analizat rolul ministerului de interne în autorizarea ordinelor de interceptare, precum și eficacitatea mecanismului de supraveghere extern.

Se pot raporta unele progrese în domeniul *științei și cercetării*. Rata participării la cel de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare al UE a crescut. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea în domeniile *educației, formării, tineretului și culturii*. Cu toate acestea, gestionarea programelor „Învățare de-a lungul vieții” și „Tineretul în acțiune” este în continuare nesatisfăcătoare.

Trebuie realizate progrese suplimentare în ceea ce privește *mediul*. Alinierea legislației naționale a avansat, în special în domeniul calității aerului și al deșeurilor. Cu toate acestea, trebuie intensificate în mod semnificativ eforturile de aliniere la acquis-ul UE în sectorul apei. Sunt necesare consolidarea capacității administrative și creșterea nivelului de investiții. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *protecției consumatorilor și al protecției sănătății*. În ceea ce privește sănătatea publică, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul controlului tutunului.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *uniunii vamale*, în special în ceea ce privește capacitatea administrativă și operațională. Alinierea legislației vamale la acquis este destul de avansată, cu excepția cazului tranzitului. Capacitatea administrației vamale de punere în aplicare a legislației și de intervenție în cazul infracțiunilor transfrontaliere și al corupției trebuie consolidată.

S-au înregistrat progrese în domeniul *relațiilor externe*, în special în ceea ce privește politica comercială comună. S-au înregistrat progrese în domeniul *politicii externe, de securitate și apărare*. Țara s-a aliniat majorității declarațiilor și pozițiilor comune ale UE și a demonstrat un angajament constant de a participa la operațiunile PSAC. Trebuie depuse eforturi susținute în vederea reducerii numărului de arme ilegale.

În ceea ce privește *controlul financiar*, s-au înregistrat unele progrese. Independența funcțională și financiară a Oficiului de Stat pentru Audit a fost consolidată, fără a fi însă înscrisă în constituție. Trebuie depuse eforturi în vederea creării unor sisteme de gestionare și de control financiar. În domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește îmbunătățirea capacității operaționale a autorităților vamale și fiscale și a Institutului Național de Statistică. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru combaterea fraudelor vamale și cu privire la TVA.

Bosnia și Herțegovina

Bosnia și Herțegovina a realizat progrese limitate în abordarea **criteriilor politice**. S-au înregistrat unele progrese legate de statul de drept, în principal în domenii precum gestionarea frontierelor și politica în domeniul migrației, ca urmare a reformelor în vederea îndeplinirii cerințelor de liberalizare a vizelor. De asemenea, s-au efectuat demersuri importante de promovare a reconcilierii și cooperării regionale, în special în ceea ce privește returnarea refugiaților. Cu toate acestea, în ansamblu, aplicarea reformelor a fost insuficientă, iar climatul politic intern în perioada preelectorală a fost dominat de retorica naționalistă. Lipsa unei viziuni comune a liderilor politici cu privire la direcția în care se îndreaptă țara blochează reformele-cheie legate de UE și împiedică progresele suplimentare pe calea spre UE.

Alegerile generale au fost evaluate de către OSCE/ODIHR ca fiind, în general, conforme cu standardele internaționale privind alegerile democratice. Însă, și de data aceasta, au existat limitări ale dreptului de vot pe criterii etnice și de reședință ca urmare a dispozițiilor instituite prin Acordul de pace de la Dayton/Paris. Respectarea principiilor democratice și dreptul la tratament egal fără discriminare, astfel cum sunt înscrise în Convenția europeană a drepturilor

omului, constituie un element esențial al Acordului interimar (AI). Întârzierile în armonizarea Constituției la Convenția europeană a drepturilor omului, conform hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) din decembrie 2009 în cauza Sejdić-Finci/Bosnia și Herțegovina, rămân un motiv important de îngrijorare.

În ceea ce privește obligațiile internaționale, este esențial să se realizeze progrese în vederea îndeplinirii condițiilor care au fost stabilite pentru închiderea Biroului Înaltului Reprezentant (BIR)⁵. Sistemul de guvernare al Bosniei și Herțegovinei implică în continuare o prezență internațională. Țara a realizat foarte puține progrese în vederea îndeplinirii cerințelor pentru închiderea BIR. În principal, printre acestea se numără repartizarea bunurilor publice între stat și celelalte niveluri ale puterii, chestiunea bunurilor militare și îndeplinirea obligațiilor care decurg din hotărârea judecătorească definitivă privind statutul districtului Brčko. La toate acestea se adaugă necesitatea unui mediu politic stabil și constructiv în țară.

În ceea ce privește **democrația și statul de drept**, s-au realizat puține progrese în vederea reformei *constituționale* și în vederea creării unor structuri instituționale funcționale și eficiente. Consiliul de miniștri a adoptat un plan de acțiune pentru aplicarea hotărârii CEDO, însă fără rezultate.

Funcționarea organismelor executive și legislative la nivel statal a fost afectată în continuare în mod negativ de prevalența considerentelor de natură etnică. Capacitatea administrativă a *Parlamentului* s-a îmbunătățit, însă coordonarea cu Consiliul de miniștri și cu entitățile a rămas nesatisfăcătoare. Funcționarea instituțiilor *guvernamentale*, la diferite niveluri, a fost afectată în continuare de un proces decizional fragmentat, necoordonat. S-au efectuat demersuri pentru îmbunătățirea capacității administrative prin numirea unor funcționari de rang înalt, inclusiv în cadrul Direcției pentru integrare europeană. Cu toate acestea, alte poziții-cheie rămân vacante. Trebuie adoptată în regim de urgență legea privind recensământul la nivel statal, esențială pentru realizarea agendei UE și pentru dezvoltarea socială și economică a țării.

S-au realizat puține progrese în domeniul *administrației publice*, unde se pune în aplicare strategia de reformă, deși într-un ritm lent. Coordonarea între diferitele administrații este, în continuare, redusă. Sunt necesare în continuare eforturi susținute pentru a preveni imixtiunea politicului și pentru a limita rolul pe care afilierea politică îl are în numiri. De asemenea, trebuie să se acorde o atenție suplimentară progreselor în vederea instituirii unui corp al funcționarilor publici profesionist, responsabil, transparent și eficient, recrutat pe bază de merite și competențe. Funcționează la nivel statal instituția unică a Avocatului Poporului, însă constrângerile bugetare limitează eficiența acestei instituții și trebuie abordate.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese limitate în ceea ce privește îmbunătățirea *sistemului judiciar*. S-a adoptat noua legislație privind codul de procedură penală, însă s-au înregistrat puține rezultate în reducerea numărului de cazuri aflate pe rol. Aplicarea strategiei de reformă a sistemului judiciar și a strategiei privind crimele de război a rămas la un nivel

⁵ Acestea se referă la cinci obiective: 1) rezolvarea acceptabilă și viabilă a problemei repartizării proprietății între stat și celelalte niveluri ale puterii; 2) rezolvarea acceptabilă și sustenabilă a chestiunii bunurilor militare; 3) aplicarea completă a hotărârii judecătorești definitive privind statutul districtului Brčko; 4) sustenabilitate fiscală; și 5) consolidarea statului de drept (demonstrată prin adoptarea unei strategii naționale privind crimele de război, a unei legi privind străinii și azilul și a unei strategii naționale de reformă a sectorului judiciar), precum și la îndeplinirea a două condiții specifice: 1) semnarea Acordului de stabilizare și de asociere și 2) o situație politică stabilă.

minim. Complexitatea cadrului juridic, fragmentarea sistemului judiciar și lipsa unui buget unic întârzie în continuare progresele în vederea realizării unui sistem judiciar independent. Mandatele judecătorilor și procurorilor internaționali care tratează cazurile de crime de război au fost prelungite de către Înalțul Reprezentant, ca urmare a incapacității autorităților de a ajunge la un acord. Urmărirea în justiție a cazurilor de crimele de război de către instanța națională a continuat să fie satisfăcătoare, însă trebuie îmbunătățită la nivelul entităților și cantoanelor.

Bosnia și Herțegovina a realizat progrese limitate în gestionarea problemei *corupției*, care reprezintă în continuare o problemă gravă și care este generalizată în multe domenii. A început activitatea de aplicare a strategiei și a planului de acțiune anticorupție. A fost instituită agenția care răspunde de monitorizarea aplicării strategiei și a fost numit un director interimar. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește respectarea recomandărilor formulate de Grupul de state împotriva corupției (GRECO). Urmărirea judiciară a cazurilor de corupție este, în continuare, lentă și numai un număr restrâns de cazuri de corupție la nivel înalt au fost deferite în instanță. Aplicarea insuficientă a legislației și problemele de coordonare între entități reprezintă, în continuare, motive de preocupare. Bosnia și Herțegovina are nevoie de angajamente întărite și de acțiuni ferme împotriva corupției.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *drepturile omului și protecția minorităților*. Bosnia și Herțegovina a ratificat principalele convenții internaționale privind drepturile omului, însă sunt necesare eforturi susținute în vederea asigurării unei mai bune puneri în aplicare a acestora. Trebuie întărită punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești interne, inclusiv a celor emise de Curtea Constituțională a Bosniei și Herțegovinei.

Drepturile civile și politice sunt respectate pe scară largă. S-au înregistrat unele progrese în vederea armonizării sancțiunilor penale la nivelul întregii țări. Cu toate acestea, nu a fost încă adoptată legea-cadru privind asistența judiciară gratuită, necesară pentru respectarea Convenției europene a drepturilor omului. Trebuie asigurat *accesul la justiție* în procesele civile și penale. Condițiile din *penitenciare* s-au îmbunătățit, însă supraaglomerarea și *relele tratamente* aplicate deținuților constituie, în continuare, motive de îngrijorare.

Atât Constituția statului, cât și constituțiile entităților conțin dispoziții cu privire la *libertatea de exprimare* și a mass-mediei, *libertatea de întrunire* și de asociere și *la libertatea religioasă*. Cu toate acestea, legislația existentă nu este aplicată integral. Presiunea politică asupra mass-mediei a crescut, ca și parțialitatea sa cu privire la anumite etnii. De asemenea, s-a înregistrat o creștere a cazurilor de intimidare a jurnaliștilor. Aplicarea reformei în domeniul radiodifuziunii publice a fost amânată. Independența Autorității de Reglementare a Comunicațiilor a fost în continuare subminată. Guvernele entităților au adoptat acorduri de cooperare cu *societatea civilă*. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida dialogul cu societatea civilă și pentru a sprijini dezvoltarea acesteia.

S-au realizat puține progrese în domeniul *drepturilor economice și sociale*. Acestea sunt protejate prin cadrul juridic existent, însă fragmentarea persistă, iar aplicarea a fost în continuare slabă. Este în vigoare o lege națională cuprinzătoare în materie de combatere a discriminării, însă sfera de aplicare a acesteia este restrânsă. Protejarea *femeilor* împotriva tuturor formelor de violență trebuie îmbunătățită, ca și protecția socială a *copilor*. Sistemul de beneficii sociale bazat preponderent pe drepturi are efecte negative asupra situației *grupurilor vulnerabile*, inclusiv asupra persoanelor cu handicap mintal. Dialogul social și exercitarea drepturilor lucrătorilor sunt îngărdite de lipsa recunoașterii partenerilor sociali la nivelul statului și de cadrul legislativ fragmentat.

S-au realizat unele progrese privind *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*⁶. În ceea ce privește relațiile interetnice, numărul școlilor cu secțiuni diferite („două școli sub un acoperiș”) a scăzut, iar în majoritatea școlilor s-a introdus un curriculum comun de nouă ani. Cu toate acestea, împărțirea copiilor în cadrul școlilor pe criterii etnice rămâne o problemă. În ciuda creșterii resurselor financiare pentru punerea în aplicare a strategiei privind *romii*, această minoritate se confruntă în continuare cu condiții foarte dificile de trai și cu tratamente discriminatorii. Neînregistrarea nașterilor împiedică, în continuare, accesul la drepturile economice și sociale de bază. Sunt necesare demersuri suplimentare pentru a îmbunătăți aplicarea legii privind minoritățile naționale.

S-au realizat unele progrese privind *refugiații și persoanele strămutate în interiorul țării*. A fost adoptată strategia națională privind susținerea procesului de returnare și de asigurare a aplicării corespunzătoare a anexei VII la Acordul de pace de la Dayton/Paris. Cu toate acestea, s-au realizat puține progrese în asigurarea integrării locale a persoanelor returnate și a sustenabilității procesului.

În ceea ce privește *chestiunile regionale și obligațiile internaționale*, a continuat punerea în aplicare a Acordului de pace de la Dayton/Paris. Cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie s-a menținut la un nivel satisfăcător. Cu toate acestea, în cursul perioadei preelectorale, Republica Srpska a contestat frecvent integritatea teritorială a țării. Mai mult, liderii politici ai Republicii Srpska au emis, în continuare, declarații prin care neagă gravitatea masacrelor comise în timpul războiului, care au afectat populația civilă.

S-a îmbunătățit cooperarea între instanțele și procurorii din Bosnia și Herțegovina, Croația și Serbia. S-au semnat acorduri bilaterale privind recunoașterea reciprocă și aplicarea hotărârilor judecătorești ale instanțelor în materie penală. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a întări capacitatea de a trata cazurile de crime de război, în special în instanțele la nivel de cantoane și districte, precum și pentru a asigura resursele financiare corespunzătoare. Cooperarea regională și protecția adecvată a martorilor vor fi esențiale în acest sens.

În ceea ce privește Curtea Penală Internațională, acordul bilateral privind imunitatea încheiat cu Statele Unite ale Americii nu respectă poziția comună și principiile directe ale UE. Este necesar ca țara să se alinieze la poziția UE.

În urma reuniunii ministeriale care s-a desfășurat la Belgrad în martie 2010, s-a conferit un nou impuls procesului Declarației de la Sarajevo. La reuniune au participat Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia, care au convenit să coopereze pentru a clarifica statisticile privind refugiații. De asemenea, țările s-au angajat să conlucreze în vederea identificării până la sfârșitul anului a unor soluții la o serie de chestiuni nerezolvate.

Bosnia și Herțegovina a continuat să participe activ la inițiativele de cooperare regională, inclusiv la Procesul de Cooperare în Europa de Sud - Est (SEEC), la Consiliul de Cooperare Regională (RCC) și la Acordul central european de comerț liber (CEFTA). Relațiile Bosniei și Herțegovinei cu vecinii săi s-au dezvoltat în continuare, ca urmare a unor inițiative regionale importante de promovare a reconcilierii. Cu toate acestea, unele chestiuni legate de frontierele cu țările învecinate rămân deschise. Se mențin dificultățile pe care le întâmpină titularii de

⁶ Potrivit legii privind protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în Bosnia și Herțegovina există 17 minorități naționale. Cele trei etnii constitutive – bosniaci, croați și sârbi – nu reprezintă minorități naționale.

pașapoarte emise de Kosovo atunci când doresc să obțină o viză pentru a participa la reuniuni regionale în Bosnia și Herțegovina.

Economia Bosniei și Herțegovinei a înregistrat o redresare moderată în 2010, după recesiunea din 2009. Redresarea este, în principal, rezultatul cererii externe. Rata șomajului a rămas la un nivel foarte ridicat. Situația fiscală s-a deteriorat semnificativ în 2009, ca urmare a presiunii puternice asupra finanțelor publice, provocată atât de reducerea veniturilor cât și de angajamentele ridicate cu privire la cheltuieli. Angajamentul privind întreprinderea de reforme structurale și asigurarea solidității finanțelor publice solide a rămas inegal la nivelul țării. Unele măsuri de reformă fiscală și structurală au fost aplicate recent sub presiunea dezechilibrelor bugetare și a programului FMI. Cu toate acestea, în continuare bugetele nu sunt autosustenabile, iar calitatea finanțelor publice este redusă.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Bosnia și Herțegovina a realizat puține progrese suplimentare către o economie de piață funcțională. Trebuie întreprinse cu fermitate importante eforturi suplimentare de reformă, pentru a-i permite țării să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

Aplicarea acordului stand-by cu Fondul Monetar Internațional a fost, în general, satisfăcătoare. A fost menținută stabilitatea financiară și monetară. Regimul de consiliu monetar a continuat să beneficieze de un grad ridicat de credibilitate. Încrederea în băncile locale a fost restabilită, iar în cursul anului 2010, gospodăriile și-au redirecționat economiile spre sectorul bancar. Producția industrială a crescut ușor în prima jumătate a anului 2010. Inflația a revenit la o rată pozitivă, însă scăzută, la începutul anului 2010, în principal ca urmare a evoluțiilor prețurilor la nivel internațional. Ca urmare a creșterii exporturilor, dezechilibrele externe s-au redus. Pot fi raportate îmbunătățiri limitate în mediul de afaceri, în special în ceea ce privește înregistrarea întreprinderilor.

Cu toate acestea, situația fiscală din Bosnia și Herțegovina a fost, în continuare, dificilă, în special la nivelul federației. Angajamentul față de ajustarea fiscală convenită și de măsurile de reformă structurală, precum și față de aplicarea acestora, a fost inegal la nivelul țării. Calitatea finanțelor publice s-a menținut la un nivel scăzut, cu o pondere ridicată a cheltuielilor curente în PIB. Privatizarea, restructurarea întreprinderilor de stat și liberalizarea industriilor de rețea au stagnat. Modernizarea infrastructurii a continuat, însă într-un ritm lent. Capacitatea de producție și competitivitatea economiei se mențin la un nivel redus, întrucât nu s-au exploatat corespunzător sursele interne de creștere. Rigiditățile structurale, precum rata ridicată a contribuțiilor sociale și mobilitatea redusă a forței de muncă, împiedică în continuare crearea de locuri de muncă și participarea pe piața muncii. Transferurile sociale ridicate și inadecvat direcționate reduc dorința de a munci, ceea ce evidențiază și mai mult necesitatea de reformare a sistemului de beneficii sociale. Șomajul s-a menținut, în continuare, la un nivel foarte ridicat, iar sectorul informal rămâne o provocare importantă. Mediul de afaceri este afectat de lipsa de eficiență administrativă și de deficiențele statului de drept.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese limitate în ceea ce privește alinierea legislației și a politicilor sale la **standardele europene**. S-au înregistrat unele progrese în domenii precum libera circulație a capitalurilor, proprietatea intelectuală, educația și cercetarea, transporturi, controlul financiar, precum și într-o serie de aspecte legate de justiție, libertate și securitate. Se menține necesitatea unor eforturi speciale în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor, a persoanelor și a serviciilor, vama și fiscalitatea, concurența și ajutoarele de stat, achizițiile publice, politica privind ocuparea forței de muncă și politica socială, agricultura și pescuitul, mediul, energia, societatea informațională și mass-media.

În ansamblu, punerea în aplicare a Acordului interimar (AI) a fost inegală. Țara a încălcat AI ca urmare a neconformității cu Convenția europeană a drepturilor omului în ceea ce privește dreptul la tratament egal fără discriminare⁷ și a incapacității de a institui o autoritate de control al ajutorului de stat. Este necesară întărirea suplimentară a capacității administrative pentru a obține rezultate satisfăcătoare în aplicarea Acordului de stabilizare și de asociere.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese în unele domenii ale *pieței interne*. În ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, pregătirile au înaintat moderat. S-au realizat unele progrese în domeniul protecției consumatorilor. Se menține necesitatea unor eforturi continue în vederea apropierii cadrului juridic de legislația UE și a dezvoltării capacității administrative necesare.

În domeniul *liberei circulații a persoanelor, a serviciilor și a dreptului de stabilire* s-au realizat progrese limitate, inclusiv în vederea creării unui spațiu economic unic. O mai mare simplificare a procedurilor judiciare și a procesului de înregistrare a întreprinderilor sunt aspecte care trebuie abordate.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*. Alinierea legislativă suplimentară la *acquis* este esențială pentru a asigura funcționarea adecvată a piețelor de capital din Bosnia și Herțegovina. Se pot raporta puține progrese în domeniul *vamal și fiscal*.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese în ceea ce privește aplicarea normelor privind *conurența*. Cu toate acestea, nu s-au realizat progrese în domeniul ajutoarelor de stat datorită incapacității țării de a institui o autoritate de control al ajutorului de stat. S-au realizat progrese limitate în domeniul *achizițiilor publice*. S-au realizat unele progrese în adoptarea legislației privind *drepturile de proprietate intelectuală*.

S-au înregistrat puține progrese în domeniul *politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă*, precum și în ceea ce privește politica în domeniul sănătății publice. Sunt în curs de pregătire documente de strategie de țară, însă legislația și politicile rămân fragmentate. S-au realizat progrese satisfăcătoare în domeniul cercetării. S-au adoptat legi și strategii-cadru în domeniul *educației și culturii*, însă acestea nu au fost puse în aplicare. Au continuat negocierile de aderare la *Organizația Mondială a Comerțului*, însă procesul nu a fost finalizat.

Bosnia și Herțegovina a înregistrat unele progrese limitate în îndeplinirea standardelor europene într-o serie de *politici sectoriale*. Pregătirile în domeniul *industrie și întreprinderi mici și mijlocii* (IMM-uri) se află într-o fază incipientă. Strategia industrială generală nu a fost încă elaborată, iar strategia națională de dezvoltare a IMM-urilor nu a fost încă pusă în aplicare. S-au înregistrat puține progrese în domeniul *agriculturii și dezvoltării rurale*, al siguranței alimentelor, în domeniul veterinar, în cel al politicii fitosanitare și în domeniul pescuitului. S-a adoptat legislația de punere în aplicare, cu toate acestea nu s-a realizat niciun progres în ceea ce privește instituirea unui minister național al agriculturii. Aplicarea insuficientă a legislației naționale în domeniul veterinar, al siguranței alimentelor și fitosanitar împiedică Bosnia și Herțegovina să îndeplinească standardele UE.

⁷

Articolul 14 coroborat cu articolul 3 din Protocolul 1 la Convenția europeană a drepturilor omului, care prevăd interzicerea discriminării în ceea ce privește dreptul la alegeri libere; și articolul 1 din protocolul 12 la Convenția europeană a drepturilor omului, care instituie dreptul la tratament egal fără discriminare.

Preparativele Bosniei și Herțegovinei în domeniul *mediului* și al schimbărilor climatice sunt, în continuare, într-un stadiu incipient. Este necesar să se instituie un cadru juridic armonizat pentru protecția mediului și o agenție națională de mediu. Bosnia și Herțegovina a înregistrat progrese inegale în *sectorul transporturilor*. S-au înregistrat unele evoluții în ceea ce privește rețelele transeuropene de transport, sectorul transportului feroviar și pe căile navigabile interioare, însă progresele au fost limitate în sectorul transportului rutier. Modernizarea infrastructurii de transport reprezintă în continuare un aspect nesoluționat. Preparativele în domeniul *energiei* nu sunt într-un stadiu foarte avansat. Ca parte a Tratatului de instituire a Comunității Energiei, Bosnia și Herțegovina trebuie să pună în aplicare legislația relevantă a UE în domeniul energiei. Pentru a garanta securitatea aprovizionării cu energie electrică, trebuie să se asigure existența unei societăți naționale de distribuție deplin funcțională și trebuie adoptată o strategie cuprinzătoare în materie de energie.

În domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*, progresele au fost limitate. Armonizarea cadrului juridic privind radiodifuziunea publică nu a fost încă finalizată. Provocările continue în ceea ce privește independența Autorității de Reglementare în domeniul Comunicațiilor și ritmul lent de punere în aplicare a reformei privind radiodifuziunea publică reprezintă, în continuare, motive serioase de preocupare.

Pot fi raportate unele progrese în domeniul *controlului financiar*. Auditul intern este în curs de a fi introdus, însă sistemele de gestiune și control financiar trebuie dezvoltate în continuare. Trebuie asigurată independența auditului extern. S-au realizat unele progrese în domeniul *statisticilor* în ceea ce privește clasificările și registrele. Cu toate acestea, legea națională privind recensământul populației și al gospodăriilor nu a fost adoptată. Statisticile privind conturile naționale, întreprinderile și agricultura trebuie îmbunătățite. Cooperarea între institutele de statistică la nivel de stat și la nivel de entități este în continuare insuficientă.

În domeniul *justiției, libertății și securității*, s-au înregistrat progrese, deși inegale, în diferite domenii. În contextul dialogului privind liberalizarea vizelor, s-au întreprins acțiuni în vederea atingerii tuturor obiectivelor de referință stabilite în foaia de parcurs. În domeniul politicii privind vizele, au continuat să fie urmărite obiectivele prioritare. Se eliberează pașapoarte biometrice. Acordul de facilitare a eliberării vizelor, încheiat între UE și Bosnia și Herțegovina, precum și acordul privind readmisia au fost aplicate, în continuare, fără probleme.

Preparativele țării în domeniul *gestionării frontierelor, al azilului și migrației* au avansat. S-au înregistrat îmbunătățiri în ceea ce privește sistemul de azil și sistemul de protecție internațională, monitorizarea fluxurilor de migrație și cooperarea interagenției. Cu toate acestea, este necesară întărirea infrastructurii la unele puncte de trecere a frontierelor. S-au realizat progrese limitate în prevenirea *spălării banilor*. Sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor legislative. S-au înregistrat unele progrese în lupta împotriva *drogurilor*. Cu toate acestea, ineficiența urmăririlor judiciare împiedică lupta împotriva traficului cu droguri, care reprezintă în continuare o problemă gravă.

Preparativele Bosniei și Herțegovinei în sectorul *polițienesc* avansează, deși într-un ritm inegal. Fragmentarea forțelor polițienești din Bosnia și Herțegovina continuă să submineze eficiența, rezultatele, cooperarea și schimbul de informații. *Lupta împotriva criminalității organizate* este în continuare insuficientă ca urmare a lipsei unui cadru instituțional coerent. Criminalitatea organizată reprezintă în continuare un motiv serios de îngrijorare care afectează statul de drept și mediul de afaceri. S-au înregistrat unele progrese în lupta împotriva *traficului de persoane* în ceea ce privește identificarea victimelor. Sunt necesare

mai multe eforturi cu privire la sprijinul pentru victime și protecția martorilor. Bosnia și Herțegovina a început să abordeze problema *combaterii terorismului* prin adoptarea unei strategii ample.

În ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal*, au continuat preparativele pentru protecția datelor cu caracter personal, însă sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației. Un regim de protecție a datelor cu caracter personal care funcționează bine este crucial pentru ca Bosnia și Herțegovina să încheie acorduri cu Europol și Eurojust.

Serbia

Serbia a realizat progrese în vederea îndeplinirii **criteriilor politice**. Serbia a depus cererea de aderare la UE în decembrie 2009. Acordul interimar a intrat în vigoare în februarie 2010, iar Serbia a înregistrat progrese suplimentare în îndeplinirea obligațiilor asumate în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere (ASA). Procesul de ratificare a ASA a fost lansat în iunie 2010. Reforma judiciară a continuat, însă au existat deficiențe grave în procedura de renumire a judecătorilor și a procurorilor. În pofida cooperării active a Serbiei cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII), două persoane dintre cele puse sub urmărire de TPII, Ratko Mladić și Goran Hadžić, se află încă în libertate.

La 9 septembrie, Adunarea Generală a ONU a adoptat o rezoluție comună prezentată de către Serbia și susținută de către UE în continuarea avizului consultativ al Curții Internaționale de Justiție cu privire la Kosovo. În rezoluție s-a recunoscut conținutul avizului consultativ al Curții Internaționale de Justiție și a fost salutăta disponibilitatea Uniunii Europene de a facilita un proces de dialog între părți; procesul de dialog în sine ar fi un factor de pace, securitate și stabilitate în regiune, iar dialogul ar contribui la promovarea cooperării, la realizarea de progrese în direcția aderării la Uniunea Europeană și la îmbunătățirea vieții oamenilor. Este necesar ca toate părțile să depună eforturi ferme pentru ca forurile regionale să funcționeze eficient, cu implicarea tuturor părților interesate.

Democrația și statul de drept au fost consolidate în continuare. Aplicarea noilor dispoziții constituționale, ca de exemplu cele referitoare la statutul Voivodinei, a progresat. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura compatibilitatea unor dispoziții constituționale cu standardele europene, în special în ceea ce privește sistemul judiciar.

S-au întreprins demersuri suplimentare pentru a ameliora modul de funcționare al *Parlamentului* prin adoptarea unei noi legi privind adunarea națională și a noului regulament de procedură. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi pentru a îmbunătăți, în continuare, calitatea actelor legislative. Legislația electorală trebuie aliniată integral la standardele europene.

Guvernul de coaliție a rămas stabil și a demonstrat, în continuare, un consens ridicat cu privire la considerarea integrării UE ca o prioritate strategică. Cu toate acestea, pregătirea și aplicarea legislației noi trebuie să devină mai eficientă.

Capacitatea *administrației publice* este, în general, bună, însă reforma în acest domeniu progresează într-un ritm lent și inegal. Este necesar un angajament mai ferm cu privire la respectarea mandatului organismelor de reglementare independente și cu privire la furnizarea resurselor de care acestea au nevoie.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în adoptarea legislației prin care se prevede *controlul civil asupra forțelor de securitate* și în aplicarea drepturilor garantate constituțional. Cu toate acestea, controlul civil, inclusiv cel exercitat de către comisia parlamentară competentă, trebuie consolidat.

Serbia a continuat reforma *sistemului judiciar* cu procedura de renumire în funcție a tuturor judecătorilor și procurorilor și cu introducerea unei noi rețele de instanțe. Cu toate acestea, în procedura de renumire au existat neajunsuri semnificative și nu a existat transparență. Cele două consilii responsabile au fost alese într-o componentă provizorie și nu au aplicat criteriile obiective. Judecătorii și procurorii nu au fost audiați în cursul procedurii și nu au primit explicații adecvate pentru decizii. Aceasta pune sub semnul întrebării independența sistemului judiciar și poate lăsa loc imixtiunii politicii. Cele două Consilii nu au fost încă alese în componentă definitivă. Acumularea unui număr semnificativ de cazuri nesoluționate reprezintă, în continuare, un motiv de îngrijorare. În general, sistemul judiciar al Serbiei îndeplinește doar parțial obiectivele prioritare.

Progresele înregistrate în lupta împotriva *corupției* au continuat, Agenția Anticorupție începându-și activitatea în ianuarie 2010. Majoritatea funcționarilor publici și-au depus declarațiile de avere la noua agenție, conform cerințelor. Cu toate acestea, corupția rămâne predominantă în multe domenii și continuă să reprezinte o problemă gravă. În lipsa unei noi legislații, controlul finanțării partidelor politice și al finanțării campaniilor electorale este, în continuare, slab. Agenția Anticorupție nu a obținut încă rezultate pozitive în ceea ce privește verificarea declarațiilor de avere și exercitarea rolului în mod eficient. Numărul hotărârilor definitive de condamnare, în special în cazurile de corupție la nivel înalt, este foarte redus. Achizițiile publice, privatizarea și cheltuielile publice reprezintă, în continuare, domenii de preocupare. Trebuie îmbunătățită protecția acordată denunțătorilor.

În ceea ce privește *drepturile omului și protecția minorităților*, legislația necesară este instituită. Constituția garantează *drepturi civile și politice* care sunt respectate în general, dar a căror aplicare trebuie să fie asigurată pe deplin. Legislația relevantă trebuie aliniată în continuare la standardele europene.

S-au realizat puține progrese în ceea ce privește *prevenirea torturii, a relelor tratamente și a impunității*, în acest domeniu înregistrându-se în continuare o serie de cazuri. *Accesul la justiție* este, în general, garantat. Cu toate acestea, nu există încă legislație și nici finanțare pentru un sistem de asistență judiciară gratuită mai eficient. Serbia a realizat puține progrese în reforma *sistemului penitenciar*. S-a adoptat o strategie de prevenire a supraaglomerării, însă condițiile proaste din închisori reprezintă, în continuare, un motiv de îngrijorare.

Au fost instituite dispoziții constituționale și legislative pentru protejarea *libertății de exprimare*. Legislația în temeiul căreia *mass-media* poate opera liber a fost instituită. Cu toate acestea, au continuat incidentele care au presupus discursuri de instigare la ură, amenințări și atacuri, în special îndreptate împotriva jurnaliștilor. *Libertatea de întrunire și de asociere* este garantată prin Constituție și este, în general, respectată.

Organizațiile societății civile au fost, în continuare, active în viața socială, economică și politică a Serbiei și asumă în continuare un rol important în promovarea valorilor democratice. Recent a fost instituit Biroul de Cooperare cu Societatea Civilă.

Au fost instituite garanțiile constituționale care permit *libertatea religioasă*. S-au îmbunătățit relațiile interconfesionale. Cu toate acestea, lipsa de transparență și de consecvență în

procesul de înregistrare reprezintă, în continuare, principalul obstacol în calea exercitării drepturilor de către grupurile religioase mai mici.

S-a instituit, în mare parte, legislația pentru protejarea *drepturilor sociale și economice*. Trebuie întărită protecția femeilor și a copiilor împotriva violenței. A fost adoptată legea privind egalitatea de gen, având ca obiectiv îmbunătățirea poziției *femeilor*. Cu toate acestea, urmărirea judiciară a cazurilor de violență în familie este, în continuare, inadecvată. În ceea ce privește *drepturile copiilor*, s-au înregistrat progrese în consolidarea protecției copiilor împotriva abuzului și a neglijenței. S-a instituit cadrul legislativ de interdicere a oricărui tip de *discriminare* la locul de muncă și de stabilire a unui mecanism de protecție împotriva discriminării. Cu toate acestea, în practică, discriminarea continuă, în special împotriva romilor, a comunității lesbienelelor, homosexualilor, bisexualilor și transsexualilor, împotriva femeilor, minorităților naționale și persoanelor cu handicap.

Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește *drepturile de proprietate* întrucât lipsește temeiul juridic adecvat pentru retrocedarea proprietăților.

A fost instituită legislația prin care se prevede *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*. În iunie 2010 au avut loc alegeri pentru 19 consilii naționale minoritare, alegerile fiind în general bine organizate. Consiliile nu sunt deocamdată operaționale.

Situația interetnică în *Voivodina* a fost stabilă. A început procesul de punere în aplicare a statutului nou adoptat și a legii privind stabilirea competențelor, care prevede un grad ridicat de autonomie al provinciei în domeniul finanțelor locale și al dezvoltării economice. Trebuie adoptate dispoziții legislative suplimentare. Situația în *sudul Serbiei* este stabilă, în ansamblu, dar încordată. Ciocnirile între grupurile etnice și în cadrul comunității musulmane din *Sandžak* au scăzut în ansamblu. Cu toate acestea, se mențin situațiile de tensiune în special între cele două organizații islamice existente, precum și în legătură cu formarea Consiliului național minoritar bosniac.

S-au realizat unele progrese în gestionarea problemei statutului *refugiaților și a persoanelor strămutate în interiorul țării (PSI)*, însă sunt necesare eforturi suplimentare importante. În pofida unei serii de evoluții pozitive, majoritatea populației *rome* continuă să trăiască în condiții de sărăcie extremă. De asemenea, aceștia se confruntă cu discriminare, în special în ceea ce privește accesul la educație, protecția socială, asistența medicală, locuri de muncă și locuințe corespunzătoare.

În ceea ce privește *aspectele regionale și obligațiile internaționale*, Serbia a făcut dovada unei abordări constructive în legătură cu evoluțiile din Bosnia și Herțegovina. Procurorul Tribunalului Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII) a remarcat în ultimul său raport adresat Consiliului de Securitate al ONU că răspunsurile Serbiei la cererile Procuraturii de acces la documente, arhive și martori au fost acordate în timp util și în mod corespunzător și că nicio cerere nu a rămas fără răspuns. De asemenea, a subliniat profesionalismul și angajamentul serviciilor operaționale implicate în activitățile de căutare a persoanelor puse sub urmărire. Cu toate acestea, a formulat o serie de recomandări operaționale. În pofida cooperării active a Serbiei cu TPII, există două persoane puse sub urmărire de către TPII care se află încă în libertate. Cooperarea deplină cu TTPI rămâne o condiție esențială a aderării la UE, în conformitate cu concluziile Consiliului din 25 octombrie 2010.

S-a stabilit o bună cooperare cu EULEX în legătură cu crimele de război din Kosovo. Cu toate acestea, problemele de extrădare și de recunoaștere a sentințelor au existat în continuare cu unele țări din regiune.

S-a dat un nou impuls procesului Declarației de la Sarajevo ca urmare a reuniunii ministeriale care s-a desfășurat la Belgrad în martie 2010, la inițiativa Serbiei. La reuniune au participat Bosnia și Herțegovina, Croația, Muntenegru și Serbia. Toate țările au convenit să coopereze pentru a clarifica aspectele legate în principal de statisticile privind refugiații și problemele nesoluționate. De asemenea, țările s-au angajat să concluzeze în vederea găsirii unor soluții până la sfârșitul anului pentru o serie de chestiuni nerezolvate.

Serbia a continuat să participe în mod activ la inițiative regionale, precum Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP), Consiliul de Cooperare Regională (RCC) și Acordul central european de comerț liber (CEFTA). Serbia a asigurat președinția CEFTA în 2010. A participat activ la preparativele pentru viitoarea Strategie pentru regiunea Dunării. Serbia a realizat progrese semnificative în relațiile bilaterale cu alte țări implicate în procesul de aderare, în special cu Croația și cu Bosnia și Herțegovina, și a avut, în continuare, bune relații de vecinătate cu statele membre UE limitrofe. S-a semnat cu Croația un acord de extrădare privind cooperarea în materie penală. Cu toate acestea, cooperarea regională a fost afectată de lipsa acordului între Serbia și Kosovo în legătură cu participarea Kosovo la întrunirile regionale. Este necesar să se convină cât mai curând asupra unei soluții acceptabile și viabile pentru participarea atât a Serbiei, cât și a Kosovo, la forurile regionale. Acest lucru este esențial pentru o cooperare regională funcțională, care favorizează participarea tuturor părților. Serbia nu acceptă încă ștampilele vamale ale Kosovo notificate de către Misiunea ONU în Kosovo. Serbia a menținut structuri paralele în Kosovo și a organizat în paralel alegeri municipale speciale.

Afectată de recesiunea gravă declanșată de criza mondială, **economia** Serbiei a redobândit treptat stabilitatea ca urmare a unui program de ajustare convenit cu FMI și sprijinit de UE și de Banca Mondială. Din prima jumătate a anului 2010, activitatea economică a redemarcat, însă redresarea economică este lentă și fragilă. Finanțele publice au continuat să se deterioreze în pofida unei serii de măsuri de ajustare fiscală instituite cu scopul de a limita derapajul bugetar. Adoptarea de către guvern a modificărilor la legea sistemului bugetar și la legea pensiilor a reprezentat un important pas înainte în vederea îmbunătățirii calității finanțelor publice. Alte reforme structurale, în special privatizarea și restructurarea întreprinderilor, au fost amânate din nou ca urmare a condițiilor de piață dificile.

În ceea ce privește **criteriile economice**, progresele suplimentare în vederea instituirii unei economii funcționale de piață au fost limitate. Serbia trebuie să depună mai multe eforturi în restructurarea economiei sale astfel încât să facă față, pe termen mediu, presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniunea Europeană.

Există un amplu consens cu privire la elementele fundamentale ale unei economii de piață. Adoptarea unor măsuri oportune și adecvate în acord cu FMI a fost esențială în restabilirea stabilității macroeconomice. Poziția externă a Serbiei s-a îmbunătățit în perioada de recesiune. Relansarea activității economice în 2010 a dus la mărirea deficitului de cont curent, care, cu toate acestea, a fost limitat în contextul creșterii susținute a exporturilor și a creșterii moderate a importurilor. Rezervele valutare au rămas la un nivel ridicat, în pofida intervențiilor periodice ale băncii centrale de atenuare a volatilității cursului de schimb. În ansamblu, inflația a fost menținută în limitele fixate ca obiectiv dat fiind că banca centrală a adoptat din nou politici monetare restrictive. Băncile au dispus în continuare de capital și lichidități

adecvate. Prin modificarea legii privind sistemul bugetar și a legii pensiilor, guvernul își asumă un angajament de consolidare fiscală pe termen mediu.

Cu toate acestea, Serbia a amânat, în continuare, reformele menite să remedieze cele mai importante deficiențe structurale. În pofida unei redresări economice treptate, piața muncii a continuat să se deterioreze, rata ocupării forței de muncă înregistrând scădere, iar rata șomajului înregistrând creștere. Fără a aduce atingere măsurilor corective de limitare a derapajului fiscal în cursul crizei, precum și modificărilor aduse sistemului bugetar și legii pensiilor, pentru a întări disciplina financiară, sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu trebuie consolidată prin reforme în domeniul sistemului de sănătate și al administrației publice. Privatizarea întreprinderilor colective a cunoscut un regres ca urmare a anulării unui număr important de contracte de vânzare. Privatizarea întreprinderilor de stat a fost amânată și mai mult. Mediul de afaceri este afectat în continuare de birocrație și de gradul redus de previzibilitate juridică, în special în ceea ce privește aplicarea eficientă a drepturilor de proprietate, care împiedică intrarea și ieșirea de pe piață. Mai mult, deficiențele la nivelul concurenței și blocajele de infrastructură reprezintă, în continuare, bariere în calea afacerilor. Sectorul informal reprezintă, în continuare, o provocare importantă.

Serbia a înregistrat progrese suplimentare în vederea alinierii legislației sale la **standardele europene**. De asemenea, Serbia a continuat să aplice dispozițiile Acordului interimar și a realizat progrese suplimentare în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere (ASA). Capacitatea administrativă este bună. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a alinia legislația și politicile la *acquis*. Aplicarea și asigurarea respectării legislației adoptate în legătură cu UE trebuie garantate.

În ceea ce privește **piața internă**, Serbia a înregistrat progrese în îndeplinirea standardelor UE privind *libera circulație a mărfurilor*. A fost adoptată legislația privind metrologia și anumite directive privind „noua abordare”. Cu toate acestea, lipsește în continuare un nou cadru juridic privind supravegherea pieței. Capacitatea administrativă și cooperarea între instituțiile statului trebuie consolidate în continuare. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a continua transpunerea în legislația sârbă a *acquis*-ului în materie de produse.

Serbia a înregistrat progrese moderate în vederea îndeplinirii standardelor UE în domeniul *liberei circulații a persoanelor, a serviciilor, în domeniul dreptului de stabilire și al dreptului societăților comerciale*. O serie de acte sunt în curs de aprobare. În domeniul *liberei circulații a capitalului*, progresele Serbiei sunt moderate. Persoanele nerezidente pot efectua investiții directe cu anumite restricții. Serbia trebuie să continue eforturile de respectare a cerințelor de liberalizare treptată prevăzute în ASA.

Serbia a avansat considerabil în direcția îndeplinirii cerințelor *acquis*-ului UE și își menține angajamentul de reformă în domeniul *vamal și cel fiscal*. Obligațiile care derivă din Acordul interimar au fost respectate. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește procedurile și capacitatea administrativă. Capacitatea administrației fiscale de aplicare a legislației și de colectare a taxelor și impozitelor s-a îmbunătățit, deși sunt necesare eforturi suplimentare în această privință. Serbia trebuie să întreprindă acțiuni suplimentare pentru a se asigura că legislația fiscală respectă Codul de conduită în domeniul impozitării întreprinderilor.

Serbia a realizat unele progrese în îndeplinirea standardelor europene în domeniul *concurenței*. A fost adoptată legislația de punere în aplicare a dreptului concurenței. Mai mult, Serbia ar trebui să continue să depună eforturi pentru a obține rezultate în materie de aplicare

a legislației. Cunoștințele în materie de drept al concurenței și de economie în rândul membrilor puterii judecătorești se mențin la un nivel scăzut. S-au realizat unele progrese în domeniul *ajutorului de stat*. S-a instituit o autoritate de control al ajutorului de stat. Cu toate acestea, capacitatea administrativă a autorității de control al ajutorului de stat trebuie întărită. Trebuie asigurată aplicarea eficientă a legii.

Preparativele Serbiei în vederea instituirii unui sistem de *achiziții publice* eficient și complet independent, cu proceduri de atribuire raționalizate sunt într-un stadiu relativ avansat. Sunt necesare eforturi semnificative pentru a consolida capacitatea de aplicare a cerințelor *acquis*-ului UE. S-au realizat progrese în domeniul *proprietății intelectuale*, însă sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește alinierea la *acquis*. În ceea ce privește aplicarea legislației, este necesară o mai bună coordonare între agențiile relevante, precum și investiții importante în formarea magistraților.

Continuă preparativele în vederea îndeplinirii standardelor europene în domeniul *ocupării forței de muncă și al politicii sociale*. S-au realizat progrese în domeniul *sănătății publice*. „Planul strategic de îmbunătățire a protecției sănătății” pentru perioada 2010-2015, elaborat de către Consiliul Național al Sănătății din Serbia, a fost adoptat de guvern.

Serbia a realizat unele progrese în alinierea la standardele europene în domeniul *educației*. Nu a fost încă elaborată o strategie generală în care să fie incluse toate nivelurile de învățământ, inclusiv învățarea de-a lungul vieții. S-au realizat progrese satisfăcătoare privind alinierea în materie de *știință și cercetare*. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru facilitarea integrării Serbiei în spațiul european de cercetare și pentru consolidarea capacității naționale de cercetare.

Negocierile privind aderarea Serbiei la *Organizația Mondială a Comerțului* (OMC) se apropie de sfârșit; aspectele bilaterale ale negocierilor au fost deja finalizate cu majoritatea partenerilor OMC.

În ceea ce privește *politicile sectoriale*, în domeniul *industrii și al IMM-urilor*, Serbia este într-un stadiu avansat și îndeplinește standardele europene. Pregătirea unei strategii industriale se află într-o etapă foarte incipientă.

Serbia progresa bine în îndeplinirea standardelor europene în domeniul *agriculturii, dezvoltării rurale, siguranței alimentelor, veterinar și în cel al politicii fitosanitare*. Cadrul juridic continuă să se îmbunătățească. Cu toate acestea, aplicarea și asigurarea punerii în aplicare trebuie actualizate, în special în domeniul siguranței alimentelor. Capacitatea administrativă este redusă, iar resursele trebuie alocate mai eficient. Serviciile de inspecție au nevoie de programe de formare suplimentare. Trebuie inițiat procesul de recrutare de personal calificat pentru organismele nou-create. S-au realizat progrese privind controalele oficiale ale laboratoarelor.

În domeniul *mediului*, în ceea ce privește îndeplinirea standardelor europene, Serbia este în continuare într-un stadiu relativ avansat. S-au adoptat programul național pentru protecția mediului pentru perioada 2010-2019 și o serie de legi privind calitatea aerului și a apei, precum și privind protecția naturii și schimbările climatice. Noua agenție privind substanțele chimice a devenit operațională. Cu toate acestea, capacitatea de a aplica și de a asigura respectarea legii trebuie consolidată în continuare.

Serbia a realizat unele progrese în domeniul *transporturilor*. Au început să fie aplicate dispozițiile Acordului european privind aviația civilă în materie de acces pe piață. Cu toate

acestea, în sectorul feroviar nu a fost încă adoptată legislația-cadru. Capacitatea administrativă trebuie consolidată.

În sectorul *energiei*, Serbia a realizat unele progrese în ceea ce privește alinierea la standardele europene. Cu toate acestea, progresele sunt, în continuare, inegale. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a obține accesul degrupat și o deschidere reală a pieței, alături de o politică de stabilire a prețurilor care oferă un tarif sustenabil care reflectă costurile. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru consolidarea Autorității de reglementare în domeniul nuclear.

S-au realizat unele progrese în domeniul *societății informaționale și mass-mediei*. Cadrul legislativ a fost întărit, însă ritmul de punere în aplicare este lent, iar evoluțiile inadecvate ale pieței și ale reglementării în sectorul comunicațiilor electronice sunt motive deosebite de îngrijorare. S-au realizat progrese moderate în domeniul serviciilor societății informaționale. În sectorul audiovizualului, legislația privind mass-media trebuie aliniată la *acquis*, iar o serie de dispoziții ale legii privind informațiile publice cauzează, în continuare, îngrijorare.

În timp ce Serbia se află în primele etape ale introducerii bunelor practici în **controlul financiar public intern** și în auditul extern, pot fi menționate unele progrese ca urmare a instituirii Unității centrale de armonizare a controlului financiar și a primului audit al conturilor statului, realizat de către instituția națională de audit.

Serbia a realizat progrese satisfăcătoare în demersul de îndeplinire a standardelor europene în domeniul *statisticii*, prin adoptarea de legi în materie de statistică și prin recensământul populației și din agricultură. Pregătirile pentru recensământul populației sunt într-un stadiu avansat, însă trebuie asigurată în continuare finanțarea. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare în mai multe domenii statistice și sunt necesare eforturi suplimentare pentru a întări capacitatea biroului de statistică.

Au continuat progresele în domeniul *justiției, libertății și securității*. Din decembrie 2009 au intrat în vigoare dispozițiile în temeiul cărora cetățenii sârbi care dețin pașapoarte biometrice pot călători fără viză.

S-au realizat unele progrese în domeniul *gestionării frontierelor*, în special prin modernizarea echipamentelor și a infrastructurii. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a elimina disparitățile între diferitele puncte de trecere a frontierei și pentru a îmbunătăți controlul la frontierele cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, cu Muntenegru, cu Bosnia și Herțegovina și cu Croația, și în special la limita de demarcație administrativă cu Kosovo.

S-au realizat puține progrese în domeniul *azilului*. A fost adoptată o listă a țărilor sigure pentru solicitanții de azil. Cu toate acestea, Biroul pentru probleme legate de azil, prima instanță pentru cererile de azil, nu a fost încă instituit. Multe cazuri sunt închise deoarece solicitanții părăsesc teritoriul sârb sau dispar. Serbia a realizat unele progrese în domeniul *migrației*. Punerea în aplicare a acordului de readmisie încheiat între Serbia și Uniunea Europeană a continuat fără probleme semnificative. Cu toate acestea, strategia de gestionare a migrației nu este aplicată eficient. Sunt necesare eforturi de îmbunătățire a coordonării între organismele responsabile și de consolidare a capacităților acestora.

S-au obținut unele progrese în prevenirea *spălării banilor*. S-a adoptat un plan de acțiune și a fost instituit un organism de coordonare. Au continuat eforturile de îmbunătățire a cooperării naționale și internaționale în investigarea și judecarea infracțiunilor. Cu toate acestea, rezultatele practice sunt, în continuare, insuficiente. Administrația pentru prevenirea spălării

banilor nu dispune de capacitatea de a identifica în mod sistematic cazurile suspecte. Sistemul de raportare trebuie îmbunătățit, în special în afara sectorului bancar. Sistemul judiciar și serviciile de aplicare a legii nu dispun de expertiza necesară în cazurile de spălare de bani și în anchetele financiare. Hotărârile definitive de condamnare sunt în continuare rare.

Pot fi raportate progrese satisfăcătoare în domeniul luptei împotriva *drogurilor*. Agențiile de aplicare a legii au continuat anchetele și au contribuit la îmbunătățirea cooperării internaționale, ceea ce a dus la capturi importante de droguri ilegale. Cu toate acestea, există în continuare puncte slabe în supravegherea frontierelor cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, cu Muntenegru, Bosnia și Herțegovina și Croația și a liniei de demarcație administrativă cu Kosovo.

Consolidarea capacității în cadrul *poliției* a continuat, fiind modernizate serviciile poliției specializate în materie penală. Cooperarea între diferitele structuri ale poliției, precum și cooperarea regională și internațională, s-a îmbunătățit. Cu toate acestea, planificarea strategică și gestionarea resurselor umane trebuie modernizate, iar procedurile de recrutare trebuie să devină mai transparente. Controlul intern trebuie consolidat.

S-au realizat progrese satisfăcătoare în combaterea *criminalității organizate*. S-a îmbunătățit cooperarea între agențiile relevante din cadrul țării, din regiune și pe plan internațional; aceasta a dus la rezultate bune în anchetele în cazurile importante și la arestarea unei serii de suspecți. Confiscarea bunurilor a început să se realizeze în mod mai sistematic, iar într-o serie de cazuri s-a recurs la confiscarea bunurilor. Cu toate acestea, nu a fost încă adoptat un nou cod de procedură penală revizuit substanțial. Trebuie consolidate în continuare capacitățile agențiilor de aplicare a legii de utilizare a tehnicilor moderne de anchetare, în special în domeniul anchetelor financiare.

Au fost adoptate proceduri de identificare a victimelor *traficului de persoane*, iar numărul victimelor identificate a continuat să crească. Cu toate acestea, cadrul strategic trebuie modificat pentru a permite autorităților să răspundă mai bine la tendințele care apar și pentru a permite o mai bună cooperare între poliție, ministerul public și instanțe. Serbia a realizat unele progrese în lupta împotriva *terorismului*, adoptând legea privind securitatea militară și agențiile de informații militare. Cu toate acestea, trebuie îmbunătățite politicile de prevenire. Nu a fost încă creată o bază de date a persoanelor suspectate de acte de terorism.

S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal*. Strategia de punere în aplicare a legii privind protecția datelor cu caracter personal a fost adoptată în august 2010. În pofida unor ameliorări, Biroul comisarului pentru informațiile de importanță publică și pentru protecția datelor cu caracter personal nu dispune încă de resurse financiare și umane suficiente. Protecția datelor cu caracter personal este o premisă esențială pentru ca Serbia să încheie un acord cu Eurojust și un acord operațional cu Europol.

Kosovo

Kosovo a realizat progrese în ceea ce privește **criteriile politice**. Acesta și-a consolidat angajamentul față de agenda europeană și reforma politicii și a instituit un minister pentru integrarea europeană. Guvernul a asigurat desfășurarea cu succes a dialogului cu Uniunea Europeană privind procesul de stabilizare și de asociere (PSA). În prezent, autoritățile trebuie să accelereze ritmul reformelor. Capacitatea administrației publice este în continuare scăzută, iar sistemul judiciar nu funcționează în mod eficient. Statul de drept continuă să fie o problemă importantă. Cooperarea cu misiunea UE privind statul de drept (EULEX) s-a

îmbunătățit, iar autoritățile au lansat o serie de operațiuni de combatere a corupției, cu sprijinul EULEX. Este necesar ca aceste eforturi să continue și să vizeze crima organizată, drogurile și spălarea banilor. În urma demisionării președintelui, în Kosovo vor avea loc alegeri.

Kosovo a realizat progrese semnificative în domeniul descentralizării. Au fost înființate patru noi municipalități, care acum sunt funcționale. La sfârșitul anului 2009 au fost organizate alegeri locale. Potrivit unei misiuni a Parlamentului European, procesul electoral s-a desfășurat într-o atmosferă pașnică, prezența la urne fiind considerabilă, inclusiv în rândul comunității sârbe din Kosovo. Cu toate acestea, există în continuare motive de îngrijorare în ceea ce privește partea de nord a Kosovo, unde au avut loc o serie de incidente violente. Procesul de descentralizare poate fi încheiat numai cu participarea populației locale. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura integrarea tuturor comunităților și furnizarea de servicii publice în toate municipalitățile. Sprijinul din partea comunităților este important în această privință, și anume, prin jucarea unui rol constructiv în consolidarea statului de drept. Continuă să funcționeze structuri paralele, împiedicând procesul de descentralizare.

În iulie, Curtea Internațională de Justiție (CIJ) a emis un aviz consultativ, conform căruia declarația de independență a Kosovo nu a încălcat dreptul internațional general sau Rezoluția 1244/1999 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. În urma rezoluției Adunării generale a ONU din 9 septembrie, UE și-a declarat disponibilitatea de a facilita un proces de dialog între Pristina și Belgrad pentru a promova cooperarea, a realiza progrese în sensul apropierei de Uniunea Europeană și a îmbunătăți viața cetățenilor. Este necesar ca toate părțile să depună eforturi susținute pentru funcționarea eficace și bazată pe participarea tuturor părților interesate în cadrul forurilor regionale.

În ceea ce privește *democrația și statul de drept*, s-au înregistrat progrese în consolidarea structurilor executive și parlamentare, în special în ceea ce privește integrarea europeană. Cu toate acestea, statul de drept trebuie consolidat în continuare și constituie un motiv serios de îngrijorare.

În septembrie, Curtea Constituțională a hotărât că nu este constituțional să se dețină concomitent funcția de președinte al Kosovo și de președinte/lider al unui partid politic. În urma hotărârii, președintele Kosovo a demisionat. Ulterior, LDK s-a retras din coaliția de guvernământ. La data de 12 decembrie 2010 vor avea loc alegeri.

Adunarea a instituit o comisie pentru conturile publice. Comisia pentru integrare europeană și-a raționalizat normele și procedurile. Cu toate acestea, Adunarea dispune de o capacitate scăzută de a controla proiectele de lege și de a monitoriza punerea în aplicare a acestora după adoptare. Controlul parlamentar asupra guvernului trebuie consolidat în continuare.

Principalele structuri de *guvernare* au fost instituite și continuă să funcționeze în conformitate cu dispozițiile constituționale relevante. Ministerul Integrării Europene și-a început activitatea sub auspicii bune și trebuie să își consolideze acum capacitatea și rolul în coordonarea altor servicii guvernamentale.

Reforma administrației publice în Kosovo rămâne o problemă majoră. Cadrul juridic a fost dezvoltat în continuare, odată cu adoptarea legilor privind funcția publică și salarizarea. Capacitatea administrației publice de a furniza serviciile necesare tuturor cetățenilor din Kosovo trebuie să fie puternic consolidată. Administrația publică a Kosovo este, în continuare, precară.

Kosovo a realizat progrese în ceea ce privește reforma *sistemului judiciar*. O reformă judiciară majoră a fost lansată prin adoptarea a patru legi de reformare a instanțelor, a procuraturii, a Consiliului Judiciar al Kosovo și a Consiliului pentru procurori din Kosovo. Legea privind instanțele introduce un nou sistem salarial, care îmbunătățește în mod semnificativ situația judecătorilor. Verificările de securitate la care sunt supuși judecătorii și procurorii au fost, de asemenea, încheiate. Peste 340 de judecători și de procurori au fost numiți de președinte în funcții la toate nivelurile sistemului judiciar. Aceasta include numirea membrilor locali ai Consiliului Judiciar al Kosovo, care au ales președintele acestui consiliu. După promovarea examenului de barou, primii potențiali judecători și procurori au absolvit Institutul Judiciar din Kosovo în decembrie 2009. Cu toate acestea, au existat cazuri de interferențe politice în sistemul judiciar, și anume, în procedura de renumire a judecătorilor și a procurorilor. Există încă un număr considerabil de cazuri restante aflate pe rol, în special în materie civilă, și anume, în ceea ce privește drepturile de proprietate. Instituțiile din Kosovo trebuie să acorde destulă importanță sprijinirii anchetelor și urmării judiciare a crimelor de război. Este necesar să se elaboreze planuri de punere în aplicare a reformei și să fie alocate resurse în acest sens. În ceea ce privește abordarea priorităților în domeniul justiției, Kosovo se află încă într-un stadiu incipient.

Cadrul juridic privind *combaterea corupției* s-a îmbunătățit odată cu adoptarea de legi privind agenția pentru combaterea corupției și prin declararea și originea bunurilor și a cadourilor oferite înalților funcționari din administrația publică. Legea privind prevenirea conflictelor de interese în exercitarea funcțiilor publice a fost amendată. Legea privind finanțarea partidelor politice nu este pe deplin conformă cu standardele europene. Cu toate acestea, rezultatele obținute în combaterea corupției sunt limitate. Principalele subiecte de preocupare rămân procedurile de achiziții publice, precum și sistemul juridic și sistemul de aplicare a legii. EULEX a fost nevoită să continue să își exercite mandatul executiv în cazuri importante. O serie de anchete privind corupția sunt în curs de desfășurare. În aprilie, au fost efectuate controale în cadrul ministerului transporturilor; în iulie, poliția din Kosovo l-a arestat pe guvernatorul băncii centrale, în cooperare cu EULEX. Guvernul a cooperat în cadrul acestor anchete. Corupția continuă să fie răspândită în Kosovo și constituie o problemă foarte gravă. Cadrul juridic este, în continuare, incomplet și nu respectă pe deplin standardele europene.

Constituția garantează *drepturile omului și respectarea și protejarea minorităților* și enumeră principalele acorduri și instrumente internaționale cu aplicare directă în Kosovo. Cu toate acestea, cadrul instituțional și lipsa voinței politice vor împiedica punerea în aplicare eficientă a normelor juridice în acest domeniu. Procesul de integrare a comunității sârbe este în desfășurare. Este necesar ca autoritățile să depună mai multe eforturi pentru a aborda problemele importante, precum accesul la proprietate, persoanele dispărute, returnările și educația.

S-au realizat unele progrese cu privire la *drepturile civile și politice*. Guvernul trebuie să ia mai multe măsuri în ceea ce privește *prevenirea torturii*, acuzațiile de *rele tratamente* și utilizarea excesivă a forței de către poliție și personalul din *centrele de detenție*. Condițiile din *centrele de detenție* reprezintă în continuare o problemă. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *accesul la justiție*.

Libertatea de expresie nu este garantată încă în practică. Independența și imparțialitatea radiodifuziunii publice trebuie consolidate. Jurnaliștii continuă să primească amenințări, ca urmare a reportajelor lor. De asemenea, aceștia întâmpină dificultăți în ceea ce privește accesul la documente oficiale. Legislația privind *libertatea de asociere* nu favorizează dezvoltarea și finanțarea durabile ale organizațiilor neguvernamentale. Capacitatea *societății*

civile de a monitoriza și de a evalua performanța guvernului se îmbunătățește. Cu toate acestea, societatea civilă continuă să fie slabă și nu este consultată în mod sistematic de către municipalități și guvern în cadrul procesului legislativ.

Drepturile economice și sociale nu sunt încă pe deplin garantate. Cadrul juridic pentru protecția femeilor a fost consolidat. Au fost înregistrate unele progrese în domeniul justiției pentru minori. Cu toate acestea, protecția drepturilor *copilului* continuă să fie deficitară. Guvernul trebuie să abordeze mai eficient problema muncii depuse de copii și a traficului de copii. Integrarea și protecția socială a grupurilor vulnerabile, în special a copiilor abandonati, a persoanelor returnate și a persoanelor cu handicap trebuie îmbunătățite. Kosovo a lansat o campanie de sensibilizare privind *combaterea discriminării*, acordând o atenție deosebită discriminării pe motive de vârstă și orientare sexuală. Punerea în aplicare a legislației privind combaterea discriminării continuă să fie inadecvată. Punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești care garantează exercitarea *drepturilor de proprietate* s-a îmbunătățit. Cu toate acestea, numărul considerabil de cazuri restante aflate pe rol, precum și alte probleme mai vechi, nesoluționate încă, afectează serios repunerea în posesie a bunurilor.

S-au realizat progrese limitate privind *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale*. Ministerul Culturii a instituit o direcție pentru patrimoniul cultural. Reconstruirea siturilor religioase a continuat. Poliția din Kosovo a preluat de la Forța de Menținere a Păcii în Kosovo (KFOR) responsabilitatea pentru protecția anumitor situri religioase și culturale. Cu toate acestea, legea privind patrimoniul cultural nu este pusă în aplicare pe deplin. Consiliul de monitorizare prevăzut de legea din 2008 privind zonele protejate nu a fost instituit încă. Ministerul Comunităților și Returnărilor și-a intensificat eforturile pentru a asista returnările minoritare de *refugiați și persoane strămutate în interiorul țării*. Numărul de persoane returnate în mod voluntar este în creștere pe teritoriul Kosovo.

În decembrie 2009, Kosovo a adoptat un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei pentru integrarea persoanelor de etnie romă, ashkali și a comunităților egiptene. Guvernul a instituit structurile care să pună în aplicare această strategie. Procesul de relocare a familiilor din zonele contaminate cu plumb din partea de nord a Kosovo a început, ceea ce a permis închiderea taberei Çesmin Llugë/Çesmin Lug. Acest proces trebuie încheiat cât mai curând posibil. Condițiile de trai ale persoanelor de etnie romă și ashkali, precum și a comunităților egiptene și accesul acestora la educație, servicii de sănătate și protecție socială reprezintă, în continuare, probleme deosebit de grave. Participarea Kosovo la Deceniul de incluziune a romilor trebuie consolidată.

În ceea ce privește *obligățiile regionale și internaționale*, în cursul perioadei de raportare, Kosovo și-a continuat cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII). La peste 10 ani de la încheierea conflictului armat, numărul de persoane dispărute este estimat la 1 800. Autoritățile trebuie să depună mai multe eforturi în acest domeniu. În iunie, Kosovo a luat parte la reuniunea la nivel înalt UE-Balcanii de Vest, de la Sarajevo. Cu toate acestea, Kosovo trebuie să adopte o abordare constructivă, pentru a asigura participarea sa eficientă la inițiative de cooperare, precum Consiliul de Cooperare Regională și Acordul central european de comerț liber (CEFTA). În ceea ce privește CEFTA, Kosovo trebuie să dea dovadă de pragmatism și să urmărească o soluție constructivă pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a acestui acord. Ștampilele vamale ale Kosovo, care au fost notificate de către Reprezentantul special al Secretariatului general al ONU ca fiind conforme cu Rezoluția 1244/99 a Consiliului de Securitate al ONU, nu au fost recunoscute nici de Serbia, nici de Bosnia și Herțegovina. Este necesar să se convină cât mai curând asupra unei soluții acceptabile și sustenabile pentru participarea atât a Kosovo, cât și a Serbiei, la forurile

regionale. Acest lucru este esențial pentru o cooperare regională care favorizează participarea tuturor persoanelor interesate și care este funcțională.

Impactul crizei economice asupra **economiei** Kosovo a fost limitat. PIB-ul real a continuat să crească, în special ca urmare a cheltuielilor publice. Sustenabilitatea acestei tendințe de creștere este amenințată de riscuri din ce în ce mai mari. Rata șomajului rămâne foarte ridicată. Inflația a fost volatilă, reflectând fluctuația prețurilor la alimente și combustibili. Elaborarea și punerea în aplicare a politicilor au continuat să fie lipsite de previzibilitate. Kosovo a încheiat un acord cu FMI cu privire la un program care are ca scop limitarea riscurilor fiscale și revenirea la sustenabilitatea fiscală. Întreprinderile se confruntă în continuare cu un stat de drept deficitar, cu lipsa de fiabilitate a aprovizionării cu energie, cu o infrastructură slab dezvoltată și cu un acces limitat la finanțare. Acestea sunt bariere în calea dezvoltării eficiente a întreprinderilor și a economiei.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Kosovo a realizat progrese limitate în direcția instituirii unei economii funcționale de piață. Trebuie realizate reforme și investiții considerabile pentru a permite țării să facă față pe termen lung presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune.

S-a menținut un consens larg cu privire la elementele fundamentale ale unor politici economice orientate spre piață. Utilizarea monedei euro, nivelurile scăzute ale datoriei externe și baza îngustă a exporturilor au limitat expunerea economiei la șocuri externe (financiare și în materie de cerere). Sectorul bancar a continuat să se dezvolte și a rămas stabil și profitabil. Agenția de privatizare din Kosovo a continuat procesul de privatizare a întreprinderilor colective. A fost încheiat primul proiect de parteneriat public-privat de succes și a fost selectat un consorțiu internațional pentru a dezvolta Aeroportul Internațional Pristina, în cadrul unei concesiuni de douăzeci de ani.

Cu toate acestea, mixul de politici este din ce în ce mai vulnerabil, ca urmare a creșterii puternice a cheltuielilor guvernamentale. Construirea unei autostrăzi, în special, afectează puternic finanțele publice. Deficiențele în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor au accentuat incertitudinea deja crescută în economie. Statisticile economice s-au îmbunătățit într-o oarecare măsură, însă rămân în continuare inadecvate. Rata șomajului continuă să fie foarte ridicată, în special în rândul tinerilor. Deficitul de cont curent a crescut ca urmare a unei cereri interne puternice și a unei baze de producție subdezvoltate. Compania publică de electricitate a continuat să primească subvenții substanțiale de la bugetul de stat pentru importul de electricitate și împrumuturi pentru finanțarea programului său de investiții. Statul de drept deficitar, incertitudinea asupra drepturilor de proprietate și ratele ridicate ale dobânzilor continuă să aibă un impact negativ asupra mediului de afaceri și a dezvoltării economice. Sectorul informal rămâne o problemă serioasă.

Progresul privind alinierea legislației și a politicilor din Kosovo la **normele europene** continuă să fie neuniform. Cadrul juridic a fost dezvoltat în continuare în domeniile vămilor, impozitării, liberei circulații a mărfurilor, statisticii, migrației, educației și combaterii terorismului. Apropierea este într-un stadiu incipient în ceea ce privește concurența, proprietatea intelectuală, mediul, agricultura și siguranța alimentară, gestionarea integrată a frontierelor, azilul, spălarea banilor și protecția datelor cu caracter personal. Alinierea la normele europene rămâne limitată în domeniul ocupării forței de muncă și al politicilor sociale, al controlului financiar, traficului de droguri, traficului de persoane și cel al crimei organizate.

În domeniul **pieței interne** a UE, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește dezvoltarea cadrului juridic privind *libera circulație a mărfurilor, inclusiv protecția consumatorilor*. Cu toate acestea, cadrul juridic general trebuie consolidat. Alinierea la normele europene în domeniul *liberei circulații a persoanelor, libera circulație a serviciilor*, precum și cel al *dreptului de stabilire este limitată*. Domeniul *liberei circulații a capitalurilor* este deja într-un stadiu destul de avansat. Cu toate acestea, este necesar să se depună eforturi suplimentare în ceea ce privește reglementarea eficace.

Dispozițiile legale privind sectorul *vamal* sunt, în general, compatibile cu normele europene și au fost întreprinse eforturi pentru combaterea corupției. Eforturile de combatere a contrabandei trebuie intensificate. Controalele vamale trebuie consolidate în nordul Kosovo. Capacitatea administrativă s-a îmbunătățit, însă rămâne insuficientă. S-au înregistrat evoluții pozitive în ceea ce privește legislația și consolidarea capacităților în domeniul *fiscalității*. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a legislației aflate în vigoare, pentru a garanta plata taxelor, pentru a extinde baza de impozitare și, în consecință, pentru a reduce economia informală, care are o pondere importantă. Numărul de cazuri restante aflate pe rol împotriva deciziilor serviciului vamal și ale administrației financiare a crescut.

În domeniul *concrenței*, nu s-au înregistrat progrese cu privire la politica antitrust sau normele privind ajutoarele de stat. Capacitatea administrativă s-a îmbunătățit, însă punerea în aplicare a politicii de concurență este, în general, într-un stadiu incipient. Cooperarea între instituțiile implicate în chestiuni legate de concurență trebuie consolidată. Comisia pentru concurență trebuie implicată mai îndeaproape în inițiative mari de privatizare și restructurare.

Kosovo trebuie să adopte o nouă lege privind achizițiile publice. Guvernul a întreprins eforturi în această privință. Punerea în practică a legislației existente suscită îngrijorare. Rolul responsabililor pentru achizițiile publice trebuie consolidat, în vederea intensificării acțiunilor de monitorizare a punerii în aplicare a contractelor de achiziții publice. Independența și profesionalismul în sistemul achizițiilor publice trebuie sporite. Autoritățile trebuie să ia mai multe măsuri pentru a combate corupția în acest domeniu. Dispozițiile în vigoare în Kosovo privind concesiunile diferă semnificativ de normele europene.

Încă nu a fost pusă în aplicare o legislație-cheie privind *drepturile de proprietate intelectuală*. Sunt necesare eforturi semnificative în vederea aplicării legislației și a organizării de campanii de sensibilizare. Regimul Kosovo în ceea ce privește drepturile de proprietate intelectuală se află într-un stadiu incipient, iar punerea în aplicare este deficitară.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește alinierea în domeniul *ocupării forței de muncă și al sănătății publice*. Capacitatea administrativă insuficientă și cadrul juridic deficitar sunt probleme grave. Protecția și incluziunea socială în Kosovo, precum și *dialogul social*, trebuie îmbunătățite. Cadrul juridic în domeniul *educației* a fost adus mai aproape de normele europene; este necesară o capacitate administrativă sporită pentru a pune în aplicare reformele. Kosovo a elaborat un program de *cercetare* cu o durată de cinci ani, cu scopul de a îmbunătăți capacitățile în acest sector. Acest domeniu a devenit o prioritate.

În ceea ce privește **politicile sectoriale**, dezvoltarea și *IMM-urile* trebuie promovate mai eficient, iar diferitele strategii care afectează acest domeniu ar trebui coordonate mai bine. Ar trebui intensificate eforturile în domeniul *agriculturii* și al siguranței alimentare, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației adoptate și îmbunătățirea instituțiilor

agroalimentare. Au fost adoptate mai multe legi privind *mediul*. Cu toate acestea, punerea în aplicare a normelor UE în materie de mediu este încă într-un stadiu incipient.

Infrastructura *transporturilor* rămâne subdezvoltată. Kosovo a lansat un program de construcții rutiere care nu reflectă fluxurile de trafic planificate, iar amploarea programului împiedică investițiile în alte moduri de transport, în special cel feroviar. Alinierea la normele europene în domeniul aviației s-a îmbunătățit. În decembrie 2009, Kosovo a adoptat programele de securitate a aviației și de control al calității.

În sectorul *energetic*, există provocări majore în ceea ce privește plata facturilor de energie electrică și gestionarea unei creșteri nesustenabile a cererii de energie. În aprilie, Kosovo a adoptat o strategie în domeniul energiei, care vizează perioada 2009-2018. În octombrie 2010, după o întârziere considerabilă, a fost adoptat pachetul de legi-cheie în acest domeniu (în materie de energie, energie electrică și reglementare în domeniul energiei).

Au fost realizate progrese limitate domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*. Independența și resursele Autorității de reglementare în domeniul telecomunicațiilor trebuie consolidate, iar independența Consiliului independent al mass-mediei trebuie garantată în legea revizuită de instituire a acestuia. Trebuie găsită o soluție pe termen lung pentru finanțarea serviciului public de radiodifuziune.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește *controlul financiar*. Cu toate acestea, Kosovo se află încă la începutul adoptării normelor internaționale. Lipsa independenței financiare a Biroului auditorului general rămâne un motiv de preocupare. În iulie, Kosovo a adoptat legea privind *statisticile* oficiale. Cu toate acestea, capacitatea administrativă rămâne insuficientă și sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți statisticile sectoriale și, în special, statisticile macroeconomice și cele referitoare la întreprinderi.

În domeniul *justiției, libertății și securității* s-a înregistrat un progres neuniform. Kosovo a înregistrat unele progrese în ceea ce privește *gestionarea integrată a frontierelor*. Kosovo a preluat responsabilități de la KFOR pentru gestionarea frontierei cu Albania. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi considerabile pentru a asigura gestionarea frontierelor în conformitate cu normele UE. Partea de nord a țării continuă să fie deosebit de problematică. EULEX și-a intensificat activitățile la posturile de frontieră 1 și 31. Kosovo a înregistrat progrese limitate în domeniul *azilului*. Numărul de cereri de azil a crescut considerabil, însă, în general, s-a menținut scăzut. Majoritatea solicitanților de azil care părăsesc Kosovo pentru alte destinații au făcut acest lucru fără un control adecvat din partea autorităților kosovare.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea la normele europene în materie de *migrație*. Kosovo a adoptat o lege privind readmisia, care este, în mare măsură, în conformitate cu cerințele UE. Kosovo a semnat o serie de acorduri bilaterale de readmisie. Autoritățile au continuat să se ocupe eficient de cererile de readmisie din partea țărilor europene. Această practică trebuie să continue. A fost adoptată o strategie revizuită de integrare a persoanelor returnate, precum și un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a acesteia.

Spălarea banilor rămâne o problemă deosebit de preocupantă. Kosovo a adoptat o lege împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. Cooperarea între serviciul vamal și Centrul de informații financiare s-a îmbunătățit. Acesta din urmă și-a îmbunătățit, de asemenea, cooperarea cu băncile. Cu toate acestea, Kosovo este încă într-un stadiu incipient în ceea ce privește adoptarea și punerea în aplicare a normelor europene în acest domeniu.

Capacitatea sa de a ancheta și de a urmări în justiție cazurile de spălare de bani se menține scăzută. Autoritățile kosovare nu au o capacitate suficientă pentru a-și asuma responsabilitatea pentru gestionarea cazurilor de spălare de bani. În general, s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește combaterea criminalității economice și financiare.

S-au înregistrat progrese limitate în prevenirea *traficului de droguri*. Securitatea spațiilor de depozitare pentru drogurile confiscate a fost îmbunătățită. Autoritățile au efectuat cu succes o serie de operațiuni. Cu toate acestea, capturile, arestările și urmărirea penală rămân la un nivel scăzut. Eforturile depuse în combaterea traficului de droguri sunt încă într-un stadiu incipient.

Kosovo a realizat unele progrese în ceea ce privește *activitatea polițienească*. Ordinea publică a fost menținută. Ceremonia de întronizare a Patriarhului Bisericii Ortodoxe sârbe s-a desfășurat într-o atmosferă pașnică. A fost aprobată noua structură organizatorică a poliției din Kosovo, inclusiv fișa posturilor pentru membrii din conducere. Au fost adoptate strategia și planul de acțiune privind controlul și colectarea armelor ușoare și de calibru mic. Colectarea armelor ilegale a progresat. Cu toate acestea, poliția kosovară trebuie să dezvolte o capacitate de intervenție polițienească bazată pe informații, care să îi permită să combată mai eficace infracțiunile grave.

S-au înregistrat progrese limitate în lupta împotriva *crimei organizate*. Kosovo a adoptat o strategie privind prevenirea criminalității. Au fost numiți procurori speciali pentru a lupta împotriva crimei organizate. Au fost semnate o serie de acorduri bilaterale cu țări terțe în acest domeniu. Cu toate acestea, Kosovo trebuie să pună în aplicare un cadru eficient de protecție a martorilor. Nu au existat condamnări la nivel înalt. Au existat cazuri de intimidare a judecătorilor și a procurorilor. Crima organizată rămâne o problemă foarte gravă. Autoritățile trebuie să își intensifice eforturile pentru a lupta împotriva rețelelor de crimă organizată din țările din Balcanii de Vest și din Europa, în special prin anchete, arestări, confiscări de bunuri și condamnări. Kosovo trebuie să obțină rezultate concrete în acest domeniu.

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește *traficul de persoane*. Au avut loc o serie de arestări într-un caz de trafic cu persoane. Kosovo a adoptat norme internaționale privind ajutorul acordat victimelor traficului de persoane. Cu toate acestea, numărul de cazuri detectate și de victime identificate ale traficului de persoane se menține scăzut și nu reflectă în mod direct amploarea fenomenului. Nivelul pedepselor date autorilor nu este întotdeauna adecvat. Capacitatea instituțiilor din Kosovo de a ancheta, de a urmări în justiție și de a condamna traficul de persoane trebuie consolidată. În ceea ce privește măsurile de luptă împotriva terorismului, au fost înregistrate unele progrese. Capacitatea unității de luptă împotriva terorismului din cadrul poliției kosovare a fost îmbunătățită.

Kosovo a realizat progrese limitate în ceea ce privește *protecția datelor cu caracter personal*. A fost adoptată o lege privind protecția datelor cu caracter personal. Autoritatea de supraveghere a protecției datelor nu a fost instituită încă. Cetățenii din Kosovo nu sunt informați suficient cu privire la drepturile lor în materie de protecție a datelor cu caracter personal. Progresele în acest domeniu sunt esențiale pentru cooperarea internațională a Kosovo în domeniul justiției și al afacerilor interne.

Turcia

Turcia continuă să îndeplinească într-o măsură suficientă **criteriile politice**. Reformele constituționale recente au creat condițiile necesare pentru realizarea de progrese într-o serie de

domenii, cum ar fi sistemul judiciar și drepturile fundamentale. Acum aceste reforme trebuie puse în aplicare în conformitate cu standardele europene. Deschiderea democratică, care viza în special găsirea unei soluții la problema kurdă, nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor.

Pachetul de modificări constituționale, aprobat prin referendum la 12 septembrie, reprezintă un pas în direcția bună. Aceste modificări corespund unor priorități din cadrul parteneriatului pentru aderare în ceea ce privește sistemul judiciar, drepturile fundamentale și administrația publică. Cu toate acestea, redactarea și adoptarea reformelor constituționale nu au fost precedate de un proces de consultare la care să fi participat partide politice și societatea civilă în general. Va fi esențială punerea în aplicare a acestui pachet de modificări în conformitate cu standardele europene și într-un mod transparent și cu participarea tuturor părților interesate. Sunt necesare eforturi semnificative în ceea ce privește drepturile fundamentale. În practică, numărul acțiunilor în justiție împotriva jurnaliștilor și presiunea exercitată asupra mass-mediei afectează libertatea presei. Guvernul nu a dat dovadă de deschiderea democratică pe care o anunțase în august 2009 privind, în special, abordarea problemei kurde. În plus, această politică a fost afectată de decizia Curții Constituționale de a desființa Partidul Societății Democratice (DTP), precum și de un val de atentate teroriste ale PKK.

În ceea ce privește *democrația și statul de drept* din Turcia, a continuat ancheta privind rețeaua Ergenekon, despre care se bănuiește că desfășoară activități criminale. Această anchetă, precum și investigarea mai multor planuri de atac constituie în continuare un prilej pentru Turcia de a consolida încrederea în buna funcționare a instituțiilor sale democratice și a statului de drept. Cu toate acestea, există motive de îngrijorare în ceea ce privește garanțiile judiciare pentru toți suspecții. Turcia trebuie să își alinieze în continuare la standardele europene legislația privind procedura și motivele desființării partidelor politice.

În ceea ce privește *reforma administrației publice*, s-au înregistrat unele progrese: odată cu adoptarea modificărilor Constituției, în special în ceea ce privește modificările care au favorizat crearea instituției Avocatului Poporului, protecția datelor cu caracter personal și accesul la informații. Sunt necesare eforturi suplimentare, în special în ceea ce privește reformarea funcției publice.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *controlul civil asupra forțelor de securitate*. Pachetul constituțional limitează competența instanțelor militare și prevede posibilitatea ca hotărârile pronunțate de Consiliul Militar Suprem să facă obiectul unui control jurisdicțional. Cu toate acestea, ofițeri cu rang superior din cadrul forțelor armate au continuat să facă afirmații care le depășesc atribuțiile, în special în ceea ce privește unele aspecte judiciare. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește controlul parlamentar asupra cheltuielilor din domeniul bugetului apărării.

În *sistemul judiciar* s-au înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei de reformă judiciară. Adoptarea modificărilor constituționale privind componența Consiliului Suprem al Magistraturii reprezintă o măsură pozitivă. Cu toate acestea, Consiliul Superior se află încă sub conducerea Ministerului Justiției, care are ultimul cuvânt în ceea ce privește anchetele. În cadrul procesului de elaborare și de adoptare a legislației de punere în aplicare, va fi necesară stabilirea unui dialog efectiv cu toate părțile interesate. Acest lucru ar permite punerea în aplicare a acestor reforme în conformitate cu standardele europene, într-un mod transparent și cu participarea tuturor părților interesate.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește dezvoltarea unei strategii globale anticorupție și a unui plan de acțiune cuprinzător. Cu toate acestea, corupția rămâne generalizată în multe

domenii. Turcia trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește anchetele, punerile sub acuzare și condamnările.

În ceea ce privește *drepturile omului și protecția minorităților*, s-au înregistrat unele progrese, în special referitor la libertatea de întrunire și la drepturile femeilor, drepturile copiilor și drepturile culturale. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi semnificative, în special în ceea ce privește libertatea de exprimare și libertatea religioasă.

În ceea ce privește *respectarea legislației internaționale privind drepturile omului*, instituțiile de apărare a drepturilor omului trebuie aliniate pe deplin la principiile ONU.

Continuă tendința pozitivă în ceea ce privește prevenirea torturii și a relelor tratamente. Unele cazuri importante referitoare la încălcarea drepturilor omului s-au finalizat prin condamnări. Cu toate acestea, faptul că autoritățile de aplicare a legii folosesc în continuare forța în mod disproporționat constituie un motiv de îngrijorare.

Continuă punerea în aplicare a programului de reformă în închisori. Cu toate acestea, numărul mare de prizonieri aflați în arest preventiv rămâne una dintre cele mai importante probleme. Trebuie îmbunătățite serviciile medicale din închisori.

Legislația turcă nu garantează într-o măsură suficientă *libertatea de exprimare* în conformitate cu CEDO și cu jurisprudența CEDO. Numărul mare de acțiuni introduse împotriva jurnaliștilor constituie un motiv de îngrijorare. Presiunile politice nejustificate asupra mass-mediei și incertitudinile juridice afectează exercitarea libertății presei în practică. Interzicerea frecventă a unor site-uri internet constituie un motiv de îngrijorare.

În ceea ce privește libertatea de întrunire, s-au înregistrat unele progrese. Demonstrații care în trecut au alimentat revolte, cum ar fi sărbătoarea de Newroz (Anul nou kurd) sau sărbătoarea de 1 mai s-au desfășurat fără incidente în acest an și au fost bine coordonate cu autoritățile. Cu toate acestea, în cadrul unor demonstrații legate de problema kurdă care au avut loc în sudul țării, forțele de securitate au folosit forța în mod excesiv.

Cadrul juridic referitor la *libertatea de asociere* respectă, în general, standardele UE. Cu toate acestea, autoritățile exercită controale excesive și continuă să lanseze proceduri de desființare a asociațiilor LGBT (persoane lesbiene, homosexuale, bisexuale și transgen).

În ceea ce privește *libertatea religioasă*, libertatea de cult este, în general, respectată. A continuat punerea în aplicare a legii privind fundațiile, deși s-au înregistrat unele întârzieri și probleme procedurale. Dialogul între comunitatea alevi și comunitățile nemusulmane a continuat, însă fără rezultat, deocamdată. Persoanele care aparțin religiilor minoritare sunt în continuare ținta amenințărilor lansate de extremiști. Nu a fost încă instituit un cadru juridic în conformitate cu CEDO, care să permită tuturor comunităților religioase nemusulmane și comunității alevi să funcționeze fără restricții nejustificate, inclusiv în ceea ce privește instruirea clerului.

A fost instituit, în mare parte, cadrul juridic în materie de garantare a *drepturilor femeilor* și a egalității de gen. Acest cadru a fost consolidat prin modificarea constituțională care a permis adoptarea unor măsuri de discriminare pozitivă în favoarea femeilor. Cu toate acestea, sunt necesare noi eforturi susținute pentru ca acest cadru juridic să devină o realitate socială și economică. Garantarea drepturilor femeilor și a egalității de gen rămâne, în practică, o provocare majoră pentru Turcia. Crimele de onoare, căsătoriile forțate și la vârste fragede, precum și violența în familie rămân probleme grave. Legislația trebuie pusă în aplicare în mod

coerent la nivelul întregii țări. Este nevoie de mai multe campanii de educare și de sensibilizare a opiniei publice în ceea ce privește drepturile femeilor și egalitatea de gen.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *drepturile copiilor*. Turcia și-a aliniat cadrul juridic referitor la justiția pentru minori la standardele internaționale. Diferența între numărul de băieți și numărul de fete înscrise în școala primară a continuat să scadă, însă această problemă există în continuare în anumite zone ale țării. Abandonul școlar constituie, în continuare, o sursă de îngrijorare. Trebuie consolidate eforturile în toate domeniile, inclusiv în domenii precum educația, exploatarea copiilor prin muncă, sănătatea, capacitatea și coordonarea administrativă, și trebuie construit un sistem eficient de justiție pentru minori la nivelul întregii țări.

Modificările constituționale aduc o extindere a *drepturilor sindicale* în Turcia, în special în ceea ce privește funcția publică. Cu toate acestea, în actualul cadru juridic există dispoziții restrictive care nu corespund standardelor UE și convențiilor OIM. Lipsa unui consens între partenerii sociali și guvern constituie un obstacol în calea adoptării unei noi legislații.

Poziția Turciei în ceea ce privește *respectarea și protecția minorităților și a drepturilor culturale* rămâne restrictivă. Mai trebuie făcute progrese în vederea respectării depline și a protejării limbii, a culturii și a drepturilor fundamentale, în conformitate cu standardele europene. Turcia trebuie să facă eforturi suplimentare pentru a stimula toleranța față de minorități și pentru a promova incluziunea socială acestora.

S-au adoptat unele măsuri pozitive în vederea consolidării drepturilor culturale, în special în ceea ce privește politica Turciei de radiodifuziune în alte limbi decât turca. Cu toate acestea, există în continuare restricții, în special în ceea ce privește folosirea acestor limbi la nivel politic, la nivelul educației și al contactelor cu administrația publică.

Problema *romilor* a făcut obiectul unor dezbateri publice mai largi și sunt în curs măsuri concrete menite să răspundă unora dintre problemele cu care se confruntă aceștia. Cu toate acestea, în lipsa unei politici globale menite să contribuie la incluziunea socială a romilor, aceștia sunt în continuare tratați în mod discriminatoriu în ceea ce privește accesul la educație, la locuințe, la serviciile de sănătate și la serviciile publice.

În ceea ce privește *estul și sud-estul țării*, dezbaterea publică a guvernului nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor, puține măsuri fiind puse în practică. Este important ca eforturile menite să soluționeze problema kurdă să fie susținute printr-un amplu proces de consultare. Legislația privind combaterea terorismului trebuie modificată pentru a evita restricțiile nejustificate în ceea ce privește exercitarea drepturilor fundamentale. Prezența a numeroase mine antipersonal constituie, în continuare, un motiv de îngrijorare. Este încă necesară eliminarea progresivă a sistemului de pază a satelor.

Din luna iunie, asistăm la o intensificare a atacurilor teroriste comise de PKK, în urma cărora și-au pierdut viața numeroase persoane. PKK se află pe lista organizațiilor teroriste întocmită de UE. Turcia și Uniunea Europeană și-au intensificat dialogul privind lupta împotriva terorismului.

S-au acordat în continuare compensații *persoanelor strămutate în interiorul țării* (PSI), însă punerea în aplicare a măsurilor nu este eficace. Guvernul nu a elaborat o strategie națională pentru soluționarea problemei PSI și trebuie să își intensifice eforturile pentru răspunde nevoilor acestor persoane. Este necesară consolidarea cadrului juridic privind refugiații și solicitantii de azil și a aplicării circularelor privind procedurile de depunere a cererilor. Este

important să se îmbunătățească în continuare condițiile generale din centrele de detenție pentru străini.

În ceea ce privește **chestiunile regionale și obligațiile internaționale**, Turcia a continuat să își exprime public sprijinul față de negocierile dintre liderii celor două comunități, negocieri desfășurate sub auspiciile Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite, în vederea identificării unei soluții globale la *problema cipriotă*. Cu toate acestea, în ciuda apelurilor lansate de Consiliu și de Comisie, Turcia nu a respectat obligațiile care îi revin, subliniate în declarația din 21 septembrie 2005 a Comunității Europene și a statelor membre ale acesteia și în concluziile Consiliului, în special în concluziile din decembrie 2006 și decembrie 2009. Pe lângă faptul că nu își respectă obligația de a pune în aplicare integral și fără discriminare protocolul adițional la Acordul de asociere, Turcia nici nu a înlăturat toate obstacolele din calea liberei circulații a mărfurilor, printre care se numără restricțiile privind legăturile de transport direct cu Cipru. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește normalizarea relațiilor bilaterale cu Republica Cipru.

În ceea ce privește *relațiile cu Grecia*, se observă un nou impuls în ceea ce privește îmbunătățirea relațiilor bilaterale, ceea ce a condus la obținerea unor rezultate pozitive în domenii precum comerțul, educația, transportul, energia, cultura și mediul. S-au intensificat discuțiile bilaterale de tatonare. Grecia a depus un număr considerabil de plângeri oficiale privind violarea repetată a spațiului său aerian de către Turcia, inclusiv privind zboruri deasupra insulelor grecești. Grecia a depus și plângeri legate de violarea apelor sale teritoriale.

UE și Turcia au stabilit un dialog privind domenii de interes comun în ceea ce privește țările din *Balkanii de Vest*. Turcia a avut o serie de inițiative în regiune, inclusiv organizarea de discuții tripartite cu Serbia și Bosnia și Herțegovina. Relațiile cu Bulgaria sunt, în continuare, bune.

Economia Turciei a fost afectată puternic de criza financiară globală, însă și-a recuperat rapid pierderile datorită ratei globale de creștere înregistrate începând cu cel de al doilea trimestru al anului 2009. Bugetul de stat și banca centrală au contribuit cu succes la sprijinirea substanțială a cererii globale, în special printr-o relaxare semnificativă a politicii fiscale și monetare. Ratele de creștere ridicate sunt însoțite de accentuarea rapidă a deficitului comercial și a deficitului de cont curent, de o scădere a șomajului – al cărui nivel este mai ridicat însă decât înainte de apariția crizei - și de o creștere a presiunilor inflaționiste. Strategia existentă inclusă în politicile de intervenție în situații de criză/strategia de renunțare la măsurile intervenționiste legate de criză pune accentul pe obținerea unei creșteri puternice, durabile și echilibrate. S-a încheiat procesul de elaborare a unei reguli/norme? bugetare care ar putea îmbunătăți considerabil rezultatele bugetare de-a lungul timpului. Cu toate acestea, adoptarea acesteia de către Parlament a fost amânată. Progresele în ceea ce privește reformele structurale sunt inegale, însă scăderea ratelor dobânzilor reale și o consolidare a elementelor economice fundamentale ar trebui să permită o accelerare a acestor reforme.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Turcia este o economie de piață funcțională, care ar trebui să poată face față pe termen mediu presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniune, cu condiția să continue aplicarea programului său global de reformă în vederea eliminării deficiențelor structurale.

După perioada de criză, s-a menținut consensul privind elementele fundamentale ale politicii economice. Măsurile de combatere a crizei, care au atenuat încetinirea economică, generând însă creșterea deficitului bugetar și a datoriilor acumulate, sunt eliminate treptat. Renunțarea la timp, în mod punctual și bine fundamentat la măsurile de stimulare rămâne o provocare

care trebuie abordată pentru a profita la maximum de avantajele consolidării fiscale din anii trecuți și ale sustenabilității globale a finanțelor publice pe termen mediu și pentru a avea o creștere puternică, durabilă și echilibrată. Procesul de privatizare a continuat, chiar dacă într-un ritm mai puțin susținut, din cauza contextului economic global. Sectorul financiar a rămas extrem de solid datorită reformelor efectuate anterior. Investițiile au cunoscut o redresare puternică și s-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește modernizarea capitalului uman și material al țării. Turcia a reușit să își diversifice parțial schimburile comerciale, îndreptându-se spre noi piețe, ceea ce a limitat, într-o anumită măsură, impactul crizei. Nivelul de integrare comercială și economică cu UE a rămas ridicat.

Cu toate acestea, dezechilibrele externe și necesitățile de finanțare au crescut semnificativ pe fondul relansării creșterii, chiar dacă accesul la finanțarea externă a funcționat în continuare fără probleme. Presiunile inflaționiste au crescut considerabil, în special din cauza presiunilor provocate de consumul de energie și de activitatea economică înfloritoare. Înregistrarea de progrese în ceea ce privește transparența bugetară, consolidarea cadrului de țintire a inflației și menținerea stabilității financiare rămân condițiile-cheie necesare pentru a reduce la minimum riscurile unui scenariu cu creșteri și scăderi neașteptate. Rata șomajului rămâne mai ridicată decât nivelurile dinaintea apariției crizei și se așteaptă ca în următorii ani aceasta să rămână la un nivel ridicat din cauza factorilor demografici. Capacitatea scăzută de a crea noi locuri de muncă este, în mod clar, legată de un dezechilibru între cererea și oferta de mână de lucru specializată, precum și de reglementarea excesivă a pieței muncii. Există obstacole la ieșirea de pe piață, iar procedurile de faliment sunt relativ greoaie. Ca urmare a crizei, accesul IMM-urilor la finanțare a devenit și mai complicat. Mediul juridic și, în special, procedurile judiciare creează în continuare probleme practice și obstacole în calea îmbunătățirii mediului de afaceri. Reglementarea actuală a piețelor de produse și lipsa persistentă de transparență în ceea ce privește acordarea ajutoarelor de stat nu sunt favorabile îmbunătățirii climatului de afaceri. Economia informală rămâne o problemă serioasă.

Turcia și-a îmbunătățit în continuare **capacitatea de asumare a obligațiilor asociate calității de stat membru**. S-au realizat progrese, câteodată inegale, în majoritatea domeniilor. Alinierea este avansată în anumite domenii, cum ar fi libera circulație a mărfurilor, drepturile de proprietate intelectuală, politica antitrust, energia, politica privind întreprinderile și industria, protecția consumatorilor, statisticile, rețelele transeuropene, precum și știința și cercetarea. Trebuie continuate eforturile de aliniere în domenii precum mediul, dreptul societăților comerciale, achizițiile publice, dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor. În ceea ce privește uniunea vamală, trebuie finalizată alinierea. Nu au fost încă soluționate mai multe aspecte care descurajează schimburile comerciale și care durează de mult timp, printre care se numără controalele de evaluare a conformității, cererile de acordare a unor licențe de import și export, respectarea efectivă a DPI, cererile de înregistrare a unor noi produse farmaceutice și tratamentul discriminatoriu în ceea ce privește fiscalitatea. Este esențial ca Turcia să pună pe deplin în aplicare uniunea vamală și să îndepărteze un număr mare de obstacole care afectează produsele UE aflate în liberă circulație. Este deosebit de important ca Turcia să își îmbunătățească, în majoritatea domeniilor, capacitatea administrativă de aplicare a acquis-ului.

În ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, alinierea legislativă este destul de avansată, însă pot fi raportate progrese limitate. Pe lângă obstacolele tehnice în calea comerțului, care există în continuare și împiedică libera circulație a mărfurilor, au fost adăugate altele noi. S-au înregistrat puține progrese în domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*, unde alinierea rămâne într-un stadiu incipient. Alinierea în domeniile *dreptului de stabilire și liberei circulații a serviciilor* se află într-un stadiu incipient. Se pot raporta progrese foarte limitate în ceea ce

privește recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale. Nu s-au înregistrat progrese în domeniile serviciilor și dreptului de stabilire. În ceea ce privește *libera circulație a capitalurilor*, s-au înregistrat progrese, în special în ceea ce privește alinierea la acquis-ul în domeniul luptei împotriva spălării banilor. Cadrul juridic privind combaterea terorismului este, în continuare, incomplet. Turcia nu a realizat progrese nici în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile, nici în ceea ce privește sistemele de plată.

Pot fi raportate unele progrese în domeniul *achizițiilor publice*, în special în ceea ce privește cadrul instituțional și capacitatea administrativă. Trebuie adoptată strategia de aliniere, iar Turcia trebuie să continue procesul de aliniere, în special în domenii precum serviciile de utilitate publică, concesiunile și parteneriatele public-privat. În ceea ce privește *dreptul societăților comerciale*, se pot observa progrese limitate. Nu a fost adoptat noul cod comercial. Capacitatea administrativă trebuie consolidată în continuare, iar cadrul juridic și instituțional în domeniul auditului nu a fost încă instituit. Alinierea *legislației privind drepturile de proprietate intelectuală* este destul de avansată. Faptul că Turcia a acceptat să stabilească un dialog cu Comisia referitor la drepturile de proprietate intelectuală (DPI) reprezintă un element-cheie al negocierilor de aderare. Cu toate acestea, legislația necesară în domeniul DPI, inclusiv introducerea unor sancțiuni penale disuasive, nu a fost încă adoptată. Trebuie îmbunătățite coordonarea și cooperarea în domeniul DPI.

În ceea ce privește *politica în domeniul concurenței*, alinierea în domeniul antitrust este destul de avansată. Turcia aplică normele în domeniul concurenței în mod eficace. În ceea ce privește ajutoarele de stat, adoptarea unei legi privind ajutoarele de stat care să instituie o autoritate de control constituie un important pas înainte. Rămâne ca această autoritate de control să devină operațională în cel mai scurt timp.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește *serviciile financiare*, în urma introducerii unor măsuri prudențiale suplimentare de către autoritățile de supraveghere. În general, alinierea Turciei la acquis rămâne parțială. În ceea ce privește *societatea informațională și mass-media* în domeniul comunicațiilor electronice și al tehnologiilor informației, organismul de reglementare în domeniul telecomunicațiilor a realizat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a reglementărilor. În domeniul politicii audiovizualului, se pot raporta unele progrese. Rămân, totuși, mai multe obstacole în calea dezvoltării pieței. Legislația privind telecomunicațiile electronice, serviciile oferite de societatea informațională și politica audiovizuală necesită ajustări suplimentare.

În ceea ce privește *agricultura și dezvoltarea rurală*, s-au înregistrat progrese limitate. Politicile de sprijinire a agriculturii nu au făcut decât progrese minore în ceea ce privește apropierea de politica agricolă comună (PAC). S-au luat măsuri inițiale în vederea dezvoltării unui sistem integrat de administrare și control. Cu toate acestea, Turcia nu a înlăturat total obstacolele tehnice în calea comerțului cu produse bovine. Derapajele în ceea ce privește programul de acreditare a structurilor IPARD reprezintă, de asemenea, o problemă. Sunt încă necesare progrese în ceea ce privește statisticile agricole, rețeaua privind datele contabile agricole, politica de calitate și agricultura ecologică. În ceea ce privește *siguranța alimentelor și politica veterinară și fitosanitară*, s-au înregistrat progrese, în special prin adoptarea unei legislații-cadru esențiale. Noua strategie de aliniere ar trebui să faciliteze transpunerea și punerea în aplicare a acquis-ului respectiv. În domeniul *pescuitorului*, s-au realizat unele progrese în materie de gestionare a resurselor și a flotei, de inspecție și control, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a acordurilor internaționale. Sunt necesare progrese suplimentare în ceea ce privește alinierea legislativă, structurile administrative și politica de piață, acțiunile structurale și ajutoarele de stat.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea *sectorului transporturilor*. Procesul de aliniere a ajuns la un nivel avansat în sectorul aviației, în sectorul maritim și în cel rutier. Însă în ceea ce privește deschiderea pieței transporturilor feroviare și normele de siguranță, nu s-au înregistrat progrese. Lipsa de comunicare între centrele de control al traficului aerian din Turcia și din Republica Cipru continuă să compromită grav siguranța traficului aerian. În sectorul maritim, nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește participarea Turciei la convențiile internaționale. Capacitatea administrativă și capacitatea de punere în aplicare rămân limitate.

În sectorul *energetic*, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește electricitatea, energia din surse regenerabile și eficiența energetică, precum și securitatea aprovizionării. Sunt necesare eforturi suplimentare în sectoare precum gazele naturale, energia nucleară, siguranța nucleară, protecția împotriva radiațiilor și ajutoarele de stat.

În domeniul *fiscalității*, s-au înregistrat progrese la nivel de aliniere, în special în ceea ce privește eliminarea practicilor discriminatorii existente în sectorul tutunului. Cu toate acestea, mărirea accizelor la băuturile alcoolice nu corespunde planului de acțiune stabilit împreună cu Comisia, element-cheie necesar pentru ca negocierile de aderare să înregistreze în continuare progrese. S-au făcut în continuare eforturi de consolidare a administrației fiscale, de combatere a economiei informale și de sporire a respectării voluntare a obligațiilor. Nu se poate raporta aproape niciun progres în ceea ce privește impozitarea directă și impozitarea indirectă.

În ceea ce privește *politica economică și monetară*, pregătirile își urmează cursul normal. Trebuie făcute eforturi în vederea continuării procesului de aliniere. Este vorba în special despre independența deplină a Băncii Centrale și de interzicerea accesului privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în domeniul *statisticii*, în care nivelul de aliniere este ridicat. TurkStat a continuat să îmbunătățească coordonarea sistemului statistic. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește registrul întreprinderilor și statisticile sectoriale. Trebuie însă continuat procesul de aliniere a statisticilor referitoare la conturile naționale și la agricultură.

Turcia a înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea la *acquis* în domeniul *politicii sociale și al ocupării forței de muncă*. Pachetul de modificări constituționale aduce modificări semnificative în domeniul dialogului social în sectorul public și pregătește calea către discriminarea pozitivă a femeilor, a copiilor, a persoanelor în vârstă și a persoanelor cu handicap. Cu toate acestea, alinierea generală rămâne limitată, iar capacitatea administrativă trebuie consolidată. Reforma care vizează asigurarea unor drepturi sindicale depline în conformitate cu standardele UE și cu convențiile OIM nu a fost încă demarată. Există o serie de probleme legate de munca nedeclarată, de ratele scăzute de ocupare a femeilor, de punerea în aplicare a legislației în domeniile sănătății și siguranței la locul de muncă. Lipsește, de asemenea, un cadru general de politică privind combaterea sărăciei.

S-au înregistrat noi progrese în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria*, unde nivelul de aliniere este suficient. Aceste progrese sunt legate de strategia și de planul de acțiune privind industria, de extinderea accesului la instrumentele politicii privind întreprinderile și industria, precum și de adoptarea strategiilor și a foilor de parcurs sectoriale. Se pot raporta îmbunătățiri limitate în ceea ce privește mediul de afaceri și continuarea eforturilor de monitorizare și evaluare.

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește *rețelele transeuropene*. În special, Turcia a ajuns la un nivel avansat al negocierilor pentru viitoarea rețea transeuropeană de transport. Pot fi raportate unele progrese în domeniul rețelelor de energie.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale*, însă acestea au fost inegale. În special, s-a finalizat cadrul legislativ și instituțional pentru punerea în aplicare a componentelor III și IV ale IPA. Implicarea actorilor subnaționali la pregătirea proiectelor s-a îmbunătățit. La nivel național, trebuie încă îmbunătățită capacitatea administrativă a instituțiilor implicate în executarea fondurilor de preaderare pentru a asigura utilizarea mai eficientă a acestor fonduri, astfel încât Turcia să fie pregătită în perspectiva utilizării fondurilor structurale.

În general, s-au înregistrat progrese în domeniul *justiției*. Adoptarea modificărilor constituționale privind componența Consiliului Suprem al Magistraturii este o măsură pozitivă. La fel este și limitarea competenței instanțelor militare. În cadrul procesului de elaborare și adoptare a legislației, va fi necesară stabilirea unui dialog efectiv cu toate părțile interesate și cu societatea civilă în general. Punerea în aplicare a acestor reforme în conformitate cu standardele europene va fi esențială. În ceea ce privește *anticorupția*, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește dezvoltarea unei strategii globale anticorupție și a unui plan de acțiune cuprinzător. S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește crearea unui organism care să supravegheze și să monitorizeze punerea în aplicare a acestora. Cu toate acestea, este necesară o punere în aplicare efectivă, iar Turcia trebuie să obțină rezultate în ceea ce privește anchetele, punerile sub acuzare și condamnările.

În domeniul *justiției, libertății și securității* s-au înregistrat progrese, dar acestea sunt inegale. S-a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește finalizarea negocierilor referitoare la acordul de readmisie între UE și Turcia. Sunt necesare dispoziții instituționale clare și resurse suficiente în materie de migrație și azil. Se pot raporta unele progrese în ceea ce privește cooperarea în domeniul luptei împotriva traficului de droguri și cooperarea în domeniul vamal. Se pot raporta progrese limitate în ceea ce privește frontierele externe și Schengen, precum și lupta împotriva criminalității organizate și a terorismului. S-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește politica în domeniul vizelor. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește cooperarea judiciară în materie civilă și penală. În general, sunt esențiale adoptarea în regim de urgență a proiectelor legislative și ratificarea acordurilor internaționale semnate.

Turcia este bine pregătită în domeniul *științei și cercetării*, iar în ceea ce privește integrarea în spațiul european de cercetare, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare. În general, participarea Turciei la programele-cadru și rata de succes sunt în creștere. Sunt necesare noi eforturi pentru a menține aceste rezultate pe parcursul celui de Al 7-lea program-cadru de cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7).

În ceea ce privește *educația și cultura*, s-au înregistrat unele progrese, în special în domeniul *educației*. Rata globală de școlarizare a continuat să crească, diferența dintre fetele și băieții înscriși la școală reducându-se ușor; Turcia a continuat să înregistreze rezultate tot mai bune în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință comune ale UE. S-au înregistrat unele progrese în domeniul culturii, dar nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea legislativă.

În ceea ce privește *mediul*, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește continuarea procesului de aliniere. Turcia a făcut progrese satisfăcătoare în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, însă în domenii precum legislația orizontală, calitatea aerului și a apei, poluarea industrială, substanțele chimice și capacitatea administrativă s-au înregistrat progrese limitate. Cu toate

acestea, Turcia a înregistrat progrese foarte limitate în ceea ce privește schimbările climatice, iar în domeniul protecției naturii nu a înregistrat progrese. Turcia a înregistrat progrese în ceea ce privește capacitatea administrativă prin crearea unor mecanisme de coordonare. Trebuie să crească nivelul de investiții.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește alinierea la *acquis-ul* privind *protecția consumatorului și a sănătății*. Trebuie, totuși, consolidată capacitatea administrativă. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește protecția consumatorilor, trebuie consolidate asociațiile de consumatori și trebuie garantată aplicarea corespunzătoare a legislației. Coordonarea și cooperarea între părțile interesate sunt, în continuare, insuficiente. S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește alinierea în domeniul sănătății publice, însă măsurile de punere în aplicare rămân insuficiente.

În domeniul *vamal*, nivelul de aliniere este ridicat, atât în ceea ce privește legislația, cât și capacitatea administrativă. Cu toate acestea, existența magazinelor duty free la punctele de intrare și obligația impusă importatorilor de produse aflate în liberă circulație în UE de a prezenta informații privind originea acestor produse înainte de vămuire nu sunt în conformitate cu *acquis-ul*. Legislația privind zonele de liber schimb și contingentele tarifare trebuie încă aliniată. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți controalele bazate pe risc și procedurile simplificate pentru a facilita comerțul legitim și pentru a reduce controalele fizice. Trebuie respectate angajamentele privind punerea în aplicare eficace a drepturilor de proprietate intelectuală și cele privind lupta împotriva produselor contrafăcute.

Turcia a atins un nivel ridicat de aliniere în domeniul *relațiilor externe*, dar trebuie să realizeze în continuare progrese în multe domenii, în special în ceea ce privește acoperirea geografică a sistemului generalizat de preferințe.

A continuat alinierea la *politica externă și de securitate comună* a UE. Turcia a căutat să stabilească cu UE un dialog și consultări privind chestiuni de politică externă. În cadrul Consiliului de Securitate al ONU, Turcia nu s-a aliniat la poziția UE, care consta în impunerea de noi sancțiuni împotriva Iranului. Turcia a făcut eforturi pentru a-și îmbunătăți relațiile cu țări învecinate precum Irakul, inclusiv cu guvernul regional kurd, și cu Siria. Relațiile cu Israelul s-au deteriorat în mod semnificativ în urma incidentului în care a fost implicată flotila din Gaza. Protocoalele semnate cu Armenia în vederea normalizării relațiilor dintre aceste două țări nu au fost încă ratificate.

Turcia își aduce o contribuție semnificativă la politica de securitate și apărare comună (PSAC) și încearcă să se implice mai mult în activitățile PSAC. Trebuie încă rezolvată problema cooperării UE-NATO în care sunt implicate toate statele membre UE, dincolo de acordurile „Berlin plus”. Turcia nu s-a aliniat la poziția UE privind participarea la Aranjamentul de la Wassenaar.

Pot fi menționate progrese limitate în domeniul *controlului financiar*, al cărui nivel de aliniere este destul de avansat. Legislația de punere în aplicare a legii privind gestionarea și controlul finanțelor publice există, însă documentul strategic și planul de acțiune privind controlul intern al finanțelor publice trebuie să facă obiectul unei revizui. Nu a fost încă adoptată legea revizuită privind Curtea de Conturi din Turcia, lege care aliniază auditul extern la normele internaționale relevante. Serviciul de coordonare antifraudă din Turcia nu s-a transformat încă într-o rețea operațională. Sunt necesare structuri permanente care să aibă contacte cu Comisia în ceea ce privește protecția euro împotriva contrafacerii. Alinierea Turciei la principiile de bază și la instituțiile *acquis-ului* în domeniul dispozițiilor *financiare și*

bugetare este destul de avansată, chiar dacă pregătirile în domeniul acquis-ului privind resursele proprii nu se află decât într-un stadiu incipient.

Islanda

Primul raport privind progresele înregistrate de Irlanda confirmă informațiile cuprinse în avizul Comisiei din februarie 2010 potrivit cărora Islanda îndeplinește criteriile politice. Islanda este o democrație funcțională, cu instituții solide și cu tradiții de democrație reprezentativă adânc înrădăcinate. Sistemul judiciar din această țară este consolidat, iar magistrații au un nivel foarte ridicat. În ceea ce privește drepturile omului și protecția minorităților, Irlanda continuă să respecte drepturile fundamentale și să asigure un nivel ridicat de cooperare cu mecanismele internaționale menite să asigure protecția drepturilor omului.

În aviz au fost, totuși, identificate o serie de probleme, însă raportul confirmă faptul că Islanda a luat măsuri pentru a le rezolva.

În ceea ce privește **criteriile politice**, guvernul de coaliție a rămas stabil în perioada de raportare, în ciuda contextului economic dificil și a opiniilor divergente ale forțelor politice și ale populației islandeze privind perspectiva aderării la UE. Cu toate acestea, procesul de aderare s-a bucurat de o susținere mai importantă la sfârșitul perioadei de raportare, majoritatea părților interesate declarându-se în favoarea deschiderii negocierilor de aderare.

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește identificarea actorilor responsabili de prăbușirea sistemului bancar islandez și gestionarea consecințelor politice și administrative ale acestei prăbușiri. Acest lucru este o dovadă a funcționării instituțiilor democratice islandeze. Raportul Comisiei speciale de anchetă independente, publicat în aprilie 2010, a condus la o serie de recomandări în vederea stabilizării sistemului financiar și a unei mai bune supravegheri a acestuia. În paralel, Procuratura specială a continuat să facă o serie de investigații după perioada de criză financiară.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului juridic referitor la conflictele de interese și la finanțarea partidelor politice. În urma modificării legii privind sistemul judiciar, s-au schimbat regulile privind numirea judecătorilor în vederea consolidării în continuare a independenței *sistemului judiciar*. Punerea în aplicare a recomandărilor formulate de Comisia specială de anchetă, a cadrului modificat privind conflictele de interese, precum și a procedurilor revizuite de numire a magistraților este în curs. Impactul acestor măsuri va trebui analizat într-o etapă ulterioară.

Atât *guvernul*, cât și *parlamentul* au continuat să funcționeze în bune condiții. Guvernul a luat măsuri menite să consolideze și mai mult *administrația* publică. Comisiile de negociere responsabile cu coordonarea procesului de aderare în general își desfășoară activitatea în condiții normale.

Mai trebuie ratificată Convenția-cadru a Consiliului Europei privind protecția minorităților naționale.

Economia Islandei a intrat într-o lungă perioadă de recesiune accentuată, iar perspectivele unei redresări, oricât de mici, rămân incerte. Rata șomajului a crescut, iar finanțele publice au suferit o deteriorare importantă, cu o creștere a deficitului bugetar și cu o creștere semnificativă a datoriei publice, care era deja foarte ridicată. În schimb, inflația a scăzut

treptat, dar sigur. Printr-o combinație de politici macroeconomice prudente, s-a pus accentul pe stabilizarea cursului de schimb și pe consolidarea fiscală. Un sector financiar în care persistă disfuncționalitățile, dezechilibrul generalizat al bilanțului în sectorul privat și o datorie externă extrem de ridicată reprezintă provocări importante. Programul FMI este în desfășurare conform planului.

În ceea ce privește **criteriile economice**, Islanda poate fi considerată o economie de piață funcțională. Cu toate acestea, problemele cu care se confruntă sectorul financiar și restricțiile impuse circulației capitalurilor constituie încă o piedică în calea alocării eficiente a resurselor. Pe termen mediu, Islanda și-ar putea recăpăta capacitatea de a face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței de pe piața unică, cu condiția să continue să rezolve problemele structurale cu care se confruntă în prezent prin politici macroeconomice și reforme structurale corespunzătoare.

Măsurile de politică adoptate au fost, în general, adecvate și favorabile recăpătării unei mai mari stabilități macrofinanciare, deși perspectivele unei reveniri rapide a creșterii economice rămân incerte. Consolidarea fiscală a continuat; deficitul bugetar a început să scadă, iar datoria publică a fost restructurată în vederea acoperirii/reducerii profilului acesteia și în vederea reducerii riscurilor legate de schimbul valutar. Inflația a scăzut, iar principalele rate ale dobânzilor au scăzut treptat. O creștere a excedentului comercial a permis o ușoară apreciere a monedei naționale. Rezervele în valută au crescut, deși o mare parte a acestei creșteri se datorează finanțării externe oficiale. Piața muncii a rămas flexibilă, iar ratele de participare/activitate relativ ridicate. Islanda dispune de infrastructuri de bază de bună calitate, de numeroase resurse naturale și de o populație cu un nivel de educație ridicat.

Cu toate acestea, economia încă suportă consecințele colapsului financiar. Finanțele publice se confruntă în continuare cu problema reducerii drastice a cheltuielilor și trebuie să suporte datorii contingente semnificative legate de dificultățile cu care se confruntă sectorul financiar, datoria publică brută ridicându-se la aproape 90% din PIB. Deși salariile au suportat ajustări reale, nivelul șomajului a crescut puternic. Reconstrucția sectorului bancar progresează, însă băncile suferă încă din cauza calității reduse a activelor, ceea ce afectează capacitatea de finanțare a economiei. Dezechilibrul generalizat al bilanțului în sectorul privat reprezintă o amenințare asupra stabilității financiare. În plus, deciziile Curții Supreme conform cărora împrumuturile în valută indexate sunt considerate ilegale au creat incertitudine, în special în ceea ce privește creditele acordate întreprinderilor. Situația financiară a băncilor islandeze s-ar putea înrăutăți și mai mult, întrucât acestea ar trebui să suporte sarcina financiară suplimentară în locul debitorilor. Procesul de restructurare a datoriilor contractate de întreprinderi progresează lent, iar supraîndatorarea limitează perspectiva unor noi investiții, ceea ce constituie o piedică în calea redresării economice. În prezent, investițiile în marile proiecte de infrastructură fac încă obiectul unei analize din cauza dezbaterilor politice și a lipsei de finanțare. Mediul de afaceri este în continuare afectat din cauza controlului asupra circulației capitalurilor, a ratelor dobânzii destul de ridicate și a accesului dificil la finanțare, în special în cazul IMM-urilor.

În acest prim raport privind progresele înregistrate, **capacitatea Irlandei de a-și asuma obligațiile asociate calității de membru** a fost evaluată în contextul participării la Spațiul Economic European (SEE) și având în vedere excepțiile acordate țării în cadrul SEE. Nivelul general de pregătire în vederea alinierii la acquis-ul UE rămâne bun, în special datorită participării Islandei la Spațiul Economic European.

Problema Icesave rămâne nerezolvată. Proiectul de lege prin care se autoriza o garanție de stat pentru împrumuturile acordate de guvernele britanic și olandez pentru sumele pe care le-au plătit drept compensare propriilor cetățeni care dețineau conturi de economii la Icesave a fost respins prin referendum în martie 2010. Autoritatea AELS de Supraveghere (ESA) a trimis guvernului islandez o scrisoare de punere în întârziere în mai 2010, aceasta fiind prima etapă în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor declanșate împotriva Islandei; în scrisoare se afirma faptul că, neacordând garanția minimă persoanelor care aveau depozite la filialele olandeză și britanică ale Icesave, Islanda a încălcat Directiva privind sistemele de garantare a depozitelor. Comisia Europeană este de acord cu analiza juridică a ESA. Eforturile de negociere ale reprezentanților celor trei guverne nu au dat încă rezultate.

Pregătirile privind asumarea responsabilităților asociate calității de membru pe termen mediu au continuat atât în domenii care făceau parțial obiectul SEE, cât și pentru capitole care nu făceau obiectul SEE. Islanda continuă să fie, în mare parte, aliniată la acquis și aplică o parte importantă a acquis-ului în domenii care fac obiectul SEE, de exemplu libera circulație a mărfurilor, libera circulație a lucrătorilor, dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor, libera circulație a capitalurilor, achizițiile publice, dreptul societăților comerciale, legislația privind drepturile de proprietate intelectuală, concurența, serviciile financiare și societatea informațională și mass-media.

Cu toate acestea, trebuie continuate eforturile de aliniere la acquis-ul UE, în special în domenii care nu fac obiectul SEE, precum și eforturile de asigurare a punerii în aplicare și a asigurării respectării acquis-ului. Ar trebui menționat faptul că este posibil ca în următoarele domenii să apară probleme în cadrul procesului de aderare: serviciile financiare, agricultura și dezvoltarea rurală, pescuitul, libera circulație a capitalurilor și mediul.

Eforturile guvernului de a găsi o soluție la consecințele crizei economice și financiare au generat reduceri bugetare considerabile. Este nevoie de atenție pentru a asigura disponibilitatea resurselor pentru pregătirile necesare aferente procesului de aderare la UE.

În ceea ce privește *libera circulație a mărfurilor*, legislația islandeză este, în mare parte, aliniată la acquis. Cu toate acestea, unele elemente nu sunt încă pe deplin instituite, în ceea ce privește măsurile orizontale și legislația aplicabilă produselor din cadrul vechii abordări.

În domeniul *liberei circulații a lucrătorilor*, s-a ajuns la un nivel satisfăcător de aliniere. Trebuie încă finalizate pregătirile pentru coordonarea sistemelor de securitate socială. Legislația privind *dreptul de stabilire și libera circulație a serviciilor* este, în general, aliniată, cu excepția Directivei privind serviciile și a Directivei privind serviciile poștale.

Islanda aplică acquis-ul în domeniul *liberei circulații a capitalurilor*, cu câteva excepții. În strânsă cooperare cu FMI, autoritățile islandeze s-au angajat să renunțe treptat la restricțiile privind circulația capitalurilor și plățile. Cu toate acestea, restricțiile privind fluxurile de capital au fost extinse până în august 2011; s-a redus suma maximă în valută care poate fi cumpărată în scop turistic. Sunt încă necesare eforturi semnificative și susținute pentru a elimina restricțiile existente în ceea ce privește circulația capitalurilor, inclusiv investițiile străine în domeniul pescuitului.

Islanda a pus în aplicare cea mai mare parte a acquis-ului în domeniul *achizițiilor publice*, iar alinierea este foarte bună, în general. Capacitatea administrativă trebuie, totuși, consolidată în continuare pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a politicilor privind achizițiile publice.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește *dreptul societăților comerciale*, însă alinierea la standardele de contabilitate nu este completă încă. Legislația islandeză continuă să fie în mare parte aliniată la acquis-ul din domeniul *drepturilor de proprietate intelectuală*, dar este necesară o politică globală de punere în aplicare.

Islanda a atins un nivel ridicat de aliniere la acquis-ul în domeniul *concurenței*; structurile administrative relevante există deja. Trebuie încă evaluate măsurile de ajutor de stat luate ca răspuns la criza financiară.

Trebuie asigurată punerea în aplicare integrală a acquis-ului în domeniul *serviciilor financiare*, împreună cu un cadru de supraveghere mai solid. Punerea în aplicare nu este completă în câteva domenii-cheie, printre care piața asigurărilor și piața valorilor mobiliare.

Islanda a atins deja un nivel ridicat de aliniere și aplică o parte substanțială a acquis-ului în domeniul *societății informaționale și al mass-mediei*. Cu toate acestea, trebuie puse în aplicare dispozițiile reformei în domeniul telecomunicațiilor, Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale și politicile care decurg din adoptarea Agendei digitale europene.

Pregătirile în domeniul *agriculturii și dezvoltării durabile* nu au început încă. Trebuie încă abordată problema creării de structuri care să gestioneze schimbările din cadrul administrației, în special a unei agenții de plăți care să respecte normele UE și a unui sistem integrat de administrare și control (IACS).

S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește *siguranța alimentelor și politica veterinară și fitosanitară*, în special în ceea ce privește transpunerea legislației în domeniul siguranței generale a alimentelor. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi pentru consolidarea capacităților administrative și a capacităților de care dispun laboratoarele. Există în continuare diferențe substanțiale față de sistemul UE în ceea ce privește pachetul igienă, produsele fitofarmaceutice, alimentele noi și alimentele modificate genetic.

Nu se pot raporta elemente noi în ceea ce privește alinierea la politica comună a UE în domeniul *pescuitului*. Trebuie acordată o atenție specială acquis-ului în domeniul pieței interne în ceea ce privește dreptul de stabilire, libera circulație a serviciilor, precum și libera circulație a capitalurilor în sectoarele producției și prelucrării peștelui, în care restricțiile existente nu sunt în conformitate cu acquis-ul. Trebuie create mecanismele de punere în aplicare și de controlare a măsurilor de sprijin comunitar.

În domeniul *transporturilor*, restricțiile aplicate investițiilor străine în transportul aerian și cel maritim sunt încă în vigoare. Islanda a atins deja un nivel ridicat de aliniere și aplică o parte substanțială a acquis-ului în domeniul *energiei*. S-au înregistrat progrese moderate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul în domenii precum stocurile de petrol, independența autorității de reglementare și eficiența energetică.

Nu s-au raportat progrese în domeniul *fiscal*. Islanda dispune deja de o capacitate administrativă bună. Cu toate acestea, trebuie create birouri de legătură și trebuie asigurată interconectivitatea la nivel informatic.

Islanda s-a aliniat în mare măsură la acquis-ul în domeniul *politicii economice și monetare*. Cu toate acestea, există încă unele dificultăți, în special în ceea ce privește independența Băncii Centrale și interzicerea finanțării monetare a sectorului public.

În domeniul *statisticii*, trebuie îmbunătățită disponibilitatea datelor statistice care respectă metodologia UE, în special a statisticilor referitoare la întreprinderi, la activitatea macroeconomică și la agricultură. Punerea în aplicare a principalelor operațiuni statistice planificate, de exemplu ancheta privind activitatea exploatărilor agricole și recensământul privind populația și locuințele nu este garantată, din cauza reducerii resurselor umane și financiare.

Islanda pune deja în aplicare părți importante din acquis în ceea ce privește *politica socială și ocuparea forței de muncă*. Cu toate acestea, trebuie elaborată o strategie globală privind ocuparea forței de muncă.

Având în vedere contextul economic dificil, pregătirile în domeniul *politicii privind întreprinderile și industria* își urmează cursul normal. Una dintre probleme constă în accesul IMM-urilor la finanțare. Gradul de aliniere la standardele UE privind *rețelele transeuropene* este ridicat.

În ceea ce privește *politica regională și coordonarea instrumentelor structurale*, Irlanda se află într-un stadiu incipient al pregătirilor de punere în aplicare a instrumentelor care țin de politica de coeziune. Trebuie făcută o analiză corespunzătoare a nevoilor și trebuie să se identifice instituțiile responsabile cu punerea în aplicare a politicii de coeziune.

Nivelul *sistemului judiciar* islandez este unul ridicat; Islanda oferă un grad ridicat de protecție a *drepturilor fundamentale*. Islanda a adoptat unele măsuri pentru a soluționa deficiențele identificate în avizul Comisiei din februarie 2010, în special în ceea ce privește procedura de numire a magistraților și conflictele de interese. Cu toate acestea, punerea în aplicare a acestor recomandări trebuie evaluată în continuare. Legislația privind drepturile cetățenilor și protecția datelor nu este încă conformă cu acquis-ul.

Islanda aplică Acordul Schengen și a ajuns la un nivel avansat de aliniere la acquis-ul din domeniul *justiției, libertății și securității*. În unele domenii, legislația trebuie aliniată pe deplin la acquis, iar instrumentele internaționale relevante trebuie semnate sau ratificate.

Islanda este destul de avansată în ceea ce privește aderarea la UE și integrarea în spațiul european de cercetare. În domeniul *educației și culturii*, s-a atins un nivel foarte ridicat de aliniere la standardele UE. Islanda a continuat să participe activ la metoda deschisă de coordonare în domeniul educației, precum și la programe comunitare, printre care Învățarea de-a lungul vieții, Tineretul în acțiune și Erasmus Mundus.

În Islanda, politica în domeniul mediului este, într-o mare măsură, aliniată la acquis-ul UE prin Acordul privind SEE; se pot raporta progrese în domeniul calității aerului și în domeniul dezvoltării durabile. Totuși, această țară trebuie să se conformeze acquis-ului privind schimbările climatice și protecția naturii, în special în ceea ce privește protejarea balenelor, a focilor și a păsărilor sălbatice, precum și conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice. Nu au fost încă ratificate principalele acorduri multilaterale de mediu.

Islanda a pus deja în aplicare o parte semnificativă din acquis-ul în domeniul *protecției consumatorilor și a sănătății*. Cu toate acestea, transpunerea noului acquis în domeniul protecției consumatorilor urmează să fie finalizată, iar procesarea notificărilor RAPEX necesită o raționalizare suplimentară.

Legislația în domeniul *vamal* este, în mare măsură, conformă cu acquis-ul. Este necesară o apropiere suplimentară semnificativă în ceea ce privește legislația și practicile în domeniul duty-free. Trebuie asigurată interconectivitatea cu sistemele IT existente la nivelul UE.

S-au înregistrat unele progrese în domeniul *relațiilor externe*. Islanda a început pregătirile în vederea evaluării obligațiilor privind necesitatea modificării sau a renunțării la acordurile sale internaționale; în plus, a început pregătirile în domeniul politicii comerciale comune. Trebuie luate măsuri pentru a preveni scăderea și mai puternică a asistenței oficiale pentru dezvoltare acordate de Islanda. Islanda a înregistrat progrese satisfăcătoare și a atins, în general, un nivel satisfăcător de aliniere în domeniul *politicii externe de securitate și apărare*.

În ceea ce privește *controlul financiar*, trebuie efectuată o evaluare a lacunelor existente în sistemele de gestionare și de control financiar și în auditul intern și extern pentru a lua în considerare normele recunoscute la nivel internațional în vigoare în UE. Pregătirile privind protejarea intereselor financiare și bugetare ale UE trebuie intensificate. S-au înregistrat unele progrese în domeniul *dispozițiilor financiare și bugetare*, întrucât Islanda a început să identifice elementele care trebuie alinate la acquis.